

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BÖSZÖRMÉNYI-UT 21

Megjelenik
minden hó
1-en és 15-én

Előfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Telefon:
501-90.

Postalakarekpénztári
csckeszámla:
25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A föld.

Mióta feketére borult fölöttünk az ég és ver bennünket a sors, megtanultuk szélesebb látókörral nézni a világ dolgait. Az életösztön rávezetett, hogy nem elég a magunk portáján nézelődni, ma már nekünk is bele kell lesnünk abba a nemzetekközötti kártyacsatába, amelyben népek és országok sorsa a tét. Mi is pontosan tudjuk már, hogy a népek érdekei hol találkoznak, hol ütköznek s minden külföldi eseményből világosan tudunk következtetni a magunk érdekeire. Ez a határokon túlnéző ösztönünk évszázadokon át elfojtva szunnyadt s legfőbb ideje, hogy végre a legnagyobb bajban felébredt bennünk, de hiba volna azért mindent kívülről várni.

Sok év óta olyan gazdasági verseny és harc tombol a nemzetek között, hogy ebben a versenyben felszínen maradni csak megfeszített munkával, mind újabb és tökéletesebb teljesítményekkel lehetséges. S ha a jobb magyar sorsban tudunk és merünk hinni, ezt mindenekelőtt arra alapozzuk, hogy a magyar nép nem álmodozza el az erejét és idejét, nem bizza sorsát külföldi csodavárára, hanem magában bízik elsősorban. Akar és tud dolgozni a magyar s a munkája kiváló, de létünk alapja mégiscsak a föld.

Budapesten szoktak felsorakozni azok a csodálatosan szép eredmények, amelyek a magyar iparos, gyáros, kereskedő, művész munkájából teremnek. Öröm ezt nézni, de nekünk csendőröknek mégis, abban telik az igazi, szívbeli örömünk, ha a magyar föld kincseit láthatjuk. amint láttuk legutóbb a mezőgazdasági kiállításon.

A városok munkájában mi inkább csak a nemzeti vagyon tiszteltetreméltó gyarapítását látjuk s igazi gyönyörűségünk abban telik, amit a magyar földből magyar gazda teremt. Mi és a magyar föld elválaszthatatlanul egyek vagyunk. A gyáros megátkozza a gyárát, mihelyt kevesebb hasznot kap tőle a remélnél, mi a földet akkor is szeretjük, akkor is együtt lélekezünk vele, ha a termést letarolja róla a fagy és a szárazság. Ugy tapadunk a földhöz, mint gyermek az anyjához s ezen nem változtat, hogy egyszer nagyobb, máskor kisebb karéj kenyeret kapunk tőle.

Szeretjük a földet. Olyan érzés ez bennünk, amely fölötté áll a gazdasági számvetéseknek, ha-

szonnak és veszteségnek. Ha a rozsdá előzőnli a búzát, veleértünk minden megölt kalással s az elpusztult termést nemcsak mázsákban és pengőkben mérjük, hanem valami ki nem fejezhető fájdalommal is, amit mindenkor át kell éreznünk, ha a földből kisarjadt, szárbaszökkent és megkalászosodott, de beérni nem tudó életet látunk. Ősi emberi ösztön és érzés ez, amellyel a földhöz és a föld erejének a csodáihoz ragaszkodunk mi csendőrök is, akik ezt az ösztönt magunkkal hoztuk s akiket a szolgálatunk odafűz a földhöz.

Ez a földhöz-ragaszkodás tartott meg bennünket, magyarokat, ezer éven át és meg is maradunk ezen a mi földünkön egészen addig, amíg így tudunk hozzá ragaszkodni. Mert a föld örök és mozdíthatatlan. Csattoghat fölötté az agrárrolló, lehet elhanyagolni, lehet az áldását elherdálni, ő maga ott marad és vár türelemmel, míg az új gazdától szeretetet, hűséget kap s akkor megint dus jutalommal jutalmazza a gondozást. A földet nem lehet kicsempészni, ide-odasíbolni, a föld szűzi tisztaságán ezek az újabbkori gazdasági szemfényvesztések és csalárdságok nem fognak. Minden és mindenki megcsalhat, megta oshat bennünket, a föld soha. A föld türelmes, hűséges és csalhatatlan.

Szeretjük és nem is tudnánk nem szeretni. Annyi szál fűz bennünket hozzá, hogy valamennyit eltépni nem lehet, bármilyen messze is sodor el tőle az élet. Látni kellene a főváros lakosságát, amint a magyar föld mostani pompás tárlatán ámuldozik, amint lopva megsimogat egy-egy pulit avagy félelmetesen komor bikát. A földtől jött üzenet a városi ember számára ez a félnék érintés, amelyet kilendít karjából az ősi ösztön, amivel ő is tapad a földhöz, akármilyen rozsdás csavarja is lett az élet taposómalmának s akármilyen ruhát szabott is rá a fővárosi szabó. Csak egy kis lehellet kell a föld felől, csak halvány üzenet s leomlik előtte minden ember, mert a földhöz mindenki visszatér.

Köszönjük meg a jósorsunknak, hogy együtt élünk a magyar gazdával a föld szolgálatában. A csendőr jövés-menése örzi a gazda munkáját s a földet nemcsak a gazda veritéke öntözi, hanem a mienk is. Ha tehát a magyar gazda munkájának van eredménye, ebből a diadalból nekünk is megvan a magunk jussa. Mert az volt: diadal, amit a magyar gazda ezen a kiállításon is a föld erejével aratott.

Ezért találtuk magunkat otthonosan a kiállítás hatalmas táborában. Ezért éreztük, hogy a kakas-tollnak is az árbocon kellene lengeni, mert ami kincs ebben a táborban felhalmozódott, abból a földből termett, amelyre mi vigyázunk s amelyhez egész létünkkel tapadunk.

Fényképezés a csendőrségi szolgálatban.

Írta: LEMHENYI GABOR PÉTER alezredes.

A műszaki találmányok nagy részét már használjuk a szolgálatunkban s a nyomozó alosztályoknál megtaláljuk ezek között a korszerű fényképezést is a helyszínelő csoportban. Szakképzett csendőrök végzik ezt, de az őrsőkön is sok csendőrt találunk, akik időtöltésből szintén járatosak a fényképezésben. Igaz, csak műkedvelők, de figyelmen kívül hagyni őket mégsem célszerű. Egyes korszerű találmányok tökéletesítésében ugyanis közismerten igen nagy szerepük van éppen a műkedvelőknek, így a rádiónál, ahol a rövidhullámú adás fejlődésében igen komoly az érdemük.

De így van ez a fényképezésnél is, helyesebben: így kellene lennie. Sajnos, azt tapasztaltam, hogy bár nagyon sok a műkedvelő fényképész a csendőrök között, mégse látjuk a szolgálatban ennek hasznát.

Cikkemben nem a nyomozó alosztályok szakembereihez, hanem az őrsbeli műkedvelő fényképészekhez szólok. Új utat akarok törni, de jobb és gyakorlottabb fényképészek remélhetőleg még több új tanácsot tudnak adni bajtársaiknak.

Mi is a mai helyzet? A Szut. 419. p. utolsó bekezdésében az áll, hogy a helyszíni „le kell rajzolni, vagy fényképezni”. Az 1934. évi 11. Cs. K. pedig a járőrszolgálatba elvihető tárgyak között felsorolja a „fényképezőgépet” is. A nyomozásról szóló irodalmunk csak a hivatásos fényképész munkáját tárgyalja, egyebet nem találunk.

Pedig határozottan nagy értéket jelentene, ha műkedvelő fényképész bajtársaink a mindenféle emlékek

helyett — vagy legalább mellett — hivatásukkal összefüggő dolgokat is fényképeznének.

Meg vagyok róla győződve, hogy megfelelő útmutatás mellett, a jövőben komoly mértékben lehet a szolgálatban a fényképezést felhasználni. Szerintem a „korszerű” csendőrt fényképezőgép nélkül elképzelni nem lehet, de a mai szegénységünkben az államtól támogatást egyelőre alig várhatunk, bár ilyen szándékot láthatunk abból is, hogy a közlekedési őrsők már kaptak szolgálati fényképezőgépeket. De általában egyelőre nem tehetünk egyebet, mint hogy a műkedvelő fényképészeink magángépeinek juttatunk szerepet a szolgálatban.

A laboratóriumbeli eszközöket házilag készíthetők, mégis tökéletes felszereléssel pótolhatjuk. Mikroszkóp, kvarclámpa-szűrő, mérőrendszerek; mind megvannak a legegyszerűbb gépben is, csak fel kell őket ismerni és egy kis ügyességgel — barkácsolással — felhasználni.

Nézzük most már, mit fényképezhet le szolgálatban az őrsbeli csendőr olyasmit, amiből később szolgálati haszna lehet és azt milyen gépekkel érheti el. A fényképezés alapelemeivel természetesen itt nem foglalkozhatom. Aki járatlan ebben, de kedvet érez hozzá, bajtársaitól, vagy mástól megtanulhatja az alapfogalmakat s akkor azok alkalmazására itt támpontokat fog kapni.

Tehát mit is fényképezzen a járőr? A felelethez közelebb jutunk, ha azt a kérdést vesszük előbb: miért fényképezzünk?

Két célját látom a csendőri fényképezésnek. Az első cél: segédeszközt szerezni a nyomozáshoz azáltal, hogy változó helyzeteket, tárgyakat, képeket megrögzítve, azokat később változatlan alakban felismerhessük, emlékezésünket felfrissíthessük, kiegészíthessük. A fénykép maradandó, későbbi benyomásokról, befolyásolásokról

ŐREG MAGYAR.

Írta: HARSÁNYI LAJOS.

Hatalmas válla már megtörve roskad,
Egykor temérdek teste ösztövé,
Fehér bajusza lankadva lehajlik,
De dolmánygombja ózást s kövér.

A gazdaságban mindenek felett úr.
Kevés szavától fél a szájas béres.
Karám, csűr, pajta, éléskamra telve,
A háza táján soha nincsen éhes.

A nagyhatárban száz hold ősi földjén
Piros búza és sárga repce várja.
Zöld rétfjein kényelmesen legelget
Víg ménese és hófehér gulyája.

S ő mégis szótlan járja dús határát,
Föl nem vidítja száz kövér gulya.
Krasznik alatt egy csendes tölgy tővében
Alusza álmát, vassal a szívében,
Már sok-sok éve — egyetlen fia.

Bozontos bácsi.

Írta: ORMOS GERŐ.

Háromunk közül én voltam a legidősebb. Abban az évben végeztem el az első elemi s mint afféle szintelenképű városi gyereket, falura adtak júliusban, hogy színt kapjon a képem. Okos dolog volt ez. Odafent, a faluban akadt bőven tiszta levegő, friss tej s futkosásra való kert, hegyoldal, mlegymás.

Szóval én voltam a legidősebb s legkisebb is egyúttal. Mert a fűtő Varga unokái, dacára, hogy nyolc hónappal később születtek s ikrek voltak, jó félfejjel magasabbra nőttek nálammal. Persze ők is városi gyerekek a javából. S velem együtt azért szabadították a falura, hogy erősödjének.

Hát ezt mind a hárman igyekeztünk is megtenni. Hol a fákat másztuk, repedtfenekű nadrággal, hol a patakba futottunk bele egy kocsi után, amit áztatni huzatott a térdigérő vízbe valamelyik gazda. Vagy elcsavarogtunk a hegyen, megmásztuk a sziklákat, kísértettük az Istent gyerekes vakmerőségünkkel.

Odahaza persze nem tudtak erről. Ha engem kérdeztek, azt mondtam nagyanyámnak, hogy a fűtő Var-

mentes. A gép lencséje többet és pontosabban lát, mint az emberi szem.

Második cél, tárgyi bizonyítékot szerezni, amellyel a hatósághoz tett feljelentésünket alátámasztjuk, kiegészítjük, magyarázzuk.

Mindkét esetben csak akkor válik a fénykép használható segédeszközzé, ha azon a járőr által látottakat más is felismerheti, megkülönböztetheti, meghatározhatja. Talán olyan körülményeket is meg lehet állapítani így, amelyeket szabadszemmel nem lehet látni, vagy láthatók ugyan, de figyelmet könnyen elkerülik, — esetleg félremagyarázó a jelentőségük. Így tehát alig van nyomozó cselekmény, ahol eredményesen fényképezni ne lehetne.

Eddig leggyakrabban láttuk a helyszín fényképeit. Magát a szobát, ahol a cselekmény történt, ritkábban a szabadban lévő helyszínt. Láttuk a betöréses-lopás esetekben a megfúrt, felfeszített pénzszekrényt, fiókot. Ha még hozzászámítjuk a hulla és a fogoly fényképét, jóformán kimerítettük a nem nyomozó alosztálybeliek által eddig készített szolgálati vonatkozású fényképeket. Megkísérlem úgy csoportosítani a fényképezés anyagát, ahogyan én gondolom.

I. Maga a büntetendő cselekmény.

II. A helyszín: egészben, részleteiben.

III. Bűnjelek.

IV. Személyek, gyanúsítottak, sértettek, tanúk.

ad. I. Magát a büntetendő cselekményt igen ritkán lehet az elkövetéskor lefényképezni. Elsősorban azért, mert a járőrt a fontosabbik szolgálat: a cselekvő közbelépés foglalja el. Mégis lesznek esetek, pl. néptömegeknél a távolabb álló és helyhez kötött járőr a rendbontó, erő-

szakoskodó tömegről készíthet felvételt. Talán legkönnyebben a tüzesetnél fényképezni.

Sokkal gyakrabban fényképezhetünk kihágások eseteiben. A tilos oldalon hajtó, szabályellenesen előző járóművet. A lesben álló csendőr előtt elhaladó orrvadászt, orvhalászt, csempészt. Tarvágásban legeltető pásztort, szemérem sértő fürdést, tilos helyen fürdést, állatkínzást, vadmadarak tojásainak szedését, szabad vizen jégvágást, tilos kerékkötést, tiltott szerencsejátékot, stb., stb.

ad. II. A helyszín fényképeiben félreismerhetetlenül és pontosan meg kell találni mindent, ami a helyszínrajzban, vázlatban, alaprajzban bent van, bent lehet. Ha a helyszín a szabadban van, akkor szükség van egy távolabbról felvett fényképre, mely esetleg az odavezető utakat is mutatja és egy közelebbi képre, amely már nagyobb mértékben mutatja a szorosan vett helyszínt, de amelyen a hely pontos meghatározásához szükséges tárgyak még rajta vannak. (Pl. jellegzetes fák, határjelek, útkanyarok stb.) A legfontosabb kép pedig a közvetlen helyszín, a lehető legnagyobb mértékben, amelyen már a bűncselekmény nyomai is felismerhetők, hogy később a bűnjelek, a sértett stb. helye a nagyított fényképeken megjelölhető legyen.

Helyiségekben lévő helyszíneknél szükség van a helyiségnek legalább két oldalfala felől — lebetőleg különböző szög alatt készült fényképre, hogy a helyiség belső berendezését, a bútorok állását pontosan láthassuk. Szükség lehet a mennyezetről lefelé készített fényképre is. Ezek kivül szükségünk lesz a helyiség nagyobb méretű olyan képeire is, melyeken már a nyomok is felismerhetők. Ezekről minden lehető oldalról és magasságból kellenek a képek. (A nyomok — láb-, kéz-, ujjnyomok — fel-

gáéknál voltam s ha azokat vették elő, hát megesküdtek, hogy ki se mozdultak a tanyáról, már mint boldogult apai nagyapám házaudvarából.

Így rosszkalkodtunk.

Hanem aztán néha mégiscsak kicsurrant a pohár. Tudom, egyszer nagy bögvé futok be én az udvarra s mutatom nagyanyámnak a jobbkezem mutatójúját.

Csak annyit sipogtam ijeően:

— A Jani! A Jani!

Nagyanyám, amint meglátta, hogy véres az ujjam s ez riasztott meg annyira, elkapta a fülemet s behúzott a házba. Nagyon kemény, haragos asszony volt. Odalódított a sarokba s azt mondta:

— Megmosod azonnal, te disznófülű! Majd adok én neked ilyent csinálni! Hát nem tudsz vigyázni magadra?

Gondolta szegény, hogy nemcsak Jani ludas itt a dologban.

Amint vizet töltött volna egy apró cseréptálba, azt mondta egyre szigorúbban:

— Ha nem viseled magad rendesen, hazazavarlak! Vagy odaadlak a bozontos bácsinak.

No, erre csakugyan megrettentem. Anyira, hogy egyszerre elállott a vérzés az ujjam végén.

Bozontos bácsi, akiről szó volt, öreg csendőr volt s roppant módon féltünk tőle. Formára akkora lehetett, hogy félfejjel elhagyta a legnagyobb falubelit is s azért neveztük bozontos bácsinak, mert csodálatosan hosszú, derék bajusza volt, majd félmétert állott keresztbe az

orra alatt. S úgy festett tőle az arca, mintha mindig haragudna. Ha megláttuk az úton, futottunk is előle riadtan s lestük a kerítés hasadásain. Ő meg csak lépkedett s pislogott felénk mosolyogva.

Nem is volt köztünk semmi baj ilyenformán. Hanem egyszer valamelyikünk rákapott arra, hogy utánakiáltott, amint ballagott másodmagával a kertek alatt. Megállott akkor az öreg s lefutott arcáról a mosoly. Megfenyegetett bennünket az ujjával. Úgy lapultunk a bokrokban, mint valami gonosztevők. Majd kiverte szívéünk a bordáinkat.

Ezentúl nem is mosolygott többé a bozontos bácsi, ha elment előttünk az úton. Úgy tűnt, haragszik. Mi se mertünk csúfolódni. Egyre jobban féltünk tőle.

Történt egyszer, hogy valahol a bozontos bácsi háza táján csavarogtunk. Valahogy nagyon nekifeledkezhetünk a játéknak, mert dobáltuk a nagy, fekete kutyáját. A bozontos bácsi kutyáját! No, ennek azután rossz vége lesz.

A kutya nem tudott szabadulni az udvarról, csak ugrált neki a kerítésnek s ugatott rettenetesen. A mi kezeink pedig zuhogtak, dörömböltek a szürke deszkákon.

Bozontos bácsit azonban nem láttuk sehol. Mintha halott lett volna a ház. Ilyenformán egyre közelebb merészkedtünk. A kutya csak ugrált dühösen, mi pedig nevettünk rajta s dobáltuk.

Akkor hirtelen megszólalt a hátuk mögött bozontos bácsi.

— Ejnye gyerekek, mi lesz itt?

S már fogta is kettőnk gallérját a nagy markaiával.

vételénél megjegyzem, bár ezt most nem tárgyalom, hogy a legegyszerűbb géppel is lehet használható ujjnyomfelvételt készíteni.)

Betöréseknél lesz legtöbb alkalom a fényképezésre. Készítsünk képet a feszítővas nyomáról, amelyet a faajtón, fiókon, stb. hagyott. A zár körüli karcolásokról, a levert lakatról, a páncélszekrénybe fúrt lyukról előlről és oldalt, a kibontott falról, ugyancsak előlről és féloldalról, a kerítésről, melyen az átmászás nyomai láthatók, betört ablakról, hogy a betört üvegcserépek fekvése is látható legyen.

ad. III. Az lenne a helyes, ha minden bűnjelről olyan fényképünk lenne, hogy arról a sértett és a tanúk a bűnjelket felismerhessék és lehetőleg a bűncselekmény elkövetésére is lehessen következtetni. Pl. erdei lopásnál az erdőben maradt fatörzs vágott felülete, amelyen ferde megvilágításnál felismerhető, hogy olyan fejszével vágták, amelynek közepén 1 cm. széles csorba van. A vágás felülete sima, csupán a közepén van 1 cm. széles érdes-borzas felület. Ehhez kell a bűnjel-fejsze élének a fényképe, ahol világosan felismerhető a csorba.

A bűnjelt először ott kell lefényképezni, ahol találjuk úgy, hogy a környezetből valamely jellegzetes, tanúk stb. által felismerhető tárgy legyen. Ha el volt rejtve, akkor a rejtékhelyet is.

A vércseppes ruha, égett nádfedél, a cigarettavégek, behorpadt gomb, ruhadarabok, betörő eszközök, fegyverek. Minden, ami bizonyításra szolgáló bűnjel, érdemes a lefényképezésre.

Eltételezve a rendes elhasználástól, azért is fontos az, hogy ha véletlenül elvész, megsemmisül a bűnjel, a fénykép pótolni fogja.

ad. IV. Természetesen elsősorban a hullára gondo-

lunk a személyek fényképezésénél. A hullára, melyen a sérülések nyomai láthatók, stb. De ezt legtöbbször még idejében, a nyomozó alosztály helyszínelői is lefényképezik. Hasznos és fontos lehet azonban a testisértés sértettjének a fényképe is, ha az közvetlen a cselekmény után készült. A hullá fényképei közül az első kép a helyszínnel, a többi a sérülés lehető nagy méretben való feltüntetésével készüljön.

A személyazonosság megállapításánál a fénykép fontosságát nem kell magyaráznunk. Pl. egy csavargót nem talál a Ny. K.-ban az őrs, csupán közbiztonsági kihágás miatt adja át a hatóságnak és csak később derül ki róla, hogy veszélyes kommunista, amikor már kiszabadult. Milyen jó, ha a csendőr fényképet készített róla. Fontosabb eseteknél nagyon hasznos lehet a felvétel, ha a szereplők a tárgyalásig meghalnak, eltűnnek. A fényképről megmondhatják a megjelentek, vajjon vallomásaik helyt állhatnak-e stb.

A sértett, tanúk, stb. fényképeire különben szükség lehet nemcsak abban az esetben, amelyben szerepelnek, de egy későbbi, más esetben is.

A fent I—IV. alatt tárgyaltakon kívül talán még mást is alkalmasnak fog találni a hivatását körültekintő gonddal, előrelátóan végző csendőr. Ez még nem minden. Én azt hiszem, hogy néha a legjelentéktelenebb eset fényképe is fontos lehet, éppen ezért a már haladottabb, jól fényképező csendőr készítse képeit lehetőleg a szolgálattal összefüggő körből. A kezdő pedig tanuljon már ilyen anyagon.

Figyelmeztetnem kell itt bajtársaimat, hogy a *szolgálatban felvett fényképek nem közölhetők sem a sajtóban, sem más módon.* Természetes, hogy éppen úgy, mint

Úgy néztünk fel rá, ijedten, mintha maga a büntető Isten lenne. Futó Varga Jani, akinek már nem jutott a bozontos bácsi kezeiből, nekiiramodott, s a patakpart-ról kiabált vissza buta ijedten.

— Gyertek! Gyertek!

Az ám, de hogyan? Amikor a bozontos bácsi felemel bennünket egy kicsit s vezet a háza felé a nagy markáival.

Hát az Isten őrizte a kis nadrágunkat, az szent igaz. Belépkedtünk, ha már kellett s pillanatonként váltoगतuk színünket.

Bozontos bácsi meg beszélt közben.

— No majd most kaptok rossz gyerekek. Gyertek csak...

Bevezetett bennünket egy hűvös szobába, ott elengedte gallérunkat s levette a tollas kalapját.

Akkor már mind a ketten pityogtunk.

Bozontos bácsi pedig megállott előttünk, csípőre rakta nagy kezeit és azt mondta.

— Hát nem tudjátok, hogy nem szabad dobálózni? Mi?...

Nem feleltünk.

— Nem tanítottak benneteket arra, hogy rendesen viselkedjétek? Hát most odaálltok a sarokba s én előveszem a láncot, megkötözöm a kezeiteket, aztán viszlek a dutyiba.

Erre már mind a ketten hangosan bömböltünk.

Igy tartott ez vagy egy percig. Akkor bozontos bácsi megköszörülte a torkát, s azt mondta csendesen:

— Azért ne sírjátok, no...

De nekünk már hiába beszélt. Úgy remegett a kis mellünk, hogy majd kiszakadt a keserűségtől. Mi lesz, ha megláncol bennünket a bozontos bácsi s vezet végig az úton!?

Am az öreg csendőr egyre szelidebben biztatott.

— Ne sírjátok no. Micsoda dolog, ekkora legényeknek sírni.

S leült egy kecskelábú asztal mellé.

— Gyertek csak ide. No, mi lesz!?

Amint odalépkedtünk hozzá, elkapta a karomat, fel-emelt, s ráültetett a térdére.

— Gyere te is...

És odavette a másikra a futó Varga gyereket.

Aztán beszélni kezdett nekünk. Most már egészen lágyan folyt belőle a szó. A hűvös szobába keskeny napcsíkok futottak be, odakint az akácokon nagy zajt csaptak a madarak. Bozontos bácsi pedig beszélt, beszélt. Nagy tenyereivel simogatta a fejünket. Dehogya is bántott ekkora kölykeket. Csak beszélt. Hogy neki is volt egy ekkora kisfia.

A Varga-gyerekek játszott már a zubbonya gombjaival.

Felpislogtam rá. Csak nézett erősen az ablak felé s beszélt. De olyan szépen, hogy azt sohase felejttem el. Még mosolygott is furcsán, s remegett tőle a bozontos bajsza.

Amikor lerakott bennünket a térdéről, nem is akartunk tőle hazamenni...

A mezőgazdasági kiállítást március 22-én Kormányzó Úr a Főméltósága nyitotta meg, akit a kiállítás olasz vendégei karlendítéssel üdvözöltek.

a nyomozások minden más adata, az ilyen fénykép is szolgálati titkot képez.

Áttérek most arra, milyen géppel lehet a csendőrségi szolgálatban eredményesen fényképezni? Milyen szempontokból kell elbírálni a szolgálatban használható gépeket?

Elsősorban leszögezem, hogy bármilyen jókarban lévő géppel lehet jó képet készíteni. Ismeretes, hogy még üveglencse nélkül, egy tüvel fekete papíron keresztül-égetett lyukkal is jó képet lehet felvenni. Fontos, hogy a csendőr jól ismerje a gépét és persze: tudjon fényképezni.

Az a körülmény, hogy a gépet főleg járőrszolgálatban kell használni, bizonyos korlátok közé szorítja: milyen gép való erre a célra. Az is fontos, hogy ha valaki már ismeri a fényképezés alapelemeit és tökéletes, kifogástalan képeket akar készíteni, nem maradhat meg a kezdőknek való gépeknél. A ma használatban lévő gépeket 8 csoportba oszthatjuk.

Ezekből az első — az állványos, műterembeli gép — nagyságánál, súlyánál fogva a mi céljainkra szóba sem jöhet. A második csoportot a dobozos, ú. n. „box” gépek alkotják. Ezek a kezdők gépei. Majdnem mind filmesek. Jók a tanulásra. Nem állíthatók be pontosan, ezért használatuk korlátozott.

Meg kell jegyeznem, hogy láttam Zeiss-Ikon Box Tengor nevű 3×4 cm. méretű filmes géppel és egy gyermekjáték-mikroszkóppal 40×60 cm., tökéletes nagyítású felvételt, amit egy diák-gyerek úgy készített, hogy a gép lencséjét a mikroszkópra egyszerűen reátette és fekete papírral körülcavarta.

A harmadik csoportba a bőrkíhúzatú, összezsukható, üveglemezzel vagy sík filmmel használható gépek tartoznak. Egészen a legújabb időkig ezek voltak a legjobbak, ezek között van a legtöbb fajta. Homályos üvegen át beállíthatók. Mindenféle, a járőrszolgálatban előfordulható feladatra alkalmasak.

A negyedik csoportba sorolhatók azok a filmes gépek, melyek a harmadik csoporthoz hasonló szerkezetűek, csupán nincs homályos, beállítható üvegük. Használhatóságuk éppen ezért valamivel körülményesebb. A beállítást ezeknél előbb valamiképpen le kell mérni. Előnyük, hogy a film ma már jobb, tökéletesebb a lemeznél. Olcsóbb és nem törik. Szintén alkalmas csendőr-gépnek.

Az ötödik csoportba a tükröreflexes gépek tartoznak. A beállítás tökéletes egy tükror segélyével. A gép mindenféle feladat megoldására alkalmas. Az újabb kisméretű 6×6 cm.-es gépek már valóságos műszerek. A szó szoros értelmében tökéletes fajták vannak. Ezek az újabb kisméretű gépek szolgálatba is könnyen elvihetők, a régi gépek viszont mind igen nagy térfogatúak a járőrszolgálatra. (Meg kell jegyeznem, hogy egy ilyen olcsó tükröreflexhez hasonló gép van a kereskedelemben: a Voigtländer „Brillant”, de ez voltaképpen nem tükröreflexes, mert a beállításnak a tükrökhöz köze nincs. A gép egyébként kitűnő, de az előző csoporthoz tartozik. A tükröreflexes gépek lemezesek vagy filmesek.)

A hatodik csoportot a legújabb ú. n. „Mérő” gépek alkotják. Ezeknél egy optikai távolságmérővel állítjuk be a távolságot a lehető legélesebbre. Filmes, tökéletes gépek, kisméretűek. Minden feladat megoldására alkalmasak. Egyetlen hátrányuk az, hogy az áruk túl magas.

A hetedik csoportba a „Stereo” gépek tartoznak. A gyermekkorunkból emlékeztető panoráma-képek felvevői. Csendőrségi szolgálatban kiválóak lennének, mert a tárgyak térbeli elhelyezése legtökéletesebben ezeknél látszik, de drágák, igen nagyok, túlnehezek.

A nyolcadik csoport az egyelőre nálunk még kevésbé használt mozgófénykép-felvevő. A jövő évtizedek gépe. Nyomozóinknak már van. Járőrnel ezidőszereint szóba sem jöhet.

Ebből a nyolc csoportból a kezdőknek a második, a jól fényképezőknek a harmadik, negyedik és ötödik jöhet számításba.

A gép nem lehet olyan nagy, hogy a mozgást a legkisebb mértékben is akadályozza, és olyan tokba legyen, amely víz- és pormentes. A toknak a járortáska mellett való viselése nincs megtiltva, de jobb, ha zsebben van a gép.

Lemez helyett — mint mondtam — a film kényelmesebb, olcsóbb, nem törik. Ma már tökéletesebb is.

Általában a vásárlandó gép kiválasztásánál az anyagiak a mérvadók. Kétségtelen, hogy a tökéletesebb gépek drágábbak. De az is biztos, hogy a már gyakorlottabb műkedvelő, aki az első nehézségeken túl van, a jó gépben több örömet talál.

A korszerű gépek ma már csak kisméretűek. A 9×12 cm-es gép már a múlté. A legnagyobb méret az új gépeknek a 6.5×9 cm-es, a gépek zöme a 6×6 cm. és 24×36 mm — az ú. n. „normális kino film” — rendes mozgófénykép film — mérete között van. Amennyivel ezek a gépek drágábbak, annnyival olcsóbb a felvételi anyag, a film. Így, hogy gyakoribb használat mellett a látszólag aránytalanul drágább kisméretű gépnél a kiadás kevesebb, mint a nagyobb (9×12 cm-es) gépnél. Ma már a nagyítás tökéletes. Saját géppel — otthon készített nagyítással — kifogástalan nagyításokat végezhetünk.

A járőrszolgálatba a gép és a felvevő anyag — film — mellett el kell vinni az alábbi tárgyakat:

1. Gömbcsuklós, fára csavarható állvány. A rendes állvány nehéz, nagy helyet foglal el, szükségtelen teher, a fenti bármire felerősíthető, a gép akármilyen szög alatt hajlítható. Ezt részben — de nem tökéletesen — pótolhatjuk egy láncállvánnyal, ha a gép fenék-csavarlyukába egy vékony, lapos, könnyű rézláncot csavarunk, mely olyan hosszú, hogy a szemünk elé tartott géptől a földre annyira leér, hogy reá lépve kifeszíthetjük. Ezzel $1/5$ — 1 másodperces felvételeket készíthetünk.

2. Előtétlencse a közeli felvételekhez. Ezt magunk is előállíthatjuk, ha pl. egy 5 cm. gyújtótávolságú géphez egy plusz 5 diopteres szemüveglencsét a gépünk elé erősítünk. Így természetes nagyságú felvételt is készíthetnek a gyakorlottabbak, amik a valóságnak 12—20-szorosára nagyíthatók. Csak a homályos üveggel beállítható gépnél használjuk.

3. Megvilágítási táblázatot, vagy fényerősség-mérőt.

4. Legalább 5 méter hosszú, 1—2 cm. széles papírszalagot, amilyen a Morse-távírógép papírszalagja. Már otthon 10—10 cm.-es beosztással lássuk el, a beosztásokat egészen fekete tintával, feltűnő nagy számokkal (3—4 cm.) jelöljük meg. Erre majdnem minden helyszínen és bűnjel-felvételnél szükség lesz, mert a tárgyak térben egymástól való távolságát pontosan csak így érzékeltethetjük.

A fentiekben főleg csak nagyvonású irányokat mutattam, arra: mit és mivel fényképezzen a csendőr, részletekbe most még nem mehetünk, de bár lenne szükség erre is mihamarabb. Aki szereti a szép felvételeket, tanulja meg elsősorban egy szakembertől az elemi dolgokat, azután önképzésével fokozza tudását és használja fel azt a szolgálatban is. Szép és nemes szórakozás a fényképezés. Ha a mulatságra, szórakozásra szánt pénzt erre fordítjuk, hasznát is fogjuk látni.

Legközelebb megírom, hogyan kell a szolgálattal kapcsolatos felvételeket elkészíteni és hogyan kell azokat értékesíteni a szolgálat javára.

János gazda utazása a közlekedési kódex körül.

Írta: ÚTITÁRS.

Lapunk legutóbbi számában megírtam, hogyan kocsiztunk el János gazdától Debrecenig, mit tapasztaltunk az úton, most pedig arról fogok beszámolni, mit láttunk Debrecenben, majd hazafelé gépkocsin menet.

Az Arany Bika-szálló elé érve, János gazda nagy meglepetéssel kiáltott fel a közlekedési rendőr láttára:

— Hát ez a rendőr mit tornázik ott az utcán?

— Nem tornázás az — feleltem, hanem az az úgynevezett közlekedési rendőr, akinek az a feladata, hogy ilyen forgalmasabb helyen úgy irányítsa a közlekedést, hogy balesetek elő ne forduljanak. Az irányítást pedig karjelzéssel végzi. Álljunk meg egy kicsit s figyeljünk. Majd akkor rájövünk, milyen ügyes gondolat volt ezt bevezetni.

Éppen valami vonat érkezhetett, autók, kocsik száguldoztak be a városba. Közben a főútvonalra betorkolló utcákból is ugyancsak sok jármű igyekezett el lenkező irányban. A közlekedési rendőr jobbkarjának függőleges feltartásával megállította a vasúttól befele igyekvő kocsit és autósor, majd a másik irányba fordulva, mindkét karját vállmagasságban vízszintesen kinyújtva, jelezte, hogy most a mellékútvonalról indulhatnak meg a járóművek és a gyalogosok. — Nagyszerű ez — jegyezte meg János gazda. Így tényleg nem igen történhetik baleset. Majd amikor a mellékútvonalakon összegyűlt kocsik, autók s gyalogosok beértek a főútvonalra, ebben az irányban állította le a forgalmat és újra a vasút felől jövőeknek tette szabaddá az utat. Ugyancsak ott bemutattam János gazdának azt is, hogyan szabad ívben megfordulni. Ilyenkor a járóműnek jeleznie kell előre az irányváltást, mire a közlekedési rendőr egyik karját vállmagasságban vízszintesen kinyújtja, másik karját pedig szintén vállmagasságban vízszintesen előre nyújtja úgy, hogy két karjával egy V betűt képezve, jelzi az ívben való megfordulást. A járóműnek a rendőrt ilyenkor meg kell kerülnie. Bizony, enélkül a gyalogosokra valóságos életveszedelem lenne, ha az utca egyik oldaláról a má-

Az 1880-as évek elején, mikor a m. kir. csendőrséget az ország egész területén felállították, az őrmester 500 forint 65 krajcár, az őrsvezető 401 frt. 95 kr., a csendőr 302 frt. 95 kr. évi szoldot kapott, vagyis az őrmester 1 frt.-t 37 kr.-t, az őrsvezető 1 frt. 10 kr.-t, a csendőr 83 krajcárt naponta. Ezenkívül a 3, 6, 9, 12, 15 és 18 csendőrségi szolgálati év betöltése után az őrmesternek és az őrsvezetőnek napi 20, 25, 30, 40, 45, 50 krajcár, a csendőrnek napi 15, 20, 25, 35, 40, 45 krajcár szolgálati pótdíj járt. Elelmezési pótdíjként minden 24 órai külső szolgálat után az őrmesternek és az őrsvezetőnek 50 krajcár, a csendőrnek 40 krajcár volt illetékes.

sik oldalára akarnának átmenni. Ugyancsak a közlekedési rendőr hivatott arra is, hogy a gyalogosok részére kiadott rendeletek betartása fölött őrködjék. Ezek ugyanis csak a részükre fenntartott gyalogjárón közlekedhetnek a közlekedés akadályozása nélkül. Ahol járda bármilyen okból nincsen, ott sem lehet akárhol menniök, hanem az útszéle mellett az útnak legfeljebb egy méternyi széles sávján és itt is fokozott gondossággal kell járniok. (19. §. 1. p.)

A gyalogosoknál éppen úgy, mint a járóműveknél, balra kell kitérni és jobbra előzni. (19. §. 2. p.) Természetesen nem szabad a gyalogjárónak sem úgy gondolkodni, hogy „majd a rendőr vigyáz rám” s nem törődni semmivel, magyaráztam tovább János gazdának, hanem nekik is kötelességük az úttesten a legnagyobb figyelemmel és körültekintéssel a járóművek, továbbá a szabadon hajtott málhás vagy nyerges állatok forgalmának zavarása nélkül áthaladni. Másrészt a rendelet legfőbb kötelességévé teszi a vezetőknek a gyalogosok testi épségének védelmét.

Ahogy a forgalmat nézegettük, észrevettük, hogy a gyalogjárón nagy zúvással egy csoport közeledik felénk. Inasgyerekek voltak. Egyikük nagy festékes vödört cipelt. Még mielőtt minket elértek volna, a rendőr már figyelmeztette őket, hogy a gyalogjárón csoportosan járni tilos, úgyszintén az áldogálás. (19. §. 3. p.) A festékes vödört cipelő gyereket pedig kiállította a járdáról s felvilágosította, hogy a gyalogjárón nagyobb terjedelmű, továbbá a gyalogosok ruhájának beszennyezésére, a közlekedés zavarására, a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetésére alkalmas tárgyakat vinni tilos. (19. §. 14. p.)

— Nem is gondoltam, mi mindenre kiterjedt a rendelet készítőjének a figyelme — mondta János gazda. — Bizony ezek üdvös dolgok, csak az lenne kíváncsi, hogy ezeket az intézkedéseket mindenki és mindig betartaná, nemcsak akkor, amikor a csendőr vagy rendőr látja, vagy figyelmezteti. Akkor nem sok baleset történne!

Már jódarabig figyeltük a forgalmat s a közlekedési rendőr tevékenységét, de mert még valamit vásárolni is akartunk, elhatároztuk, hogy búcsút mondunk neki.

Az üzlet, ahová menni akartunk, az utca másik oldalán volt, mégpedig nem szemközt velünk, hanem ferde irányban.

— Menjünk át — mondom János gazdának s ezzel ő már meg is indult az úttesten keresztül, ferde irányban. — Nem arra megyünk — figyelmeztettem —, mert az úttesten lehetőleg az utcasarkon vagy ott kell áthaladni, ahol közbiztonsági közeg teljesít szolgálatot, akinek az útmutatásához a gyalogosok is alkalmazkodni kötelesek. (20. §. 4. p.) Ha nem ilyen helyen járunk át, előzőleg mindig meg kell győződnie arról, hogy az úttest igénybevételével a saját testi épségét nem veszélyezteti-e és a járóművek forgalmát nem zavarja-e? (20. §. 3. p.) Szabály az is, hogy az úttesten mindig a legrövidebb átkelést biztosító derékszőgben, nagy figyelemmel és körültekintéssel kell áthaladni. (20. §. 4. p.) Nem újságot olvasva, kirakatokat, vagy járókelőket nézegetni, de megállni sem szabad.

Igy azután ott haladtunk át a közlekedési rendőr mellett, mégpedig akkor, amikor a járóművek is veünk egyirányban haladtak.

Ahogy átkeltek, a villamosvasút megállójától éppen akkor indult el egy villamoskocsi a vasút felé. Már mozgásban volt, mikor egy férfi fel akart rá ug-

rani, de az ott álló rendőr ezt megakadályozta. A férfi ugyancsak kiabált a rendőrré, ez azonban hivatkozott a rendeletre (22. §. 1. p.), mely szerint mozgásban lévő bármilyen járműre felszállni, vagy arról leszállni tilos. A rendőr igazoltatta a méltatlankodó férfit, hogy a rendeletbe ütköző kihágás miatt megtehesse ellene a feljelentést. Biztosan meg is kapja büntetését, ráadásul még azért is, mert a hatósági közeggel gorombáskodott.

Az üzletben megvásároltuk a szükséges dolgokat s elindultunk a szállásunkra, hogy fáradalmainkat kipihenjük.

Ütközben egy gyereket láttunk lovagolni felnőtt lovásza kíséretében. János gazda gyönyörködött — láttam — a két szép lóban, de nekem megint egészen más jutott eszembe. Meg is kérdeztem utitársamat: — Tudja-e, miért kíséri az a lovas a gyereket? — Bizonyára azért, hogy vigyázzon reá! — Ez igaz — feleltem rá —, csak hogy az a gyerek úgy ül a lovon, hogy kísérlője se különben s mégis igaza van, amikor azt mondta, hogy vigyáz reá. Ugyanis az ilyen fiatalember a nagyforgalmú utcákon nemigen tudna magára kellőképpen vigyázni s éppen ezért szabta meg a rendelet (24. §. 1. p.), hogy városokban és forgalmasabb útvonalakon csak 16. életévét betöltött olyan egyén lovagolhat, aki a lovaglásban jártas és a lovas csak olyan lovaglőfelszerelést használhat, amely a ló fékentartását lehetővé teszi. Az említett életkoron aluliak csak megfelelő kísérettel. A lovasoknak az úttest menetirány szerinti baloldalán kell haladniok. Ijedős, harapós, rügős, a személy- és vagyonbiztonságot, továbbá a közlekedés rendjét veszélyeztető lovakon városokban és nagyobb forgalmú útvonalakon lovagolni tilos.

Elérkeztünk a szállásunkra s miután János gazda lovait megegyeszer megnézte s a Jóska kocsisgyereknek a hazahajtásra vonatkozó utasításait megadta, elmentünk magunkat másnapra. Utitársamat, úgy látszik, izgatta a gépkocsi tervezett utazás, mert már korán reggel felkeltőtt s ugyancsak biztatgatott az indulásra. Együtt mentünk el ismerősömhöz, aki szíves volt gépkocsiját rendelkezésemre bocsátani.

Mielőtt felültünk volna, megkérdeztem a vezetőt, van-e nála vezetői igazolvány s megvan-e a kocsi forgalmi engedélye? Megmutatta mindkettőt. Erre én éppen úgy, mint elinduláskor a János gazda szekéré, az autót elkezdtem körülvizsgálni. Ahogy ott nézdegéltem, János gazda azzal a kérdéssel fordult hozzám, hogy a gépkocsi oldalán ugyanúgy, mint a szekerekénél és kocsiknál, miért nincs felírva a tulajdonos neve? Megmutattam neki, hogy a gépkocsitulajdonos neve a kocsi bontóló engedélyen látható. A külső megjelölést helyettesíti az a szám, amely elől és hátul is látható. Erről meg lehet állapítani, hogy kié a kocsi. Nincsen ugyanis két gépkocsi, amelyeknek egy és ugyanazon száma volna. A szám előtt lévő betű és szám alapján tartják nyilván az ország valamennyi gépkocsiját és tulajdonosát.

Régei a csendőrség nősítése is, — úgy, mint a hadseregé, — I. és II. mód szerinti történet. Lakásnép és övezeti nyugdíj csak az I. mód szerinti nősítés esetén járt. A m. kir. csendőrségnek az ország egész területén történt felállításakor ezt megváltoztatták, úgyhogy azóta minden adósság az I. mód szerinti történetet. A kedvezményre való tekintettel a kolozsvári csendőr (kerületi) parancsnokság 1882-ben kihirdette, hogy nősítési engedély csak azoknak adható, akik előzőleg magaviseletet, a szolgálatban nagy buzgóságot tanúsítottak és a közbiztonsági szolgálat terén érdemeket bírnak felmutatni.

A régi német hadsereget zsibvásárra lökték a győzők...

Nagyon megörült ennek János gazda, mert ezután, ha valamelyik gépkocsi tulajdonosát akarja valamilyen okból megtudni, elég lesz, ha betűjét és a számot jól megjegyzi s abból a hatóságok majd könnyen megállapíthatják a keresett egyén nevét.

Megvizsgáltam még, hogy a fékek é a kürt jól működnek-e, valamint, hogy a lámpákkal lehet-e világítani s miután mindent rendben találtam, János gazda mellé beültem én is. Figyelmeztettem a gépkocsivezetőt a közlekedési rendelet ama szakaszára (5. §.), amelyik a sebes égre vonatkozik. T. i., csak olyan sebesseggel szabad haladni, amely gondos vezetés mellett a zemély- és vagyonbiztonságot, továbbá a közlekedés rendjét nem veszélyezteti s amely lehetővé teszi, hogy a vezető mindenkor ura legyen a járműnek s azt kellő időben megállíthassa. Megjegyeztem, hogy aki túlgyorsan halad, esetleg igen korán ér a másvilágra. Ebben János gazda is igazat adott nekem.

Még ki sem értünk a váro ből, máris akadt élményünk. A vasútállomás közelében kocsink kürtjelzésétől az egyik vendégelő előtt elhagyott lovak megijedtek és vad vágatásba kezdtek. Majd megfagyott a vér bennünk, mert egy idős asszony éppen arra haladt az úttesten keresztül. A megvadult lovak el is kapták s pár lépésre sodorva dobták ki az út szélére. Az örszemes rendőr bátran vetette magát a lovak elébe, míg gazdájuk a kocsimból rohant a már megfékezett lovai után. Én a gépkocsivezetővel azonnal a sebesült asszonyhoz hajtottam, mert ez kötelesség mindenképpen, de a szabály is erre utasít (55. §. 2 p.), és örömmel láttam, hogy a borzolásokon és az ijedtségen kívül a anyóknak semmi baja sem történt. Na de ez is éppen elég szégyenkének, bizonyosan beletelik 8–10 nap, amíg helyre

fog jönni. Néhány perc múlva megérkeztek a mentők is, akik a nénikét a klinikára szállították, mi pedig a rendőrhöz hajtottunk, aki éppen a gondatlan gazda igazoltatásával volt elfoglalva. Utána bennünket, mint szemtanukat kérdezett ki. A gazdát kioktatta s megdorgálta, mert lovait őrizet nélkül hagyta. A rendelet (14. §.) is tiltja ezt s most majd mulasztása következtében fizetheti az asszony gyógykezeltetési költségeit s kártérítést azokra a napokra, amíg nem bír dolgozni. Ezenfelül még a hatóság is meg fogja büntetni, mert lovait őrizet nélkül hagyta. Minket állított példának elébe, mint akik nem voltunk okozói a történeteknek, de mégis azonnal a sérült asszony segítségére siettünk s tisztán emberi érzésünkre hallgatva, eleget tettünk a közlekedési rendeletnek, amely előírja, hogy aki közlekedési balesetet okoz, igazoltatás és segélynyújtás céljából köteles azonnal megállani, vagy aki nem idéz elő ugyan közlekedési balesetet, de annál jelen van, vagy útjában ilyen baleset folytán segítségre szoruló sérültet talál, zintén köteles azonnal megállani. Jólesett mindnyájunknak a rendőr elismerő szava, de láttam János gazda arcán a elkéseredést utunk rossz kezdetén. Megjegyeztem, hogy ha a vége jó, minden jó! Majd elbeszéltem neki egy pár vidám históriát s ezzel sikerült is János gazdát jókedvre deríteni.

Nagyon szépen haladtunk hazafelé. Állandóan figyeltem a sebességmérőt s amikor az 50 kilométernél többet mutatott, figyelmeztettem a vezetőnket a lassúbb hajtásra.

Egyszer csak minden előzetes figyelmeztetés nélkül és nagy fejesóvafások között lassítani kezdett vezetőnk. Kémlelődvé kerestük az okát s rá is jöttünk

...de már áll az új, félmillió német haderő.

azonnal, hogy szemközt velünk három gerendákkal megrakott szekér jön. Csaknem az egész útestet elfoglalták úgy, hogy csak nagy ügyel-bajjal lehetett volna mellettük elhajtani. Vezetőnk tanácsosabbnak látta megállani s így vártuk be, amíg elhajtanak mellettünk. Mikor ez szerencsésen sikerült, megállítottam s figyelmeztettem őket, hogy ilyen szélesen rakodni nem szabad (16. §.), mert ezzel könnyen szerencsétlenséget idézhetnek elő. Azt is tudomásukra hoztam, hogy főszolgabírójuknál megteszem ellenük a feljelentést, nem ugyan azért, hogy őket megbüntessék, hanem, hogy máskor ilyen módon ne rakodjanak s ha ezt megteszik és ebből baj származik, nem mondhatják, hogy nem volt róla tudomásuk. Megmondtam azt is, hogy két és fél méternél szélesebben és négy méternél magasabban nem szabad rakodni. Megköszönték a felvilágosítást és megfogadták, hogy a jövőben ehhez tartják magukat.

Amikor egyik közbeeső faluba érkeztünk, János gazda örömmel kiáltott fel: — Ni, hiszen az meg ott a Jóska gyerek! — Ott áldogált az utca baloldalán úgy, ahogy azt a rendelet is előírja. Jól megjegyezte a halottakat. Nagy volt a Jóska gyerek öröme is, amikor bennünket meglátott. Dicselkedve mondta el, hogy egész úton semmi baj nem történt s most is csak azért állott meg, hogy a lovak egy kicsit kiszusszantsák magukat. János gazda megdicsérte Jóskát s elbúcsúzva tőle, folytattuk utunkat, jobbanmondva csak szerettük volna, mert alighogy a falu másik végéhez értünk, egy hatalmas pukkanást hallottunk s gépkocsink abban a pillanatban egészen oldalra billent. Szerencsénk volt, hogy rendes iramban haladtunk, különben valamennyien kirepültünk volna. János gazda ijedten kapaszkodott a gépkocsi oldalába még akkor is, amikor a kocsi már állott s mi a vezetővel néztük a kereket. Könnyű volt megtalálni, mert a baloldali két kerékből hatalmas, szegkek meredeztek ki. Észrevettem, hogy az egész útest hasonló szegkekkel van beszórvva s nem messze 5–6

iskolásgyerekek nevetgélve nézte, amint az új kerekek felszerelésével kínlódtunk. Úgy tettem, mintha nem vettem volna őket figyelembe. Erre közelebb jöttek úgy, hogy az egyiket el tudtam csipni. Rövid faggatás után be is ismerte, hogy ők szórták széjjel a szegeket azzal a szándékkal, hogy a gépkocsik kerekeit megrognálják.

A kocsit az út baloldalára állítottam, hogy a forgalmat és a közlekedés rendjét ne zavarjuk (18. §.) s minthogy a vezetőnk már egyedül is el tudta végezni az új kerekek felszerelését, otthagytam János gazdával együtt, én pedig nem resteltem a gyerekekkel elmenni az iskolába s felkeresni a tanítóját.

Szegény jó tanítót nagyon bántotta, hogy az ő tanítványai között akad ilyen vásott gyerek s megtudakolta tőle a cimborái nevét is, akikre, azt hiszem, másnap meleg nap volt az iskolában. Majd szinte bocsánatkérően mondta el, hogy a közlekedési rendelet megjelenése óta több ízben is oktatás tárgyává tette az abban foglaltakat s megmagyarázta többször is a tanulóknak, hogy a közlekedési rendelet (17. §.) tiltja az útesten vagy afölött olyan tárgyakat felfüggeszteni, egyébként elhelyezni vagy arra olyan tárgyakat dobni (faléc, deszkadarab, szög stb.), melyek a járóművek haladásának akadályozására és rongálására alkalmasak vagy a testi- és a vagyonépséget veszélyeztetik. Felvilágosította a gyermekeket arról is, hogy az ilyen éretlen csínytevések azonkívül, hogy nagy anyagi károkat okozhatnak, sokszor még emberáldozatot is kívánnak és más vonatkozásban is súlyos következményekkel járhatnak. Sokszor ugyanis olyan külföldiek utaznak, akik azért jöttek Magyarországra, hogy az itteni viszonyokat tanulmányozzák. Milyen véleményekkel lesznek azután ezek a külföldiek rólunk, magyarokról, ha a mi esetünkhöz hasonló fogadtatásban lesz részük? Láttam, hogy a tanító úr igen helyesen fogta fel a dolgot, megköszöntem a felvilágosítást s kértem, hogy a jövő-

ben is kövessen el mindent a hasonló esetek elkerülése érdekében.

Mire visszatértem a gépkocsiboz, nagy meglepetésemre a Jóska gyereket találtam ott, aki segített a vezetőnek. János gazda arcáról le lehetett olvasni a megelégedettséget, hogy a motor még az ő kocsisa segítségével is rászorulhat. De már el is készültek a munkával és indultunk tovább abban a reményben, hogy most már minden baj nélkül bazajuthatunk.

Útközben találkoztunk csoportosan hajtott állatokkal, melyeket a rendeletben előírt (25. §.) megfelelő számú s jártas bajcsárok hajtottak. Mire odaértünk, már megfelelően félreterelték állataikat az útból úgy, hogy minden fennakadás nélkül tudtunk mellettük elhajtani, persze óvatossággal, lassú bajtással.

A Berettyó hidjához éppen akkor érkeztünk, amikor azon szekerek haladtak át. Vezetőnk türelmetlenkedett, mert azok szabályszerűen, lépésben hajtottak s nehéz volt kívánni, míg mind át fog hajtani. Megakarták őket előzni s már be is gyújtotta a motort. János gazda figyelmeztette vezetőnköt, hogy a hidon nem szabad ám előzni! A vezető elszégyelte magát, hogy egy gazdálkodó embernek kell őt a szabályok betartására figyelmeztetni s szó nélkül leállította a motorját s csak akkor indultunk el, amikor már valamennyi szekér áthaladt a hidon.

Az út hátralévő részét minden baj nélkül tettük meg. Hazaérve megkérdeztem János gazdát, hogy minden balesetért tényleg a motorosjárművek vezetői okolhatók-e? — Belátom, tévedtem — mondotta —, ezt nem lehet így kimondani. Ahogy tapasztaltuk, vannak vigyázatlan motorosjármű- és vannak állati erővel vont hibás járművezetők is. A vigyázatlanság és a rendeletekkel való nemtörődomség a legtöbb balesetnek az okozója. Csak még azt szeretném, ha velem együtt a régebbi hibás meggyőződést valló más gazdátársaim is meggyőződnének helyt nem álló véleményükről! — Megígérttem neki, hogy ezen én is rajta leszek. Ezért állítottam össze az utazásunk történetét s ezt aprónak, felnőtteknek, városban, falun egyaránt azzal ajánlom, hogy ha betartják a hallottakat, sohasem lesz baja az utakon se embernek, se állatnak, se járműnek.

Tájékoztató Hévizről és Balatonfüredről.

Írta: vitéz BALAZS-PIRI GYULA őrnagy.

Az utóbbi évek tapasztalata szerint a csendőrség tagjai és hozzátartozói évről-évre mind kevesebben vették igénybe a „Csendőrségi nyugdíjárulék alap”-ból létesített és anyagi áldozattal fenntartott jóléti jellegű balatonfüredi és hévizi csendőrségi gyógyházakat.

Ennek oka nagyrészt a leromlott gazdasági viszonyokra vezethető vissza. Ezért a vezetőség, orvoslást keresve, elhatározta, hogy a csendőrség beutalására igényjogosultjai számára lényeges fizetési és beutalási könnyítéseket léptet életbe, bár ez a „Csendőrségi nyugdíjárulék alap” részéről további számottevő anyagi áldozatot fog jelenteni.

Ezenkívül a vezetőség elhatározta azt is, hogy a kérvények és a beutalás ügykezelését is egyszerűsíti. Hogy ezt a célt már külsőleg is kifejezésre juttassa, a beutalást szabályozó rendelkezéseknek eddigi „Szabályzat” elnevezését „Általános határozványok”-ra változtatta.

A beutalást kérők szempontjából az „Általános határozványok” az lábbi lényegesebb változtatásokat tartalmazza:

A balatonfüredi gyógyházban az eddigi I—XII gyógyidőszak helyett, hasonlólag a hévizihez, I—V gyógyidőszak lesz.

A beutalásra „igényjogosult” fogalmát a „Általános határozványok” az eddiginél pontosabban határozza meg és annak körét kibővíti.

A „beutalásra-igényjogosult”-ság meghatározásánál mindig a családfő után iga odnak a hozzátartozók. E szempontból „családfő”: a csendőrségnél vagy honvédségnél ténylegesen szolgáló vagy nyugállományú nő, özvegy és elvált, valamint az olyan nő, aki hozzátartozói után családipótlékot élvez addig, míg nyugellátásra igényjogosult.

Ennek elhunytá után a csendőrségi vagy honvédségi özvegyi ellátásban részesülő özvegy addig, míg ismét férjhez nem megy, vagy a nyugellátásra való igényét másként el nem veszti.

Végül az előbb felsoroltaknak nevelési járulékot élvező teljesen árva gyermekei.

A „hozzátartozó” beutalásra való igényjogosultságának első két feltétele a családfővel való állandó közös háztartásban való együttélés és az, hogy a családfő csendőrségi vagy honvédségi ellátásban álljon. Ha ez a két feltétel hiányzik, úgy a 3. §. f) pontja alapján csak mint „kivételesen-beutalt” jöhet tekintetbe. A beutalásra igényjogosult hozzátartozók ellátási díja sem egyöntetű, különbözik aszerint, hogy az illető ellátott, vagy ellátatlan és hogy a közös háztartásban való együttélés fennforog-e vagy sem.

A nyugállományú csendőr és honvéd egyének feleségei, illetve özvegyei csak abban az esetben utalhatók be, ha özvegyi ellátásra igényjogosultak.

A hatályon kívül helyezett „Szabályzat” szerint a beutalhatók nem igényjogosult hozzátartozói nem voltak felvehetők a csendőrségi gyógyházakba, mint pl. az elvált férjnek a volt feleségénél nevelkedő gyermeke, stb. Ezentúl már, ha indokoltnak és méltányosnak látszik az ilyen kérelem, melynek a teljesítése egyébként akadályba nem ütközik, kivételesen figyelembe vehető lesz. E módosításnak megfelelően az eddigi kétféle ellátási díj helyett is háromféle lesz: kedvezményezett, teljes és felemelt.

Úgy a tényleges, mint a nyugdíjas csendőrök családtagjainak a kedvezményes ellátásra való igényjogosultságához ezentúl nem lesz követelmény a családi pótlékban való részesülés, hanem elegendő a közös háztartásban élésen kívül az ellátatlanság.

A jövőben fokozottabb jelentősége lesz annak, hogy a kérvényező beutalását egészségi vagy üdülési okból kéri-e.

Az eddigi gyakorlat szerint bírálják el annak a kérvényét, aki egészségi okból orvosi bizonyítvánnyal kéri beutalását. Az orvosi bizonyítványt ezentúl tekintet nélkül arra, hogy hány személyre vonatkozik, 1 pengő okmányhellyel kell ellátni. Az egészségi okból beutalt tényleges csendőrök részére, beutalásukkal egyidejűleg, a belügyminiszter úr (VI-c. osztály útján) rendes, évi kiszabhatóba be nem számított egészségügyi szabadságot engedélyez, de egy fürdőévadban csak egy gyógyidőszak tartamára.

Az üdülés céljából beutalást kérőknek orvosi bizonyítvány helyett csak bélyegmentes orvosi nyilatkozatot kell mellékelniük arról, hogy az „Általános határozványok” 4. §. a-d) pontjaiban felsorolt beutalást gátló betegségek egyikében sem szenvednek. Aki üdülés cél-

jából kapta beutalását, annak a beutaló rendelet alapján a rendes évi kiszabotba beszámító szabadságot engedélyez a kerületi (hasznló) parancsnokság, ennél fogva ezt külön kérni nem kell. Ennek az újításnak az a célja, hogy azok is, akik egyébként teljesen egészségesek és csupán pihenni, üdülni óhajtanak, feszteletlenül, aggodalmaskodás nélkül kérhessék beutalásukat anélkül, hogy orvosi bizonyítványt lennének kénytelenek felmutatni.

Az ellátási díj egyes fokozatokban, amint a múlt évben, most is csökkent, — a lehetőséghez képest.

A beutaltakat meglátogató, egyébként beutalásra igényjogosult hozzátartozók a gondnok engedélyével a gyógyházban legfeljebb 4 napra teljes, illetve felemelt ellátási díj ellenében vendégként megszállhatnak, ha férőhely rendelkezésre áll.

Azonban a tényleges és nyugállományú csendőröket, — de csak saját személyükre nézve —, nemcsak mint látogatókat, hanem egyébként is elhelyezheti a gondnok a gyógyházban, ha van férőhely. Ha ezek csak 4 napig maradnak, teljes ellátási díjat fizetnek. Ha pedig 4 napnál tovább maradnak és időközben beutalást nyerne, akkor az egész időre kedvezményes ellátási díjat fizetnek.

Hogy fáradtságos és nehéz közbiztonsági szolgálatot végző tényleges állományú bajtársaink közül minél többen részesülhessenek a csendőrségi gyógyházak nyújtotta pihenésben és üdülésben, egy másik jelentős újítás is létesült.

Ugyanis sok családnál nem igen marad annyi készpénz a havi illetményből, hogy a beutalás ellátási díját egy összegben előre kifizethetnék, miután a havonta ismétlődő fizetési kötelezettségeiknek eleget tettek. Ez az elgondolás juttatta arra az elhatározásra a vezetőséget, hogy megengedje, hogy ezentúl a tényleges csendőrök — elsősorban a családostok —, bárom részletben is fizethessék a saját maguk, vagy akár a családtagjaik ellátási díját is. A vezetőség ezzel az engedménnyel elejét akarja venni annak is, hogy az érdekeltek ilyen célra kölcsönöket vegyenek fel.

Igy tehát a vagyontalan, de egyébként rendezett anyagi viszonyok között élő tényleges csendőrök és családtagjaik is módját találhatják annak, hogy a kényelmet és igen jó ellátást nyújtó, igen szépen megépített és a mai kor követelményeinek megfelelően berendezett csendőrségi gyógyházakban gyógyulást, vagy üdülést keresve, néhány hetet zavartalan és gondtalan pihenésben eltölthessenek.

A bajtársiasság a csendőrségnél sem nélkülözhető. A Szolg. Szab. I. R. 24. p. 1. bekezdése helyesen mutat rá annak szükségességére, hogy a honvéd (csendő) a különböző csapattestekhez és testületekhez tartozó bajtársakkal jó egyetértésben éljen. A bajtársiasságot, valamint a közszellemet és az egyetértést megteremteni, magunkévá tenni és ápolni mindannyiunk kötelessége. Ehhez fel kell használnunk úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül is minden kínálkozó lehetőséget. Erre kiválóan alkalmas a pihenésre és üdülésre szánt idő is.

Amint betegség esetén az olcsó honvéd- és közrendészeti gyógyintézeteket vesszük igénybe, ahol bajtársak között, bajtársak részesítenek kifogástalan orvoslásban és ápolásban, éppen úgy a bajtársiasság fogalmából folyik, hogy az üdülésre és a pihenésre szánt időnket is lehetőleg bajtársaink körében töltsük el.

A mi filléreinkből, a mi számunkra létesített gyógyházainkat keressük fel elsősorban, a nehéz munkában töltött hónapok után a hivatásunkkal járó fáradalmak kipihenésére. Ez különösen nekünk, csendőröknek kiváló alkalom arra, hogy az országban szerte szórta élő bajtársainkkal találkozassunk és a gondtalan pihenés heteiben egymást közelebből megismerhessük.

A lauterachi tragédia.

Írta: BAYA HENRIK

osztrák csendőr-örsparancsnok (Feldkirch).

(A Gendarmerie Rundschau engedélyével fordította Pinczés Zoltán önmagy.)

A vorarlbergi Lauterachban történt háromszoros gyilkosság az utolsó évszázad legvéresebb tragédiáinak egyike.

A múlt század hetvenes éveiben élt Lauterachban egy Gasser József nevű, harmincéves, középtermetű, erős testalkatú ember. Arca, mélyenülő, kicsi szemei, alacsony homloka, hegyes orra és lelógó jobb szájaszéle nem volt valami bizalomgerjesztő. Volt benne valami a vadállatok vadságából és kegyetlenségéből. Ezt a benyomást a fekete szakállával élénk ellentétben álló nagy, szőke bajusza még inkább fokozta. Iszákos, verekedő és munkakerülő természetű miatt nem volt valami jó hírű. Nős volt s feleségével és apósával, egy öreg emberrel egy kettős lakóház felét lakta; a másik felében egy Lenkel Baptist nevű ember lakott.

1864 január 17-én, egy vasárnapi napon este Gasser megjelent a „Csillaghoz” címzett kocsmában és ott a korcsmai vendégekkel, akik között egy Mayer Gáspár nevű württembergi ember is volt, leült kártyázni. Kivételesen elég józan volt s a magaviseletében sem lehetett semmi feltűnőt észrevenni. Záróra után nyugodtan elment. Éjjel felé a württembergi, aki a vendéglőben aludt, nagy lármát hallott, amely azonban csakhamar elcsendesedett. Reggel hét óra felé újra lármá kerekedett a Gasserék háza felől s ezúttal egy lövés is esett.

Mikor a württembergi másnap reggel a kocsmahelyiségbe bement, Gassert ott találta. Megkérdezte tőle, miféle lármá volt, amit az éjjel hallott? Gasser elbeszélte, hogy ő lármázott, mert amikor hazament, a háza kapuját bezárva találta s kénytelen volt betörni, hogy bejuthasson. Dühében aztán mindent összetört a lakásban, ami a kezügyébe esett. Reggel felkeltette a szomszédját, mert úgy beszélték meg, hogy vadászni mennek. A szomszéd azonban részeg volt, nem bírt

MEGHALT AZ APÁM

Írta: BOROSS SÁNDOR.

Meghalt az apám, mert a vár,
Az a vár, elesett Galiciában.

Vajjon győztünk-e? Mert győzni kell!
Magyar, magyar! ...

Sóhaj a sirban is magában.

Est, Csönd. Alig-alig halad

A föld is a súlyától sok sebének.

Győztünk! ... fecseg az oláh asszony.

Muhart arat

Apám sírján a tékenének.

bele lelket verni. Azután, ahogy a szomazédától eljött, — mesélte tovább a württemberginek — a ház sarkánál megbotlott és elesett, esés közben véletlenül elsült a puskája és megölt egy kutyát. Mutatott is egy kis sebet a homlokán, amit állítólag az eséstől kapott.

Gasser egy pohár pálinkát kért, de a vendéglősné nem tudott neki adni, mert a pálinkás szekrény kulcsa az uránál volt, aki még aludt. A pálinka helyett kávéat akart neki adni ingyen. Gasser nem kért belőle, hanem helyette egy pohár mustot kért. Kétszövé elöltöltő vadászpuska volt nála, amelyet a vendéglősné és a württembergi jelenlétében hihetetlen ügyességgel és gyorsasággal megtöltött. Ekkor a württembergi meglátta, hogy Gassernek egy zacskó serétje, egy doboz gyutacs és körülbelül három font puskapora volt.

Pár perc múlva megjelent a községi szolga és közölte Gasserral, hogy a községi előljáró rendelkezésére el kell tőle a puskáját vennie. Gasser nem akarta odaadni a puskát és azt válaszolta, hogy a községi előljáró jöjjön maga és vegye el ő a puskát, ha akarja. Egyéb-ként van neki otthon még három puskája, válassza ki és vigye el azok közül azt, amelyiket akarja, de amelyik a kezében van, azt semmi pénzért oda nem adja.

Amikor a községi szolga elment a vendéglőből, Gasser a württembergihez fordult: „Most majd a nyakamra küldik a csendőröket, de csak hadd jöjjenek! Háromtól, négytől se félek! Még ma agyonlövök egy-néhány kutyát!”

A korcsmárosné és a közben odaérkezett korcsmáros is igyekeztek őt megnyugtatni, de sikertelenül. Kilenc óra felé azt mondta Gasser, hogy hazamegy, mert bizonyára nemsokára érte jönnek a csendőrök. Közben a töltött puskával, amelyen a gyutacs is rajta volt, olyan könnyelműen hadonászott és annyira bizonygatta, hogy akit egyszer ő célbavesz, azt holtbizonyosan eltalálja, még ha csendőr is, hogy a württembergi megijedt tőle és otthagytta. Későbbi kihallgatása alkalmával vallotta, hogy nagyon kényelmetlenül érezte magát a veszedelmes ember közelében. „Isten magával” szavakkal búcsúzott Gassertől, aki a köszöntést barátságosan viszonozta. A württembergi szerint Gasser egyáltalán nem volt ittas és azt sem lehetett rajta észrevenni, hogy megzavarodott volna. Ellenkezőleg: nagyon nyugodtnak és mindenre elszántnak látta.

Ez volt az előzménye a későbbi véres tragédiának.

Miután a községi szolga hiába próbálkozott, a községi előljáró tényleg csendőröket kért, hogy Gassertől a puskát elvegyék. Még aznap délelőtt jelentést tett a bregenzi járási közigazgatási hatóságnak, hogy Gasser a feleségét bántalmazza, töltött puskával járkál, fenyegetőzik és a közbiztonságot veszélyeztető módon viselkedik, amiért a csendőrség által való őrizetbevételére sürgősen szükség volna. A közigazgatási hatóság erre felhívást adott a bregenzi őrsnek, hogy vezényeljen ki Lauterachba egy két főből álló járőr és Gassert vezettesse elő. Az Erlinger és Sprenger csendőrökből állott járőr csakhamar megérkezett Lauterachba. Amint a járőr a Gasser házáat kb. 30 lépésnyire megközelítette, a ház ablakából lövés dördült el. Erlinger csendőr fejlövést kapott s néhány pillanat múlva meghalt. Mielőtt a másik csendőr fedezni tudta volna magát, második lövés is következett. Sprenger csendőr is súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesült. Arra, hogy a tüzet viszonozza, vagy valami másféle intézkedést tegyen, már nem volt képes. Egy Gasser Márton nevű lauterachi lakos odament a hóban fekvő csendőrökhöz, hogy segítsen rajtuk, de egy harmadik lövés őt is leterítette.

Azonnal meghalt. Amikor az összefutott lakosság közül többen lelkeszt akartak hozni az elesettekhez, Gasser puskájával a kezében kilépett a háza elé és odakiáltotta a tömegnek: „Mit akartok? Takarodjatok haza ebédelni!” Miután mindenkit lelövessel fenyegetett, az emberek félénken visszahúzódtak. Ettől kezdve senki sem mert a Gasser házához közeledni.

A bregenzi közigazgatási hatóság, amint a történetről tudomást szerzett, intézkedett, hogy bírói bizottság szálljon ki Lauterachba. Amint azonban a későbbi jelentésből megtudta, hogy Gasser nemcsak a cse döröket, hanem az azoknak segíteni akaró Gasser Márton is agyonlőtte és hogy mindenkit lelövessel fenyeget, aki a házához közeledik, a hatóság széleskörű intézkedéseket tett. A bregenzi csendőr szakaszpáncsnok, Wagmeister hadnagy, az ottani őrsparancsnokkal és néhány, éppen rendelkezésre állott csendőrrel szintén kiszállott Lauterachba. Egyidejűen a dornbirni őrs legénységét is táviratilag odarendelték. A közigazgatási hatóság kérésére a pénzügyi hatóság pénzügyőröket is bocsátott rendelkezésre. Maga a közigazgatási hatóság vezetője is kiszállott Lauterachba egy tisztviselőjével, hogy a szükséges intézkedéseket a helyszínen tehesse meg.

A véres esemény híre futótűzként terjedt el, először a közelebbi, azután a távolabbi környéken. Ezrével özönlött a környező helységek lakossága Lauterachba, ami a lauterachiak amúgyis nagy izgatottságát még inkább fokozta. Az asszonyok idegőrcsöket kaptak és gyermekeikkel együtt bezárkóztak a lakásaikba. Mindenütt embercsoportok tanácskoztak: mit kellene tenni, de senki sem tudott okosat mondani, mindenki tanács-talan volt. Gasser háza körül egy lélek sem mutatkozott; a két hulla még mindig ott feküdt, ahol a halálos lövés érte, vériük pirosra festette a havat. Gasser a háza ablakában leselkedett — mint mondták — őt töltött puskával, hogy mindenkit, aki hozzá közeledni merészel, leterítsen.

Végre megérkeztek a csendőrök és a pénzügyőrök. Mindenekelőtt megezállottak egy, a Gasser házával szemben fekvő épületet, amelyre hátulról észrevétlenül be tudtak jutni. Gasser azonban nem mutatkozott s így nem is lőttek rá. Elkezdődött a tanácskozás, hogyan lehetne őt elfogni anélkül, hogy újabb emberéletet kel-lene feláldozni. Wagmeister hadnagy végül is felmászott a padlásra s ott két ereszdeszkát annyira szét-tolt, hogy a puska csövét ki tudta dugni. Lesbe állott és várta, hogy Gasser valahol mutatkozzék. Gasser azonban nem mutatkozott. A hadnagy lement a padlás-ról és átadta a puskát egy Greussing Márton nevű embernek, hogy tartsa ő a jest tovább. Később felment a padlásra egy Blahut nevű tollkereskedő is, aki meg-kérte Greussingot, hogy adja át neki a puskát, mert ő, mint kiszolgált katona, jobban tud azzal bánni és cé-lozni. Greussing átadta a puskát. Ebben a pillanatban a Gasser házából lövés dördült és Blahut fejlövését ka-pott. Azonnal meghalt. Vele tehát a halálos áldozatok száma már háromra emelkedett.

Most már felriasztották a lauterachi lövészeket, akik fedett helyekről a Gasser házáat tűz alá vették. Gasser a tüzelést élénken viszonozta. E tüzharc alatt egy Mayer Katalin nevű asszony kb. 200 lépésnyire a háza előtt Lang községi tanácsnok feleségével beszél-getett. Űgy látszik, Gasser az asszonyra is reálott, mert hirtelen golyó süvített arrafelé és az asszony széles, ráncos szoknyáját átlította. A ráncokban nyolc lyukat ütött a golyó, átfúrta a deszkakerítést, a ház ajtaját s

később a folyosón a földön találták meg. A tűzharcban Keidel Domokos szabómester is megsebesült. Miután Gasser hír szerint a házat fel akarta gyújtani, kivonult a tűzoltóság és készenlétebe állott. Bregenzből is oda-rendeltek két fecskendő, de Gasser nem gyújtotta fel a házat.

Közben telt a nap s a koratéli szürkület egyre nagyobb sötétségbe vonta a Gasser-házat és környékét. Az agyonfázott lakosság visszavonult a házakba, de alvásra persze nem gondolt senki. A környező falvakból összesereglett lakosság nem akart elmenni, amíg nem volt eredmény; mindenki a lauterachiaknál keresett éjjeli szállást.

Amint besötétedett, a közigazgatási hatóság főnöke elrendelte, hogy lőtávolban vegyék körül a Gasser házat, nehogy a gyilkos az éj folyamán megszökjék. Este hét óra felé a Gasser istállójából erős és hosszantartó marhabögés hallatszott, később azonban elcsendesedett. A marhák valószínűleg éhségükben bőgtek s abból, hogy elhallgattak, arra következtettek, hogy Gasser megetette őket. Kevéssel ezután az egyik megfigyelő tüzet kiáltott, mert az udvaron valami vörös lángot látott, amely azonban csak egy percig tartott s azután kialudt. Végül teljes csend lett. A csendő- és pénzügyőri járőrök lépéseinek tompa kopogásán kívül semmi sem zavarta az éjjeli nyugalomát. Csak reggel két óra felé hallottak a Gasser-házból lármát. Úgy hallatszott, mintha Gasser eltorlasználja magát, de röviddel azután ez a láрма is megszűnt.

Végre eljött a reggel. Óvatosan, álmatlanságtól gyúrt arccal előszivárogtak újra az emberek és megfelelő távolságban körülvették az események színterét. Mint az előző napon, ezúttal is még mindig ezrével érkeztek kíváncsiak, ezúttal távolabb fekvő községekből, sőt még Svájból is. A hangulat a gyilkossal szemben rendkívül elkeseredett volt. Kiáltások hallatszottak, hogy a Gasser házat fel kell gyújtani, hogy vagy kikényszerítsék onnan, vagy pedig bennégjen. Egyesek már szurokfáklyákat is készítettek, hogy a szavakat tette váltsák. Csak nagy nehézségekkel sikerült az embereket a ház felgyújtásától visszatartani.

A csendőrpáncsnok elhatározta, hogy Hörbranzból áthozat két régi ágyút, amely ősrégi háborúból származott és azokkal fogja lövetni a Gasser házat. A két ágyú, hozzáértő emberekkel még a délelőtti folyamán megérkezett. Felállították s több lövést tettek azokkal a házra. A vas ágyugolyók hatalmas recsenéssel csaptak a házba, a hatásuk azonban nem volt valami nagy s ezért aztán be is szüntették az ágyúlövéseket. Most elhatározta a csendőrpáncsnok, hogy a házat egyszerre több oldalról megrohamoztatja, hogy a dolognak már egyszer végét vesse. Tizenegy óra körül a csendőrokből, pénzügyőrokből, szabadságos katonákból és néhány önként jelentkező polgári egyénből három osztagot alakított és kioktatta őket, hogy az ágyúlövés után, amit újra tenni fognak, három oldalról egyszerre robanják meg a házat. A nézők ezrei mind a rohamozók után akartak nyomulni, alig sikerült a közigazgatási hatóság főnökének és tisztviselőinek az embereket visszaszorítani.

A Gasser-házban semmi mozgást nem lehetett észrevenni. A roham megtörtént, anélkül, hogy Gasser lőtt volna. Gassert a ház átkutatása alkalmával a folyosó egyik sarkában a földön ülve találták meg. Megkísérelte, hogy az ereit felvágja s ezért erősen vérzett. Elfogása és megbilincselése ellen a legkisebb ellentállást sem tanúsította. Kivitték a házból, de a

nagy vérvesztés miatt olyan gyenge volt, hogy nem tudott lábra állani. Amint a gyilkost a házból kihozták, a tömegben mérhetetlen düh vett erőt. Száz és száz ember tolongott feléje, puskával, bottal és minden elgondolható eszközzel, hogy agyonverjék. Csak nagynehezen sikerült ezt megakadályozni. Bevitték az iskolaépületbe, ahol az orvos bekötözte, azután pedig erős kísérettel a bregenzi börtönbe szállították. A vágásokon kívül, amiket maga ejtett a kezén, más sebesülése nem volt.

Az orvos, Schmidt József, miközben bekötözte, megkérdezte tőle:

— Gasser, tudja-e maga, hány embert ölt meg?

— Igen, tudom. Hármat.

— És mikor az orvos hozzátette:

— És ketten súlyosan megsebesültek...

— Úgy, úgy...

Gasser elbeszélte az orvosnak, hogy este hét órakor tette az utolsó lövést s utána lefeküdt az ágyába aludni. Később felkelt és több órát ébren töltött. Reggel hat órakor ágybanfekve borotvával felvágta az ereit. Röviddel ezután nagyon rosszul lett, felkelt az ágyból és a földszinti folyosóra ment, ahol eszméletlenül összeesett. Ott találták meg később.

A lakásban a következő fegyvereket találták: egy kétszövű puskát, egy rövidcsövű puskát, egy régi kovás-karabélyt, egy régi kardot és valami kevés löszert.

Kezdetét vette a bírói eljárás. Gasser beismerte, hogy a gyilkosságokat szándékosan követte el, de ittasságával és elmezavarodottsággal védekezett. Azt állította, hogy semmire sem emlékszik, amit a korcsmából történt hazamenetele után csinált. Feleségét és gyermekét szerette. Nem is tudja, hogyan történt tulajdonképpen, hogy a csendőrt agyonlőtte. A vizsgálóbíró hiába igyekezett a lelkére beszélni, hogy ismerje be töredelmesen a bűnét s bizonyítsa be ezzel, hogy minden emberi érzés azért mégsem veszett meg ki belőle. Minden hozzáintézett kérdésre csak azt válaszolta: „Nem tudom”. Gasser Márton megölésére vonatkozóan azt mondta:

— Márton úgy szerettem, mint az édes testvéretem. Ha megismertem volna, hogy ő az, semmi szín alatt nem lőttem volna agyon. Amit tudok, elmondtam, amit nem tudok, azt nem állíthatom. Kénytelen vagyok elhinni, amit a tanúk mondanak, mert én semmire nem emlékszem, hogy mi és hogyan történt. Az ördög bujt belém akkor. Sokáig töprengtem, hogy mit csináljak magammal: fölbőljem-e magamat, a nyakamat vágjam el vagy pedig az ereimet vágjam-e fel. Az Isten azonban nem engedte, hogy meghaljak, hanem életben tartott. Egyébként szinte agyonlőttek: az egyik golyó a szemem előtt süvített el, egy másik pedig a sapkámat lötte keresztül, úgy hogy még a hajamat is súrolta.

A fogságban nyugodtan, csendesen viselkedett. A törvényszéki orvosok teljesen beszámíthatónak nyilvánították, mert a zavarodottságnak legcsekélyebb nyomát sem lehetett rajta felfedezni.

Felesége a kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy akkor éjjel, amikor a korcsmából hazament és az ajtót zárva találta, úgy viselkedett, mint egy örült, úgy hogy ő kénytelen volt a gyermekével együtt éjnek idején hazulról elmenekülni.

Április 21-én és 22-én tartották meg a főtárgyalást, az ítéletet pedig április 23-án hozták meg. Gassert gyilkosság bűntette és kísérelte, nyilvános erőszakoskodás és testi épség elleni kihágás miatt kötéláltali baláltra ítélték. Enyhítő körülményeket nem talált a bíróság s kegyelemre sem ajánlotta. Védője, dr. Jussel fellebbezett

ugyan, de a fellebbezést elutasították, Gasser nyugodtan és elszántan fogdta a közlést, hogy kegyelmi kérvényét elutasították.

Elérkezett a kivégzés napja, amely azért nevezetes, mert egész Vorarlbergben mai napig a legutolsó volt. Ezernyi nép sereglett össze Feldkirchbe a kivégzésre. Korán reggel a város melletti réten a nép szemeláttára felállították az akasztófát. Nyolc óra 15 perckor indult el a menet a fogházból a kivégzés színhelyére. A menet két kocsiból állott: egy zárt kocsi, amelyen az elítélt, két csendőr és Vinzenz dominikánus atya foglalt helyet, a másik, nyitott kocsi a bíróság tagjai és az orvos követék őket. Tagweiger csendőrfőhadnagy parancsnoksága alatt erős csendőrségi és pénzügyőrségi karhatalom is kivonult.

A kivégzés színhelyére való megérkezés után alig egy perc múlva már végre is volt hajtva a halálos ítélet. Gasser a legutolsó pillanatban is teljesen nyugodt volt. Akkoriban elő volt írva, hogy a kivégzett egyén holtestét naplementéig az akasztófán kell hagyni, így Gassert is csak délután 5 órakor vették le és ott helyben, az akasztófa tövében eltemették.

A feldkirchi bíróság az innsbrucki országos bírósághoz tett jelentésében különösen kiemelte, hogy „Hellbock Péter hőhő az ítélet végrehajtását rendkívüli ügyességgel és szakszerűséggel eszközölte”.

Erlinger volt az első csendőr Vorarlbergben, aki hivatásának áldozata lett. Neve a bregenzi országos csendőrpáncsnokság udvarán levő hősi emléktáblán azok közt a csendőrök között, akik a közbiztonságért életüket áldozták, elsőként szerepel.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Bátorfi Vince tiszthelyettes könyveket, érdekes iratokat, képeket, ruházati és felszerelési tárgyakat adományozott a csendőrségi múzeumnak. Az emlékbizottság írásban mondott köszönetet, amelyre Bátorfi tiszthelyettes az alábbi levélben válaszolt:

A m. kir. csendőrség Emlékbizottságának

BUDAPEST.

Folyó hó 6-án kelt. 103. sz. nb. levelét a mai napon köszönettel vettem.

Ezek az emlékező sorok fokjára ezentúl, a még hátralevő — s talán rövidre szabott — életmemnek egyhangúságát felderíteni. Vigaszt és örömet nyújtani, hogy a testületnek — mellyel szívvel és lélekkel egybeforrtam — az utódok részére némi emléket és is hagytam: szeretett előjáróink és bajtársaink mártírhálálának s hazánk áruolának bizonyítékait. Vigasztaló emléket is találni abban.

En arra kérem kedves bajtársaimat és fiatal utódaimat, legyenek büszkék arra, hogy nagyrahalvatott testületnek a tagjai lehetnek. Örizzék féltékenyen annak becsületét és tekintélyét. Legyenek hazaszeretőik. Előjáróikat s feljebbvalóikat tisztelő, fegyelmezett, bajtársias s hű, igaz csendőrök.

Adjanak Istennek hálát, hogy olyan testi és szellemi erővel áldotta meg őket, hogy e magaslatos hivatású testületnek a szolgálatára alkalmasak lettek.

En pedig csak azért imádkozom a Mindenható Istenhez, hogy addig éltesse, amíg édes hazánk visszaszerzésére újból fegyvert foghatok s azután nyugodtan s boldog örömmel halok meg.

Isten áldását kérem édes hazánkra, a testületre, annak minden egyes hűséges tagjára, működésükre és kedves családjukra.

Mély tisztelettel:

Tatabánya, 1935 március 8.

Bátorfi Vince,
ny. tiszthelyettes.

KATONAI ISMERETEK.

Mi a harckocsi rendeltetése, hogyan harcolnak?

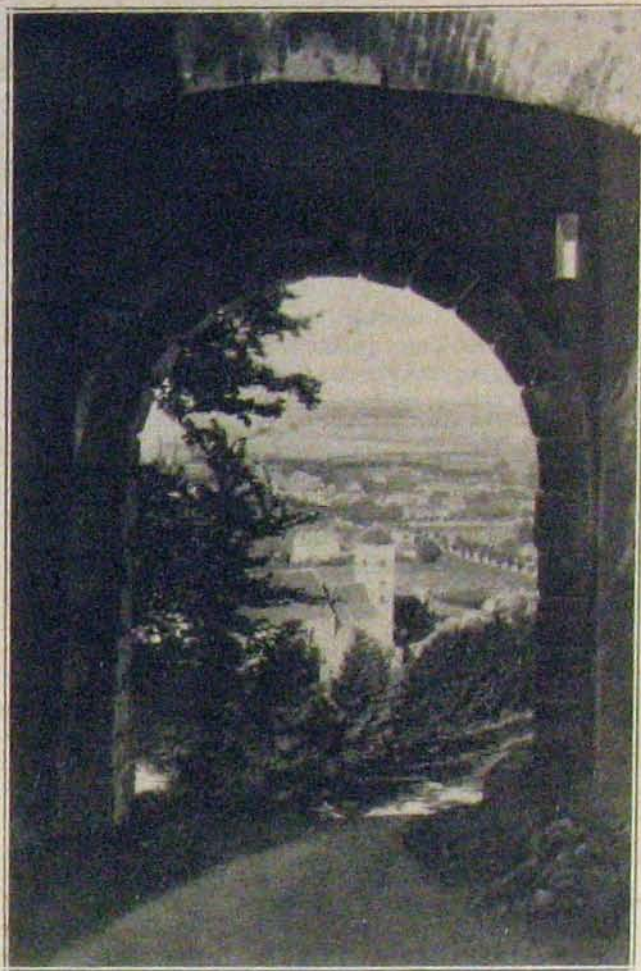
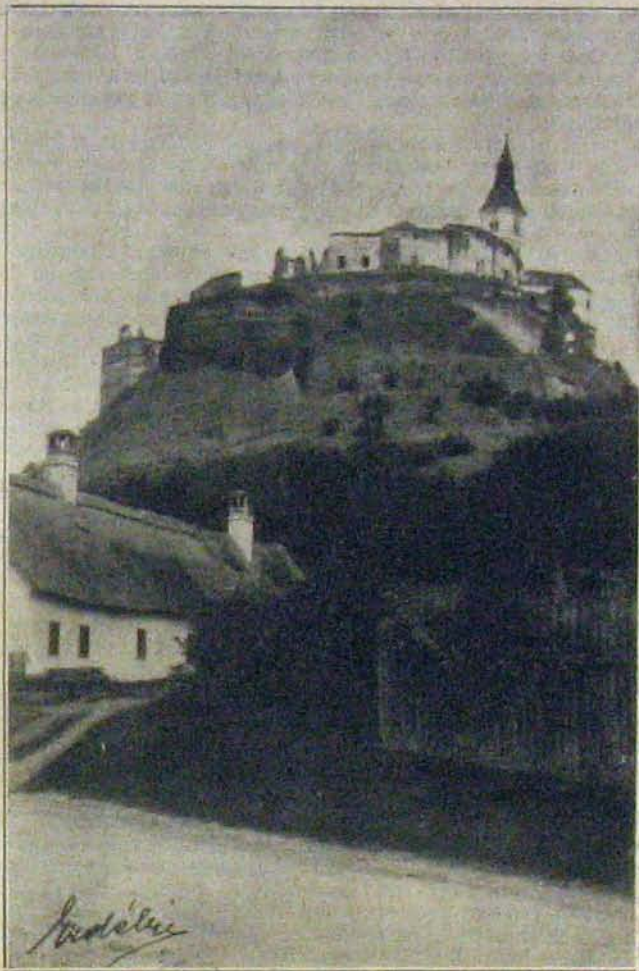
A harckocsi páncélozott motoros jármű, mely úgy úton, mint a terepen nem kereken, hanem különleges hajtószerkezet segítségével hernyóláncokon mozog. Fegyverzete géppuska vagy löveg. Rövid múltú harceszköz, mert a világháború előtt még ismeretlen volt. 1916-ban alkalmazták először az angolok a franciaországi német állások megtámadásánál. Ekkor ugyanis az volt itt a helyzet, hogy az együtt harcoló angol-francia haderő hatalmas anyagi és számbeli túlsúlyát nem tudta érvényesíteni a németekkel szemben, kisebb helyi sikerek jelentkeztek ugyan, de az arcvonal áttörésére és a német haderő megsemmisítésére semmi remény nem volt. Ehhez volt azükség a harckocsira.

A harckocsi feladata az ellenség védelmi rendszerén át utat törni a gyalogságnak.

A világháború után nagy erővel indult meg a kísérletezés, hogy mennél jobb harckocsikat szerkesszenek. Ismerünk kis, könnyű, közepes és nehéz harckocsikat. Nagyság, páncélzat, gyorsaság, felfegyverzés és harci rendeltetés tekintetében lényegesen különböznek egymástól. A kis harckocsi gyenge páncélzatú, csak egy géppuskával vagy golyószóróval van felszerelve, ezért felderítő-, biztosító- és összekötő szolgálatra alkalmazzák. A gyalogság támadásának kísérésére és támogatására a könnyű harckocsi legalkalmasabb, ebből van a legtöbb minden hadseregben. A közepes és nehéz harckocsi, mely löveggel és több géppuskával van felszerelve, az áttörés jellegzetes fegyvere erős védőállások megtámadásánál.

A harckocsikat vasúton vagy tehergépkocsin szállítják az alkalmazási hely mögé és ott az ellenséges tüzésérg tűzkörletén kívül kirakják. Innen előre vonják a gyülekező, majd a készülségi, végül a kiinduló helyre. Közel az ellenséghez az áruoló motorzajt géppuska- és tüzéségi tüzzel leplezik.

Egy gyalogezred rendszerint egy harckocsi-századot kap (16 harckocsi). A kiinduló helyen a harckocsi-szakaszpáncsnok a zászlóaljparancsnokkal megállapítja a támadás előkészületeit. Majd a zászlóaljparancsnok kiadja a támadási parancsot.

Amit vissza kell szerezniünk: Németújvár.

A harckocsikra legveszélyesebbek az ellenség harckocsi elhárító fegyverei, ezért a támadást alaposan elő kell készíteni és támogatni. Ebben a munkában a tüzéség, a nehéz fegyverek és a repülőek vesznek részt.

A támadás a védőállásban lévő ellenségre a hajnali vagy esti szürkületben történik. A harckocsi-támadás vagy tüzéségi előkészítéssel (ekkor a harckocsik és a gyalogság egyszerre törnek előre), vagy anélkül (ekkor a harckocsik közvetlenül a gyalogság rohama előtt indulnak) történhetik. Az ellenséges védőállásba betörve a harckocsik az ellenséges fegyverek tüzelő állásait megközelítik s azokat tüzzel leküzdik vagy legázolják. A harckocsik a gyalogsággal együttműködve dolgoznak, az előtt haladnak és igyekeznek tért nyerni. A gyalogság gyorsan követi a harckocsikat, azok eredményeit kihasználva és oltalmat nyújt nehéz fegyvereivel. A harckocsi visszamaradása vagy megállása esetén a gyalogság nem törődik a harckocsikkal, hanem tovább támad. Előfordul, hogy a gyalogság lemarad: ekkor a harckocsik visszafordulnak és leküzdik az ellenséget, mely akadályozza a gyalogságot. Támadás közben beálló kisebb szünetek alatt a harckocsik gyors mozgással helyüket változtatják, a gyalogság előtt maradnak és védik ellenlökések ellen.

A gyalogság a harckocsikkal zászlóval, fényjelekkel és rádióval tart összeköttetést. Megakadt harckocsiknak a legközelebbi puskászázad küld segítséget. Ha a harckocsit nem lehet megmenteni, akkor a vezető és az

irányzók elhagyják a kocsit, fegyvereiket magukkal viszik és a harckocsit felrobbantják.

Közelebbről érdekel mindenkit az a kérdés, hogyan tudunk védekezni a harckocsik támadásával szemben. A gyalogság zöme egyéni fegyverzetével (puska, stb.) tehetetlen, tehát rejtőzik. Géppuskával a harckocsit tűz alá vehetjük, ha az gyenge páncélzatú és 100 m-en belül van; ettől azonban sok eredményt nem lehet várni. A harckocsikkal szemben a harcot csak a harckocsi elhárító fegyverek és válogatott járőrök veszik fel. Utóbbiak robbantó töltetekkel felszerelve, a terep ügyes kihasználásával a közeledő harckocsi menetirányába rejtőznek s a harckocsit felrobbantják. Ilyen vállalkozásokra azonban ritkán adódik alkalom. A századnál egyedüli elhárító fegyver a nagy űrméretű öntöltő puská, mely 10–12 mm lövedékével átúti a harckocsi gyengébb páncélzatát. Minden gyalogezerednél rendszeresítették egy gyalogsági ágyú- és egy nehéz géppuskaszázadot 6–6 gyalogsági ágyúval, illetve nehéz géppuskával. Ezek az ezred területén kerülnek elosztásra azzal a feladattal, hogy a puskás századokat áttörő harckocsikat tűz alá vegyék. Ezek mögött pedig a tüzéség egyes lövegei kerülnek állásba elsősorban harckocsi elhárításra. Tehát a tüzzel való elhárítás fegyverei: a nagy űrméretű öntöltő puská, a nehéz géppuska, a gyalogsági ágyú és a tüzéség.

A harckocsi árkokon könnyűszerrel áthalad, patakon átgázol, az útjába eső fákat legázolja, azonban

27. kérdés. A gyanúsított a sértettnek a Dunán lévő záratlan halászbárkájához úszik s abból 8 pengő értékű halat ellop. Milyen bűncselekményt követett el?

Válasz. A cselekmény a Bp. 51. §-ába ütköző kihágás tulajdon ellen. A hal élelmicikk. Az a körülmény, hogy csak bizonyos előkészítés után válik étkezésre alkalmassá, nem fosztja meg élelmicikk minőségétől.

28. kérdés. Valaki váltókötelezettséget vállal egy jó barátjéért. Elhalálozván, kötelesek-e az örökösök ezt a váltókötelezettséget vállalni, illetőleg az elhunyt váltóadós helyébe lépve, a váltó meghosszabbítása végett a váltót aláírni?

Válasz. Az örökösök semmi esetre sem kötelesek az elhunyt helyébe lépve, a váltókötelezettséget magukra vállalni. A váltó lejártakor ugyanis a jogügylet befejeződik s a váltó úgynevezett meghosszabbítható tulajdonképpen teljesen önálló, az előbbtől független jogügylet keletkezik. Már pedig mindenki saját akarata és belátása szerint dönt arról, hogy egy önálló és őt személyében kötelező, rá nézve terhes jogügyletet megkötse-e. Ellenben az örökösöknek ilyen esetben azt kell megfontolásra venniök, hogy az elhunyt által aláírt váltó lejárván, az abból folyó kötelezettség miatt az elhunyt örökösei felelőssé tehetők, természetesen csak a hagyatéék erejéig. Ily körülmények között megokolt lehet, hogy az örökösök az elhunyt adósságának rendezését a perktől segek elkerülése végett, vállalják.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

I.

Színlelt rablási eset kiderítése.

Írta: Mészáros Gusztáv tiszthelyettes (Kemecse).

A Nyírvízszabályozó Társulat mérnöke az őrsnek 1935. év február 5-én 9 órakor telefonon tudomására hozta, hogy Seres Pál*) kemecsei lakost, a társulat csatornaőrét, jelentése szerint az új folyamán 4 ismeretlen falopáson tettenért egyné megátámadta s egy közülök pisztollyal a jobbkezét átlőtte. A sértettet aznap 10 órakor a járási tisztiorvos sérülésével a nyíregyházi Erzsébet-kórházba utalta.

A feljelentést az őrsön távollétemben Balogh Jó ef. I. törzsrőmester vette át, aki Seregélyes Márton őrmesterrel szolgálatba vezényelte magát és a Kemecse községtől mintegy 2 km távolságra fekvő helyszínre sietett. A járőr a sértett lakásán csak annak feleségét és a náluk lakó Béres Antal 22 éves nápszámost találta otthon, mert Seres aznap 10 órakor a nyíregyházi Erzsébet-kórházba indult. Az esetet mindketten úgy adták elő, amint azt a mérnök az őrsnek telefonon bejelentette, azzal, hogy Seres elbeszélése szerint az eset a Lónyai-csatorna partján, közvetlenül a nyírbogdányi határnál történt.

A járőr a megjelölt helyen alapos helyszíni szemlét tartott, lábnyomokat a föld fagyos volta miatt nem talált. Vérvnyomok után is kutatott, de a helyszínen vérvnyom sem volt látható, bár egyes helyeken a talajt hó-

réteg is borította, márpedig a havon minden csepp vért messziről fel lehet ismerni.

A járőr a helyszíni szemle megejtése után ismét visszament a sértett lakására és az aszanytól megkérdezte, hogy férjén volt-e télikabát, amikor a kezét átlőtték? Azt felelte, hogy férje ez alkalommal juhászbundát viselt. A járőr a juhászbundát részletesen megvizsgálta, de vérvnyomokat azon sem talált.

Ezekután a járőr a sértett kikérdezése végett Nyíregyházára indult. A járőrrel a nyíregyházi vasútállomáson találkoztam, ahol a járőrvezető az esetet és az eddig lefolytatott nyomozást jelentette. A járőrt utasítottam, hogy abban az esetben, ha a sértett állapota megengedi, újabb helyszíni szemle megejtése végett, másnap reggel 7 órakor a sértettel együtt legyenek a helyszínen. Ha a sértett — állapota miatt — a helyszínen nem tudna megjelenni, akkor részletesen kérdezzék ki, különösen arra vonatkozólag, hogy a gyanúsítottak a rablás megörténte után merre menekültek és, hogy a sértett melyik úton ment vissza lakására. A járőr a sértettet a kórházban nem találta, mert a kórházi orvos hazaküldte azzal, hogy sérülése nem veszélyes s így azt a helybeli orvossal kezeltesse.

Másnap, azaz február 6-án 6 órától szolgálatba indultam. A nyomozást újabb helyszíni szemlével szándékoztam megkezdeni. A sértett kikérdezése végett először a lakására mentem. Ágyban fekvé találtam. Seres azzal a kérdéssel fogadott, megvan-e már az a négy gazember, aki őt meglőtte. Tagadólag válaszoltam, majd felszólítottam, hogy öltözzön fel, jöjjön ki velünk a helyszínre és ott részletesen mondja el a történeteket. Seres azt felelte, hogy nagyon fáj a keze és nem tud kijönni. El tudja ő mondani az esetet a lakásán is. Hivatkoztam a kórházi orvosi véleményre, mely szerint sérülése nem veszélyes és ragaszkodtam ahhoz, hogy velünk jöjjön. Seres beletörődött és ágyból kelve, elvezetett bennünket a helyszínre, amely ugyanaz volt, mint amelyet felesége előző nap a járőrnek megjelölt.

Seres a helyszínen az esetet bemutatta és a történeteket a következőképpen mondta el:

Február 5-én 1 óra tájban kiment a lakásától kb. 800 méter távolságra, a Lónyai-csatorna partján levő s felügyeletére bízott növényekácfákra felügynelni, mely alkalommal a nyírbogdányi határ közelében a fák között, tőle 25—30 méter távolságra a sötétben 4 ismeretlen egyént pillantott meg, akik a nyírbogdányi vasútállomás irányából feléje közeledtek. Megszólította őket, hova mennek és mit akarnak, mire megállottak, de egyikük minden szó nélkül hozzálépett és pisztolyt fogott rá. Ő a pisztolyt jobbkezelével elütötte, miközben az ismeretlen a pisztolyt elsütötte és a jobbkezét átlőtte. Az eset megtörténte után a gyanúsítottak a nyírbogdányi vasútállomás irányába elmenekültek. A sérülés után jobbkezét a nyakában levő fekete kendőbe begöngyölte és hazament a lakására, ahol az esetet feleségének és családjának ugyanígy elmondta. Reggel 8 óra tájban elment a járási tisztiorvoshoz, aki bekötözte a sebet és Röntgen-vizsgálatra a nyíregyházi Erzsébet-kórházba utalta. A kórházban azonban sérülését nem találták veszélyesnek s utasították, hogy a helyi orvossal kezeltesse magát. A történeteket Nyíregyházán a társulati mérnöknek is így jelentette. A csendőrségnél feljelentést nem tett, mert tudta, hogy a társulati mérnök, akinek ő, mint csatornaőr, közvetlen alá van rendelve, az esetet úgyis bejelenti. Előadta még, hogy gyanúsítottakat nem ismerte fel és azokról a sötétség miatt személyleírást sem tud adni.

*) A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

A sértett által megjelölt helyen ismét alapos helyszíni szemlét tartottunk, de ott se lábnyom, se vérnyom nem volt látható. A helyszínt mintegy 500 méter távolságban mélyedés vette körül, melyet egyenletes hórétteg borított. Ezt a mélyedést átvizsgáltuk, de ott lábnyomokat nem találtunk, márpedig a helyszínről eltávozni, vagy a helyszínt a nyírbogdányi vasútállomás felől megközelíteni csak a mélyedésben levő 4—5 méter szélességű hóréttegen keresztül lehet. Abból a tényből, hogy a helyszínen és annak környékén vérnyomokat és lábnyomokat nem találtunk, továbbá, mert azon a bundán sem voltak vérnyomok, melyet a sérülés alkalmával a sértett viselt, arra következtettünk, hogy a rablás nem történt meg.

Ezeket az adatokat a sértett elé tártam s felszólítottam, hogy adja elő a pisztolyt, mellyel a kezét véletlenül meglötte. Seres tagadta, hogy pisztolya volna és megmaradt az előbbi állítása mellett, sőt arra kért, hogy tartsunk a lakásán bázikutatást, ezzel is bizonyítani akarván, hogy pisztolya nincsen. Kérésének nem tettünk eleget, mert nyilvánvalónak látszott, hogy a kutatás úgyszólamint eredménytelen lesz, mert ha a pisztolyt a lakásában rejtette volna el, akkor nem kérte volna a járőrt arra, hogy ott házkutatást tartson.

Mindezen adatokból arra lehetett következtetni, hogy Seresnek engedély nélkül tartott pisztolya van, azzal a kezét véletlenül keresztüllötte s hogy felettes hatósága ezt meg ne tudja, úgy állította be az esetet, mintha ezt faörzés közben más lötte volna keresztül.

Béres Antalt, aki a sértettnél lakott, újból kikérdeztem, de az esetet ő is úgy adta elő, mint a sértett és halározottan állította, hogy Seresnek nincsen pisztolya.

Ezekután abból kiindulva, hogy a baleset a ház körül történhetett, a lakóház udvarán és annak környékén vérnyomok után kutattam, ami eredménnyel is járt, mert a ház előtt a Lónyai-csatorna partján 3 vércseppet és földdel behintett, elmosódott vérnyomokat találtam. Tovább kutatva, a lakóháztól 40—50 méter távolságra a Lónyai-csatorna partján egy korhadt fűzfa odvában a forgópisztolyt és 4 darab töltényt is megtaláltam.

A sértettnak megmutattam a bizonyítékokat, aki most már látva, hogy eddigi állítása mellett nem maradhat meg, beismerte, hogy a pisztoly az övé és azt ő rejtette el akkor, amikor a kezét véletlenül keresztüllötte. Az esetet a következőképpen adta elő:

Február 5-én 1 óra tájban felkelt, hogy a felügyeletére bízott s a Lónyai-csatorna partján lévő akácfákra felügyeljen. Indulás előtt az engedély nélkül tartott hatlövetű, szeges rendszerű forgópisztolyát csövel felfelé a kabátja külső zsebébe tette. Lakása előtt a csatornapartja érve, ahol a járőr a vérnyomokat megtalálta, jobbkezevel a zsebéből a pisztolyt ki akarta venni, miközben a pisztoly elcsúszt és jobbkezeit keresztüllötte. Kezét a nyakában volt kendőbe göngyöltte, mert a seb erősen vérzett, a pisztolyt pedig a fűzesben elrejtette. Midőn megvirradt, a csatornaparton levő vérnyomot földdel behintette, hogy azt a csendőrség ne találja meg. Beismerte azt is, hogy az e tet azért állította úgy be, hogy őt a fatolvajok megtámadták és a kezét átfűtötték, mert attól félt, hogy a hatóság az engedély nélkül tartott pisztoly miatt meg fogja büntetni.

A legtöbb cselekvés a külvilágban elváltozások előidézésével jár. Maga a cselekvés — ami történt — elmerül a múltba, de az elváltozások, amelyek megtörténté mellett tanuskodnak, megmaradnak.

Ha valakinek meglövik a kezét, kabátjának, ruhájának véresnek kell lenni. Ha négy ember hóréttegen megy keresztül, azon lábnyomaik visszamaradnak. Ha a nyomozás során a cselekménnyel szükség szerint velejáró elváltozások nem találhatók fel (elmaradt elváltozások, idegen szóval: negatívumok) és esetleges időközben történt megsemmisülésük sem mutatható ki, úgy arra kell következtetni, hogy maga a megtörténtnek jelzett cselekmény sem valóság. Koholt feljelentések, félrevezetési kísérletek, helyszínbéállítások leleplezésének ez az okoskodás a legmegbízhatóbb és legtöbb esetben beváló eszköze.

Az elmondottakból kifolyólag a helyszíni szemlénél a súlyt nemcsak a meglévő elváltozásokra stb. kell helyezni, hanem fürkészni kell a negatívumok után is, vagyis keresni azt, hogy mi nincs, aminek meg kellene lenni.

A leírt eset egyébként rámutat a helyszíni szemle távolabbi környékre való kiterjesztésének előnyére és arra is példát nyújt, hogy emberek milyen csekély okok miatt koholnak valótlan bűncselekményeket.

II.

Betöréses lopás kiderítése.

Írta: VERTES GYÖRGY tiszthelyettes (Erd).

1934 december 4-én az örs egyik rendes járőre arról értesült, hogy az Erd községhez tartozó üdülőtelepen két üdülőház ablakát ismeretlen tettesek betörték és azon keresztül behatolva, onnan különböző ruhaneműeket és más értékes tárgyakat elloptak.

A járőr a betörések színhelyén megjelenve, a helyszíni szemlét megtartotta és megállapította, hogy a tettes vagy tettesek egyikének keze megsérülhetett, mert az egyik betörés színhelyén a kitört ablaküveg darabja s a hálószoba asztalán álló üvegkorsó véres volt. Más adatot a járőr a helyszínen nem talált, mert a betörések és a járőrnek a helyszínen való megjelenése között napok teltek el, közben eső volt, amely a lábnyomokat megsemmisítette.

További támpontot nyújtott a tettesekre a behatolás helye (ablak), amely oly szűk volt, hogy csak igen vézna testalkatú ember férhetett keresztül rajta. Ebből a tényből a járőr arra gondolt, hogy a betöréseket gyermek követhette el. Ez ellen azonban két adat szolgált: az elloptat nagyobb mennyiségű ruhaneműt gyermekek nem tudták volna elvinni és értékesíteni, gyermekek tettesége ellen szólott továbbá a helyszínen megállapított ama körülmény, hogy az egyik üdülőházban a kristálydetektoros rádiókészüléket a sértett Budapestre történt beköltözködése alkalmával az antenna kivételével leszerelte és egy bőröndbe zárva, hagyta vissza a lakásban. A betörés felfedezése, illetve a helyszíni szemle alkalmával a rádiókészülék fel volt szerelve, így azt csak a tettesek tehették. E körülményből a járőrvezető arra következtetett, hogy a betörő az üdülőházban több napot tölthetett, rádiót hallgatott, tehát rádióhoz is értenie kell és lakás nélkül lehet. A helyszíni adatokból ezek szerint a tettest illetően a következő kép alakult ki: A betörő (vagy betörők egyike) vézna termetű, lakás nélkül álló egyén, aki a rádióhoz ért és üvegtől eredő sérülés van a kezén. A nyomozást a járőr ebben az irányban lefolytatta, de eredményt elérni nem sikerült.

Két napi fáradságos nyomozás után a járőrvezető már azon gondolkodott, hogy eredmény nélkül vonul be, midőn én, mint ellenőrző járőr, a helyszínrre megérkez-

tem. Meghallgattam a járőrvezető jelentését, azután a helyszíni szemlét a magam részéről is megtartottam. Helyesltem a járőrvezető következtetéseit, azonban azon véleményével, hogy eredményre nincs kilátás, nem értettem egyet. Felosztottam magam és a járőr között azokat a területeket, ahol érdeklődni fogunk s ezután utunkra indultunk. Abból indultam ki, hogy elkövetett bűncselekmények közül csak kevés olyan akad, melynek titkairól csupán maga a tettes tud, tehát azt, vagy azokat, akik betörésekről valamit tudnak, vagy tudhatnak, fel kell kutatni.

3-4 óra múlva találkoztam a járőrrel. Magával hozta K. E. 13 és K. Gy. 5 éves ottani lakos, gyermekeket. A járőrvezető jelentette, hogy a két gyermek személyében a betörések tetteseit megtalálta.

A járőrvezető puhatólás közben találkozott a kisfiúval, aki köszönt a járőrnek. Mint családapá, a járőrvezető érdeklődve nézte a legénykét, majd beszélgetni kezdett vele. Beszélgetés közben észrevette, hogy a kisfiú jobb kezén jelentéktelen sérülés van. Megkérdezte tőle anélkül, hogy arra gondolt volna, hogy a betörések tettesével áll szemben, mitől sérült meg a keze. A fiú a kérdésre nem válaszolt, de a járőrvezető hallgatásával nem elégedett meg. Sok biztatás után a fiú azt mondotta, hogy üveg vágta el a kezét. Erre a járőrvezető már felfigyelt. Megkérdezte a fiúcskát, milyen üveg volt az, mire azt a választ kapta, hogy az édesanyja elküldte petróleumért, ő a petróleumos üveget összetörte és annak darabjai elvágták a kezét. A járőrvezető a gyermek előadását nem látta minden további nélkül elfogadhatónak, ezért felszólította, hogy mutassa meg azt a helyet, ahol az összetört petróleumos üveg darabjai vannak. Útközben a járőrvezető járőrtáskájából elővett egy jól beucrozott fánkot és a fiúnak adta, amit az jó étvágygyal el is fogyasztott. Később a járőrvezetőhöz fordult és azt kérdezte tőle, van-e még abból az édes fánkból? Ha még ad, akkor megmutatja, hol lett véres a keze. A járőrvezető örömmel adta oda a másik fánkot is, mire a fiú irányt változtatott s a járőrt a betörések színhelyére vezette. Ott megmutatta, hogy 13 éves nővérelével melyik üdülőházba törtek be és elmondotta, hogy onnan mennyi ruhaneműt és egyéb tárgyakat loptak el.

A kisfiú beismerése, illetve a betörések színhelyének megmutatása után a nővérét kerestük fel, aki rövid kiérdekezés után szintén beismerte a betöréseket. A járőrnek az volt a feltervése, hogy a gyermekeknek valamelyik felnőtt hozzátartozója működhetett közre a betörések végrehajtásánál, azonban azt mind a lány, mind a fiú tagadták. Mivel a járőr előadásukat kételkedve fogadta, a helyszínre ment velük és lejátszatta a gyermekekkel a betörések végrehajtását, amit a gyermekek minden akadály nélkül be is mutattak. Mindkét helyen először a kisfiú mászott be nővére segítségével, majd belülről a kislányt besegítette. A fiú azt is megmutatta, miként szerelte fel a rádiót, majd fülére téve a kagylót, kedélyesen közölte a járőrrel, hogy a rádió milyen darabot közvetít.

A kísérletek megtörténte után a járőröknek most már el kellett hinni, hogy a gyermekek felnőtt egyén közreműködése nélkül követték el a betöréseket, amit megerősített az a körülmény is, hogy a gyermekek megnevezték azt a helyet, ahol az ellopott ruhaneműket elrejtették s a járőr azokat ott meg is találta.

Nem szabad elfelejteni,

hogy Csonka-Magyarország határain kívül a világon még 5 millió magyar él!

A járőr következtetései, melyeket a helyszíni adatokból vont, helyesek voltak és mégsem feleltek meg a valóságnak. Ez azt mutatja, hogy a kriminalisztikai következtetések zöme csak valószínű értékeket eredményez. Ezt akkor, midőn következtetünk, nem szabad elfelejtenünk. Ha ez az eset nem történt volna meg, megmosolyognánk mindenkit, aki azt állítja, hogy egy 5 éves gyermek egy börtendőbe elzárt rádiókészüléket fel tudna szerelni és be tudná állítani. Bűnligytörténeti ismereteink ezzel az érdekes esettel is gazdagodtak. Már pusztán az a tény is újszerű és érdekes, hogy 5 éves gyermek szerepelt mint betörő, aki nem cigány, mert a cigányoknál ez nem tartozik a ritkaságok közé (segédkezés, mint őrtállás, hemászás szűk nyílásokon stb.)

Még valami említésreméltó van ennél az esetről. Puhatólás során a gyermekeket nem szabad kihagyni. Néhány tréfás, barátságos szó, vagy éppen fánk sok olyat kivesz a gyermekekből, amit a felnőttektől talán sohasem tudnánk meg. A gyermek minden iránt érdeklődik, éles megfigyelő s így jó tanu, csak bánni kell tudni vele. Az, hogy a járőr éppen a tettesrel került szembe, a véletlen szerencsés műve volt, de az már érdem, hogy a járőr ezt, az első pillanatban kizártnak látszó lehetőséget sem vetette el, hanem utánajárt a dolognak. Néha a legelképzeltetlenebb, legvalószínűtlenebb feltevés bizonyul valósnak.

Endrőd.

Az Alföld mélyén porral, téli zimankóval, nyári forrósággal és sok gonddal küzd Endrőd, mint annyi más község a szélesgögy magyar síkságon. Lakói hősiességgel várják a magyar sors virradását és nem kívánnak mást az élettől, csak annak a földnek a kenyerét, melyhez a munka verítékén kívül szívük minden dobbanásával is odanőttek. Van közöttük jobb módú és szegény, kivirágzott sorsú és elesett, megvan soraikban a mai kor nehezen élő emberének minden árnyalata a martíros hallgatótól a hangosan követelőig csak úgy, mint mindenütt mostanában, ahol magyarok küzdenek kemény harcot a mindennapokkal. S mi csendőrök ott vagyunk közöttük, együtt élünk és együttérzünk a szenvedő fajtánkkal és meg is értjük egymást emberségünk módon. A mi csendreintő, békés szavainkat még azok is megszövelelik, akiket földhözcsapott a nincstelenség s akikben a keserűség sokszor azt harsogja, hogy már-már nem lehet kívánni az enyhébb, többkenyerű holnapot. Lelkük mélyén mégis ezekben is él a rend tisztelése és kívánsága s mert tudják, hogy mi csendőrök senkitől nem is akarunk egyebet, csak ezt az egyet: rendet, hajlanak a szavunkra.

Ha tehát levonjuk az endrődi fegyverhasználat tagasabbkörű közbiztonsági következtetéseit, tagadnunk kell, hogy az endrődi lelkek mélyén olyan indulatok

lappangtak volna, amelyek csak az alkalomra vártak: mikor ütközhetnek velünk össze, hiszen ezt megtehetnék bármikor, amikor nem hatan, hanem csak kettesével és egyenként vegyülünk bele a sűrű soraikba. Megtehetnék, de nem teszik. Nemcsak azért, mert nem merik, de nem is akarják. Mint mindig, most is rendkívüli és a magunk akaratkörén kívüleső oknak kellett közeink és a nép közé állania, körülmények és másodpercek szerencsétlen találkozásán kellett bekövetkeznie, hogy a magyar falu népe rá akarja és rá merje magát vetni a csendőrré, az meg természetesen, hogy a csendőr ilyenkor már fegyverrel védi meg a rendet és önmagát.

A mi szempontunkból közömbös, hogy az okok és körülmények milyen összefüggése, végzetes rendje vagy zűrzavara gyújtotta Endrődön a szenvedélyeket a feszültségnek arra a forrójára, mi juttatta a dolgokat ahhoz a végsőkié kiélezett pillanathoz, amikor más már nem következhetik, mint a fegyverhasználat. Hogy bizonyos tömeglélektani eszközökkel a béke és rend mindennapos medrébe lehetett volna-e terelni a szenvedélyeket, ennek kutatására nem vagyunk illetékesek, csak azt kell leszögeznünk, hogy az eseményeknek ez a része nem a mi kezünkbe volt téve.

Endrődön tehát elháríthatatlan kötelességet teljesítettünk azzal a határozottsággal és erővel, ami a csendőrt nemcsak a szürke mindennapos szolgálatban, hanem a válságos pillanatokban is — csendőrré teszi. Ha az ilyen pillanatokban nem tudnánk megállni a talponton, egész többi szolgálatunk üres látszat, kaskadálás parádé volna, amely az első komoly legyintésre összedől. Keserű, de erőteljes intelem tehát Endrőd szerte az ország minden magyarjának, hogy a csendőr a végső határig a szép szó embere, de ezen a határon túl fegyvert ragad és kétszeres erővel teszi ezt, ha a fegyvert ki akarják csavarni a kezéből. Mi a fejünket soha el nem vesszítjük s az erőt a kezünkben ki nem adjuk, mert ha kiadnók, holnap nem egynehány szerencsétlen sorsú magyart, hanem magát a nemzet sorsát vihetnék temetni.

Másfél évtizede tépt, marcangolja a vihar a mi csonka fánkat, sűrűn hullanak róla a levelek. Ilyen viharosodó levelek — csendő magyar sorok — hullottak a porba most Endrődön is. Triáson irtózatossá válnak a súlyos kenyeretelenséggel, testi és lelki betegségekkel és a földi lét emberi nyomorúságával ritkítja sorainkat s még azzal is, hogy a kegyetlen magyar sors egyik-másikunkat magyar puskarész elé sodorja. De nekünk, csendőröknek, ezzel is számolnunk kell, a fának, ha csonkán is egyelőre, de élnie kell. Ami levelet a vihar most letépt róla, új hajtások te emnek a helyén, a fa, a nemzet élni fog. Mi felelünk érte, hogy a gyökér fejét ne kapjon s hát így bárki emeli a fejszét, kivesszük a kezéből akár békességes szóval, akár fegyverrel.

Megnyugtató, hogy a közlemény megérti és méltányolja az endrődi fegyverhasználat intelmét. Sehol nincs vita afelől, hogy a csendőrség azt tette, amit tennie kellett. A közvéleménynek ez a nyugodt, higgadt visszhangja tagadhatatlanul jólesik nekünk, mert nem közömbös számunkra, hogy felizzgatott, félrevezetett tömegekkel szemben, vagy pedig józan közvélemény támogatása mellett járjuk tovább a magunk nehéz útját, amelyre útravetél mi soha nem ríhetünk magunkkal emberi jusságot, hanem mindig és mindenütt csak — erőt.

Mert ezen az erőn nyugszik a legértékesebb és legkényesebb nemzeti kincsünk: a rend és közbiztonság.

Lapunk legközelebbi számát a hűsvétra tekintettel előre láthatólag csak április 17-én fogjuk szétküldeni.

Belügyminiszeri látogatás Szombathelyen. Vitéz lezdeli Kozma Miklós belügyminiszter úr öngyméltósága szombathelyi tartózkodása alkalmából, március hó 18-án látogatásával tüntette ki a szombathelyi csendőralakulatokat, megtekintette az őrsparancsnokképző iskolát is. Öngyméltóságát és a kíséretében megjelent polgári előkelőségeket: ostffy Ostffy Lajos dr. főispánt, Szemerjai-Kovács Dénes dr. miniszeri tanácsost, Feren-czy Tibor dr. budapesti rendőrfőkapitányt, Vajay Károly dr. miniszeri osztálytanácsost és Ujváry Endre szombat-helyi polgármestert fél 10 órakor fogadta Szlatinay-Szopkó Győző ezredes úr, a szombathelyi csendőrkerület parancsnoka és Perey László alezredes úr, az őrsparancsnokképző iskola parancsnoka. Az őrsparancsnokképző iskolában látottak és tapasztaltak felett a belügyminiszter úr a legteljesebb elismerését nyilvánította, majd szólni kívánt a tisztikarhoz és a hallgatókhoz, akik e célból az iskola díszes földszinti csarnokában gyülekezve állottak fel, ahol a belügyminiszter úr kíséretével együtt megjelenve, többek között a következőket mondotta:

„Uraim! Bajtársak! Nemcsak belügyminiszeri minőségemben, hanem mint katona is kívánok Hozzatok szólni. Mint fronttisztt, aki kint a harcterekeken küzdöttem végig a háborút. Megismertem a csendőrséget kint a harcterekeken, de ismerem nehéz szolgálatát itthon a béke idejében is. Kiválasztott tisztikar vezetése alatt, kiválasztott legénységből áll ez a testület, melynek hű kötelességteljesítéséről szólván elég, ha rámutatok arra a táblára, mely előtt az örökmécses ég: ott sorakozik a kötelességteljesít s vértanúinak, tisztjeinek és legénységnek hosszú sora! Ez legyen mindig mintaképetek! Mint a becsületnek, hűségnek és hazaszeretetnek kemény szírtje állott a csendőrség a forradalmak szennyes és sötét hullámaiban. Ennek fényes bizonyítéka a vértanúk neve-sora. Kettős halált hallak ökö! Mert az ellenség előtti hősi halál könnyebb, de súlyos és nehéz az ő haláluk az aljasság, a becstelenség előtt! Itt, az iskolában, kiválasztott tisztikar vezetése alatt kiválasztott csendőrök gyűltek össze, hogy innen kikerülve pillérei, parancsnokai legyenek annak a csendőrségnek, amelyen az állam rendje nyugszik. Feladatotok, hogy érvényt szerezetek a törvény szavának, bizto-sítsátok az országban a rendet. Voltak olyan sajnálatos idők Magyarországon, amikor igen sokan beszélték és írtak a csendőrség ellen. Az eredményt láttuk 1918-ban. Most ilyentől nem kell tartani. Ma már mindenki tudja, hogy mit jelent az országnak a csendőrség és rendőrség, mit jelentenek a közbiztonsági testületek és mit jelent az alkotmányos rend. Ha innen kimentek, legyetek a törvényes rendnek és biztonságuk pillérei! Teljesítsetek kötelességeket kemény eréllyel és szigorral, ahol kell, de sose éljete-tek vissza azzal a hatalommal, amelyet az állam rátok ruházott. Az ország egész lakosságának szeretetét és tiszteletét fogjátok így mindig a jövőben is kiérdemelni.”

A belügyminiszter úr beszéde után Szlatinay-Szopkó Győző ezredes úr egyenként bemutatta a szombathelyi csendőrtisztikar tagjait.

Dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc, volt belügyminiszter búcsója. A mi kir. csendőrség felügyelője március 6-án, volt belügyminiszterünkől a következő leiratot vette: „Belügy-miniszeri állásomtól megválva, jóleső meglepődöttséggel állapíthatom meg, hogy a közrend fenntartásában és meg-szilárdításában, az állami és társadalmi rend megbontására

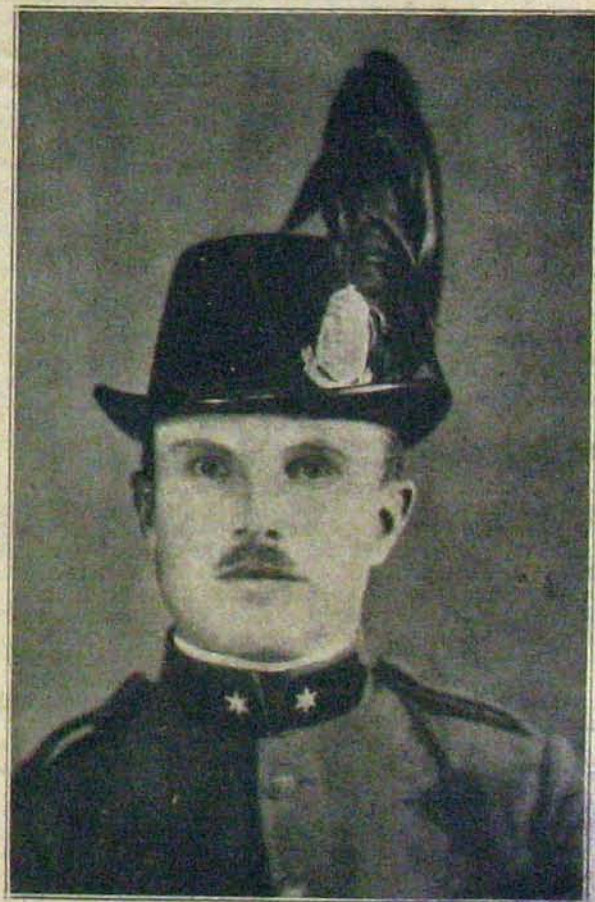
irányuló aknamunka megfékezésében a közrendészeti szervek kipróbált erőt mindenkor magam mellett találtam. Meg vagyok győződve, hogy a rendészeti szervek és azok tagjai úgy, mint eddig, ezután is biztos őrei maradnak az állami és társadalmi rend fenntartásának. Fogadja Méltóságod önzetlen munkásságáért és odaadó támogatásáért hálás köszönetem kifejezését és kérem, hogy a vezetése alatt álló szervezet minden tagjának hálás köszönetemet kifejezni és bücsítődvözetemet velük napiparancsban közölni szíveskedjék."

Legénységi kitüntetések a tizenöt éves állami jubileum alkalmából. *Kormányzó Úr Ó Főnáltósága* 1935. évi március hó 13-án kelt legfelsőbb elhatározásával adományozni méltóztatott igen hosszú, különösen kötelességű és igen érdemes szolgálata elismerésül a *Magyar Érdemrend* *Érdemkeresztjével* a budapesti I. kerület állományában: *Botár Antal* alldgy-nak. Hosszú, kötelességű és igen érdemes szolgálata elismerésül a *Magyar Érdemrend* *Érdemkeresztjével* a budapesti I. kerület állományában: *Vitéz Tóth Lajos* és *Dobos Sándor* thts-eknek; a székesfehérvári II. kerület állományában: *Vitéz Szabó Imre II.*, *Vitéz Keresztes János* és *Tóth Dénes* thts-eknek; a szombathelyi III. kerület állományában: *Vitéz Váci János*, *Kiss Rafael* thts-eknek, *Horváth Lajos II.*, *Rózsa György* törm-eknek és *Soponyai József* fegyverszáki thts-nek; a pécsi IV. kerület állományában: *Vitéz Bulogh Mihály* és *Tóth István II.* thts-eknek; a debreceni VI. kerület állományában: *Hargitai Gyula*, *D. Hejdedius János*, *Kulcsár Imre*, *Szabó Károly H.* és *Szalágyi László* thts-eknek; a miskolci VII. kerület állományában: *Vitéz Dávid András*, *Erdődy Gyula*, *Kalmár Sándor*, *Kiss Sándor* és *Vitéz Székely Lajos* thts-eknek; a csendőrségi tanfolyamok parancsnoksága állományában: *Kispál János* thts-nek, végül a ny mozdosztály állományában: *Telek Miklós* és *Kerekes János I.* thts-eknek. Kötelességű és igen érdemes szolgálata elismerésül a *Magyar Bronz Érdemkeresztjével* a budapesti I. kerület állományában: *Csepri Kálmán*, *Maróti Mátyás*, *Barta János*, *Fülp József* és *Kádár István* alldgy-oknak, *Bágy János*, *Barabás János*, *Maranyai Márton*, *Böjte Albert*, *Dudás István*, *Écsi Vendel*, *Fenyvesi Pál*, *Ferenc Mózsa*, *Fodor Ferenc II.*, *Kövecsi István*, *Papp György II.*, *Pap József*, *Sipos András*, *Szombath Márton*, *Vas István*, *Veres András*, *Takács Salveszter*, *Benkő Lőrinc*, *Boros János*, *Erdélyi János II.*, *Gál András*, *Gémesi István*, *Honos Ferenc*, *Kiss József VII.*, *Kovács András*, *Ötvös Gábor*, *Péter János*, *Tasovai András* és *Török János* thts-eknek, *Máté Antal* és *Pintér András* számvivő thts-eknek, *Péter Imre* törm-nek, valamint *Szedő György* fegyverszáki thts-nek; a székesfehérvári II. kerület állományában: *Mészáros Gyula I.*, *Pallag Károly*, *Pelényi Ferenc* és *Szörényi Pál* alldgy-oknak, *Bokor Domokos*, *Lukács János I.*, *Magasi Péter*, *Abraham Lőrinc*, *Csete Lajos*, *Gál Domokos*, *Horváth József I.*, *Jakab Imre*, *Kovács István*, *Kozma István*, *Odor Lajos*, *Rakó Sándor*, *Szabó István I.*, *Tóth István* és *Vértes György* thts-eknek, *Tárnok József* és *Varga Ferenc V.* számvivő thts-eknek, *Ostapadia Gábor* és *Somlyó István V.* törm-eknek, valamint *Bakai József*, *Dávoti József*, *Kajdi István*, *Kiss András II.* és *Kövecsi György* törm-eknek; a szombathelyi III. kerület állományában: *Fülkei József* és *Borsó Lajos* alldgy-oknak, *Balogh András II.*, *Lázár Alajos*, *Varga József III.*, *Bebesi László*, *Klebercz Ferenc*, *Kolozsvári Gyula*, *Malomszki Vince*, *Nagy Ferenc V.*, *Nagy István III.*, *Pálmai Péter*, *Pintér Sándor*, *Porpácsi Gyula*, *Székely István I.*, *Székely János* és *Szűcs József II.* thts-eknek, *Németh István VI.*, *Poresalmi Mihály* és *Szalai Sándor I.* számvivő thts-eknek, valamint *Földnaggy Sándor* és *Stabó Pál* törm-eknek; a pécsi IV. kerület állományában: *Fülp István*, *Mészáros József I.* és *Somló Ferenc* alldgy-oknak, *Bereczki András*, *Csabafi András*, *Perlaki Ferenc*, *Pobori Lőrinc*, *Szalágyi István*, *Zombori János*, *Bárdos József*, *Gyimesi Imre*, *Korom István*, *Mészáros István II.*, *Szabó János II.* és *Turcsányi Mihály* thts-eknek, *Hardényi Gyula*, *Kovács Ferenc II.*, *Nagy József IV.* és *Pásztor Antal* számvivő thts-eknek, *Dénes Lukács*, *Pető Péter* és *Tóth Sándor IV.* törm-eknek, valamint *Ormos József* fegyverszáki thts-nek; a szegedi V. kerület állományában: *Bussi Sándor*, *Agh Zsigmond*, *Horváth István III.*, *Jánosi Pál*, *Kovács István III.*, *Lajtos Dénes*, *Sassi Lajos*, *Sipos Lajos*, *Tóth Vince*, *Tóth Sándor*, *Arkusi Antal*, *Lakat László*, *Sede Márton* és *Szák János* thts-eknek, valamint *Pauli József*, *Szolnoki Lajos*, *Biacsi Sándor* és *Tótszegi János* számvivő thts-eknek; a debreceni VI. kerület állományában: *Agárdi Miklós*, *Mihály Sándor* és *Pap Lajos* alldgy-oknak, *Buzási Sándor*, *Kovács István III.*,

Lázár Manó, *Sélei András*, *Szentjohbi János*, *Bokor Imre*, *Czibere Miklós*, *Jékei Lajos*, *Józsa Mihály* és *Tamási István* thts-eknek, *Durucz János*, *Mátai Imre*, *Vértes József*, *Csergő Imre* és *Tóth János* számvivő thts-eknek, *Kiss Sándor III. v. törm-nek*, valamint *Szalágyi Lajos I. törm-nek*; a miskolci VII. kerület állományában: *Dobó László* és *Echnai Pál* alldgy-oknak, *Buzás Imre*, *Buzogány Lajos*, *Horváth György*, *Joó János*, *Tóth Lajos*, *Terényi István*, *Bólint Lajos*, *Bényei Vendel*, *Gay János*, *Lenkefi Lajos*, *Sipőcz József*, *Szelei Pál* és *Varga János* thts-eknek, *Széni János*, *Benedek Mihály*, *Orbán József I.*, *Réfi István* és *Szentmiklósi Imre* számvivő thts-eknek, *Dobsi Gábor* és *Szántó István V.* törm-eknek, valamint *Orbán József* és *Rózsa János* törm-eknek; a belügyminisztérium VI-b. osztályának állományában: *Keresztes Andor*, *Nagy Lajos* és *Szós János* számvivő thts-eknek; a belügyminisztérium VI-c. osztályának állományában: *Bólint István* és *Kovács Sz. Mihály* thts-eknek, valamint *Lugosi Sándor* számvivő thts-nek; a csendőrfelügyelőség állományában: *Virág József* törm-nek; a csendőrségi felszerelési anyagraktár állományában: *Legei István* számvivő thts-nek és végül a nyomozó osztály állományában: *Végh Lajos II.* thts-nek.

Kiállítják a vitézavató kardot. A magyar történelmi múzeum május 15-től kezdve Rákóczi Ferenc emlékkiállítását rendez, a nagy fejedelem halálának kétszázadik évfordulója alkalmából. A kiállítás anyaga hat csoportra oszlik: Rákóczi öze, Rákóczi személyére vonatkozó tárgyak, II. Rákóczi Ferenc rokonságának tárgyi emlékei, a Rákóczi szabadságharc nevezetesebb szereplőinek emléktárgyai, a kurucok fegyverei, végül a Rákóczira vonatkozó hamisított műtárgyak. Ezek a hamisítványok a nemzeti felbuzdulás korában ezrével készültek Rákóczi nagy népszerűsége folytán. A kardról, mellyel Kormányzó úr főnáltósága vitézeket avat, most derült ki, hogy Rákóczi fejedelem kardja volt. Ezt is kiállítják, történelmi szempontból ez a legnevezetesebb tárgya az egész rendkívül kiállításnak.

Próbacsendőrök vizsgálja. A salgótarjánai csendőr gyalogtanfolyamnak 1934. év április 30-ával felállított próbacsendőri tanfolyam folyó évi március hónap végetért. A

Sütő Pál próbacsendőr, tanfolyamelső.

akkor a tömeg a község háza előtt csatárláncba fejlődött gyalog csendőröket is megtámadta úgy, hogy a támadás elhárítására először a csatárlánc balszárnyán álló *Paragó* törzsmester, majd utána a többi csendőr is löfegyverét használta. A fegyverhasználat következtében a helyszínen 4 halott maradt, később a sebesültek következtében további 3 egyén meghalt és 10 egyén megsebesült. A halottak között két, a sebesültek között egy nő van. A tömeg a fegyverhasználat után szétoszlott, Csendőr nem sérült meg, a vizsgálat folyik.

Csendőrségi Közlöny 6. szám. Személyes ügyek. Miniszteri rendeletek. Odaföltetett a III. osztályú tisztai szolgálati jel: Majoros István, Kossuth József, Kricsfalussy-Hrabár Sándor, Besenyői Beáthy Álmán, Toldi Árpád, Zámboéry Árpád, Antony Raymond, vitéz Zsengyellő József és vitéz Kovács István II. szds.-okna. — Áthelyezett: Szűcs László szds., a miskolci VII. kerület 7. nyomozó osztályának parancsnoka a nyomozó osztályhoz Budapestre. — Tartósan vezényeltetett: vitéz Náray Jenő szds. a nyomozó osztálytól előadótól a m. kir. csendőrség felügyelőjéhez. — Kinevezett: Szerencsényi Árpád szds., a miskolci VII. kerület 7. nyomozó osztály parancsnokának helyettese, ezen nyomozó osztály parancsnokává. — Állandó nyugállományba helyezettek: Donkó Ignác pécsi IV. kerületbeli alldgy., Vörös János szombathelyi III. kerületbeli thts., Sipos János I. szombathelyi III. kerületbeli g. thts., Bardócz Sándor debreceni VI. kerületbeli thts., Abraham Dániel pécsi IV. kerületbeli, Hajdu Ferenc székesfehérvári II. kerületbeli, Mátyás György budapesti I. kerületbeli és Illés János budapesti I. kerületbeli thts.-ek. — Várakozási illetményekkel szabadságoltatott: Kócsi Ferenc I. pécsi IV. kerületbeli thts. — Névváltoztatások: Hernits Ferenc prbcso. családi nevét „Hercsai”-ra, Patáji József örm. „Parti”-ra, Ludwig Miklós prbcso. „Lelkes”-re, Csank József prbcso. „Csélenyi”-re, Peller József tórn. „Békési”-re, Bolha János prbcso. „Bodrogi”-ra, Plangár László prbcso. „Pozsonyi”-ra, Makaró Gyula Pál prbcso. „Keszthelyi”-re, Molnár Mihály prbcso. „Mohács”-ra és Ugyan Mihály tórn. „Ujvári”-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel. — Szabályrendeletek: Ermelegítővel ellátott tábori barna téli kötött gyapjúkesztyűk rendszeresítése a csendőrség részére, valamint a kesztyű leírása. — A Cs-2. jelzésű „Ügyviteli szabályzat a m. kir. csendőrség számára” (Csűsz.) című szolgálati könyv kiegészítése. — „Általános határozványok a m. kir. csendőrségi gyűgyházak számára” című füzet leadása. — A csendőrség elhelyezési kimutatásának helyesbítése. — Tartalékpátkók edzése (konzerválása) és a loistállók számafonatú díszítéinek megszüntetése. — Pályázati hirdmény igazolványosok részére Csákerény községben községi írniok állásra.

A következő levelet kaptuk: *Mélyen tisztelt Szerkesztőség!* Bátorfalanul veszem a kezembe a tollat, hogy e sorokat megírom, de bátorságomat legyőzi az, hogy tovább már nem bírom elhallgatni, amit mondanál akarok. Húszéves szombathelyi lakos vagyok. Megmáshatatlán elhatározásom, hogy annakidején, katonai szolgálatom után, a csendőrséghez szeretnék belépni, mert hivatást érzek magamban a csendőri szolgálatra. Ez a vágy bennem már gyermekkoromban született és akkor vált komoly elhatározásommá, amikor négy évvel ezelőtt egy csendőr-tiszthelyettestől, családom barátjától, megkaphattam a Csendőrségi Lapok 1931. évi március 10-i számát és azóta mindig a mai napig valamennyit megkapom. Minden szabad időmben csak azokat forgatom, tanulom és azok irányítása, tanácsa és útmutatása szerint igyekszem gondolkodni és viselkedni. Felemelt fejjel merem állítani, hogy a Csendőrségi Lapok olombetűi piros vérré váltak az én ereimben. Négy éve már, hogy önképzéssel foglalkozom és régi s mostani tudásom mai különbségét kizárólag a Csendőrségi Lapoknak köszönhetem. Emlékszem még élénken, negyedik polgáriista koromban a magyar tanárom azt mondta egy óráján: Te vagy, fiám, az osztályban a legrosszabb fogalmozó. Azóta öt év telt el és most, négy évi Csendőrségi Lapok tanulmányozás után, irtam egy elbeszélést, amit a csendőrségi élethől vettem. Ezt megmutattam a volt tanáromnak, az elképedt a csodálkozástól és azt kérdezte, miből tettem szert ennyi ismeretre. Én büszkén feleltem: a Csendőrségi Lapokból.

Mélyen tisztelt Szerkesztőség, bátorodom ezt a kis tárcát beküldeni. Kérem, méltóztatásnak a mellékelt kéziratot megbírálni és sorsa felől engem a szerkesztői úrnépekben értesíteni.

Szombathely, 1935 március 20. Hazafias tisztelettel:
Cser Kálmán.

A beküldött tárca derekas munka, de nem üti meg azt az irodalmi mértéket, amelyet be kell tartanunk. Beküldött azonban Cser Kálmán egy verset is, amelyet a levelével egyező tartalma kedvéért itt közlünk:

VÁGYAKOZÁS.

Csak az a vágyam van gyermekkorom óta,
Tatnem, de sokat álmodozom róla,
Hogyha én is egyszer odaváló lezsek,
En is kakastollas magyar csendőr legyek.

Ha a csendőrfárort én portyázní látom,
Kezem az eg felé emelve kítárom,
Reszkető ajakkal kérem Istenemet:
Oh add meg énnékem, hogy mdr köztük legyek!

Szeretném a pusktát a vállamra venni,
A tollas kalapot a fejemre tenni,
Viharos éjjelen őrdíratba menni,
De nagy boldogság is jó csendőrnék lenni.

Reménykedő szívevel nézek jövőm elé,
S kitarón törekszem nemes előm fele.
Epedszve várom az évek mulását,
Hogy felvehessem már a csendőr ruháit.

Mindenható Isten, hozd el azt a napot,
Amikor felteszem a tollas kalapot.
Hálatalys szívevel Eléd leborulok,
Hogy a testületnek végre tagja vagyok.

A levélben is, a versben is benne él valami, amit mindenkinél sokra becsülünk s ami főleg a csendőréletben a legfontosabb és legértékesebb: a hivatásérzet. Ez az, ami nélküli lehet a csendőr kötelességtudó, szorgalmas, lehet pontos, rendes, lehet tehetséges, csak egy nem lehet nélküle: igazi csendőr, egész csendőr. Ezért olvastuk jólesően Cser Kálmán levelében a hivatásérzettel fakadó-felénk vágyakozást s ezért közöljük szívesen ugyanennek a hivatásérzetnek versbefaragott változatát is. Ha nem csupán fiatalkori felbuzdulás, vagy feltűnési vágy ez Cser Kálmánban, akkor azt kívánjuk neki: töltsse a katonaleletet — a férfikornak ezt a legszebb darabját — jóegészségben, virágos kedvben, majd pedig átesvén a nem egészen könnyű csendőrségi vizsgálatokon, legyen derek csendőre ennek az összeszabdalt, de úgy látszik, hogy jó magyarokban még mindig gazdag hazának.

Tájékoztató a csendőrségi nyugellátásokról. Lapunk múlt évi 23. és 24. számaiban hírt adtunk arról, hogy Kádár Gyula g. örnagy, vitéz Bódy Vilmos és dr. Kirdly József g. százados uraknak a belügyminiszter úr 165.930/VII. k. 1934. számú rendeletével engedélyezte a fenti segédlet kiadását. A m. kir. csendőrség tagjainak, ezek özvegyeinek és árvaiknak nyugellátására vonatkozó kétféle nyugdíjtörvény és a sok különféle rendelet gyakorlati alkalmazása tekintetében egyre nagyobb bizonytalanság uralkodik úgy, az érdekelt csendőr egyének, mint az ezen kérdésekkel hivatásszerűen foglalkozó csendőrségi szakközegek között is. Ezt a bizonytalanságot az 1934. évi I. t. c. 12. §-a részben eloszlathatta volna, ha az 1921. évi XXXII. t. c. (Katonai nyugdíjtörvény) hatálya visszamenőleg is kiterjedne a m. kir. csendőrség összes egyénre és hozzátartozóira is. Mivel azonban az idézett novella a katonai nyugdíjtörvényt ilyen visszaható erővel nem ruházta fel s így a nyugállományú csendőr egyének bizonyos csoportja az 1912. évi LXV. t. c. (polgári nyugdíjtörvény) hatálya alatt maradt továbbra is, ezáltal és a nyugdíjtörvényeknek a változott viszonyokhoz mért újabb magyarázatával a biztos tájékoztató szinte még nehezebbé vált. A nehéz helyzetet felismerve határozta el a fenti szerzők „Tájékoztató a csendőrségi nyugellátásokról” című munkájuk összeállítását. Edig nem jelent meg ilyen mű, amely a kétféle nyugdíjtörvény és az ezeket módosító és kiegészítő számközegek rendletek, sokszor igen körülményes és néha útvesztőbe jutó kérdéseiben útmutatást adott volna arra, hogy akár a közvetlenül érdekelt egyeseknek, akár a törvényeket és rendeleteket alkalmazó csendőrségi szakközegeknek az egyes fel-

merült esetekben milyen eljárást kell követniök. Hézagpótló munkát végeztek a hiszánk, hogy sikerült is ezt elérniök és munkáikkal az egyeseknek és szakközögeknek (gazdasági hivataloknak is) egyaránt mindazt nyújtaniok, amire nekik a nyugdíjkereskedésben szüksegük lehet. Most arról értesülünk, hogy a mű sajtó alá rendezve, teljesen készen áll és rövidesen meg fog jelenni. A kb. 100–150 oldal terjedelmű és 14 darab különálló táblázattal tartalmazó könyv a csendőrség tagjai részére (nyugállományúaknak is) két, egymásután következő havi részletekben is fizethető 4 pengőre és a postaköltségekbe (másoknak egy összegben fizetendő 5 pengőre és a postaköltségekbe) kerül. Azoknak, kik 1935. év április hó 15-ig megrendelik a könyvet, a postaköltséget nem számítják fel. A könyv árát a megrendelő a könyvszáz mellékelt postakártyaképpel befizetési úrlappal fizethetik. Egy befizetési lappal több megrendelő is beküldheti az előfizetési összeget. Ez esetben kéri a befizetési lap hátuljára az egyes előfizetők nevének jól olvasható, pontos feljegyzését. A kik két részletben fizetik a könyvet, azok a második részletet bianco befizetési lapon küldhetik meg. A könyvet *Kádr Gyula* g. őrnagy írta: *Budapest, I. Vár, Uri-utca 53. II. em. 14. sz. lehet megrendelni. A könyv kivonatosa tartalma. Mindenekelőtt felhívjuk a figyelmet a táblázatokra, melyekről mindenki számítgatás nélkül leolvashatja, hogy beszámítható szolgálati idejéhez képest mennyi nyugdíj illeti meg. Bevezetés. Szakkifejezések.*

— *Első rész. Katonainyugdíjörvény. — I. Fejezet. Csendőrségnek ellátása. — A) Nyugdíj. — Allandó és időleges nyugdíj. — Beszámítható szolgálati idő. — Kedvezményes lakásnémet. — Csapat-szolgálat — arcvonalbeli szolgálat. — Egyzeren számított szolgálati idő. — Hadi évek. Hadifogságban töltött idő. — Katonai szol. idő utólagos igazolása. — Benem számítható idő. — Beszámítható javadalmi zás. — Csendőrs. pótdíj és korpótdíj számítása. — Kiszámított nyugdíjak minden rendfokozatnak, szolg. időnek és besz. jav-nak megfelelően 12 db. pontos táblázaton. — Hatvanöt évesek nyugdíja. — Peldák a nyugdíj kiszámításához. — Csökkentések táblázatokba foglalva. — Kiszámított nyugdíjak csökkentett összege 12 db. pontos táblázaton. — Számítási levonás. Hatvanöt évesek nyugdíja. — A nyugdíj kezdete, megszűnése, elévülése. — B) Méltányosságból eng. ellátások. — Kedvezményes ellátás. — Kivételes ellátás. Kegydíj. — D) Várakozási illet. való szabads. — E) Rokkanttázi ellátás. — F) Sérülési pótdíj. — Allandó és időleges sérülési pótdíj. — A sérülési pótdíj összege. — A pótd. kezdete, szüntetése, megszűnése. — G) Lakáspénz. — Egy táblázatban az összes lakáspénz osztályokba tartozó helységek, az összes rendf. -nak és szolg. időnek megf. lakáspénzek fel vannak véve. — Az 1 éven belül lakhely-, lakásp. vált. — Külföldön élők lakáspénze. — A lakáspénz esedéksége, megszűntetése. — Életkor, keresetképtelenség, lakáspénz. — H) Családi pótlék. — A cs. p.-ra való igény. Kérni kell. — Szabályszerű életkor. — A cs. p. élvezetével képes. igények. — Tanulmányi, egyéb családtag utáni cs. p. — Mostoha, nevelt, örökbefogadott gyermek. — Törvénytelen gyermek törvényestés. — Nem atyai hatalom alatt élő gyermek. — A cs. p. összege, kezdete, megszűnése.*

— *Közös házt. é. feles. u. cs. p. mikor n. jár? — I. Nyugdíj-előleg. Az előlegnyújtás célja és módja. — Mit tartalmazzon az előleg i. kérelem? — Mire adják, mennyit? Visszafizetés. — J) Temetési járulék. — II. Fejezet. Elmebetegség ellátása. — Zárt int.-be, gondnokság alá helyezése. — Ideiglenes gondnok kirendelése. — Községi közgyám. — Házi ápolásba adás. — Az ellátás megosztása. — III. Fejezet. Özvegyek és árvák ellátása. A) Özvegy nyugdíj. — Három havi járandóság. — Igény az özvegy nyugdíjra. — Kizárás az özvegy nyugdíjból. — Az özvegy nyugdíj kiszámítása. — Kiszámított özvegy nyugdíjak, minden rendfokozatnak és besz. jav-nak megfelelően 2 db. pontos táblázaton. Ugyanezen táblázatokból kivethetők a csökk. ö. ny. is. — Az özvegy nyugdíj megszűntetése. — B) Méltányosságból eng. özv. ellátások. — Kedvezményes özvegyi ellátás. — Kivételes özvegyi ellátás. Kegydíj. — C) Özv. végkielégítés és ny. megváltás. — Végkielégítés. — Nyugdíjmegváltás. — D) Elvált nők ellátása. — E) Özvegyek lakáspénze. — F) Temetési járulék. — G) Árvák ellátása. — IV. Fejezet. Egyéb személyek ellátása. — Második rész. V. Fejezet. Próbacsendőrök ellátása. — Próbacsendőrök végelbírása. — Igény nyugdíjra. — Igény végkielégítésre. — A végkielégítés összege. — Harmadik rész. Polgári nyugdíjörvény. Tartalma az I. és II. rész tartalmához hasonló. — *Neugdyk rész. Tudnivalók az összes ny. áll.-ak részére. — Nyugd. élvezete beföldön, külföldön. — Nyugd. átutalás pénzint. folyószámlára. — Bejelent kötelezettségek. — Lakásvárokozás. — Gyógykezelés. — Gyógyszerköltségek.**

Csendőrs. nyugdíjjarulék alap. — Cs. gyógyházak igénybevétel. — Segélyezés. — Vasuti, hajózási kedv. — Arcképes igazolvány. — Pénzintézet kölcson. — Ellátást terhelő adók. — Kereseti adó, külföldi, rokkantellátási adó. — Károly csapátkereszt. — Adótáblázat a könyvben. — Bírói és közgazg. letiltások, min. hat. ellen kir. bíróságokhoz és a közgazg. bíróságokhoz intézendő panaszjog. — Kérvények mikénti szerkesztése. — Minták. — Menekültek ellátása. — Készszeres ellátottság. — Állásbalmozás. — Állami jogosítvánnyal bírók nyugdíjának korlátozása, stb.

Kérdelem. Dr. Miskolczy Ágost budapesti kir. főügyész-helyettes úrral, aki a „Csendőr lekszikon”-nak is évek óta munkatársa, egy „Jogi ismeretek a m. kir. csendőrség számára” című munkán dolgozunk. A könyv fel fogja ölelni a polgári és katonai büntetőtörvényeket és bünvádi perrendtartásokat, a közjogot, közigazgatási jogot, magánjogot, nemzetközi jogot, valamint a bíróságok és közigazgatási (rendőri) hatóság szervezetét és az összes, ezekkel kapcsolatos joganyagot 1935 végéig, de valamennyit kifejezetten csak a csendőr számára szükséges terjedelemben és feldolgozásban. Kerülünk minden feleslegesen magas jogi fejtegetést, az elkerülhetetlen elméletet pedig igyekszünk a csendőr igényeihez és előképzettségéhez mérve annyira leegyszerűsíteni, amennyire csak lehet. Emellett gondot fordítottunk arra, hogy a csendőr minden jogi természetű kérdésre, ami az ő szolgálatában előfordulhat, feltelet kapjon. A könyvben, de különösen annak büntetőtörvénykönyvi részében arra törekszünk, hogy elmélet helyett inkább világos, népszerű, könnyen áttekinthető és megérthető gyakorlati útmutatást adjunk a csendőrnek arra, hogy az éppen adódott esetben mit kell tennie, mi fontos az ügyésznek vagy a bíróságnak, mi nem, miről nem szabad a nyomozásnál, az intézkedéskor, a feljelentésnél megfeledkeznie, mire kell különösebb figyelemmel lennie stb. Könyvünk szerkezetét felépítését teljesen a gyakorlati szempontok szerint végeztük, de mert szeretnők, ha gyakorlati értéke minél tökéletesebb volna, felkérem a csendőrség tagjait, szíveskedjenek nekem megírni, hogy a könyv gyakorlatiaságának fokozása céljából mire helyezük a fősúlyt; mi az, aminek a gyakorlat során eddig hiányát érezték, melyek azok az adatok, útmutatások, magyarázatok stb. amit egy ilyen csendőrségi jogi szakkönyvben — főleg annak büntetőtörvénykönyvi részében — akár tanulás vagy oktatás, akár pedig nyomozás vagy feljelentés-szerkesztés közben megtalálni szeretnének. Egyáltalán: minden véleményét, tanácsot, elgondolást szívesen és köszönettel fogadunk, mert a csendőrség igényeit mind elméleti, mind pedig gyakorlati szempontból minél tökéletesebben kielégítő, nagyon jó szakkönyvet szeretnők nyújtani. *Pinczés Zoltán őrnagy.*

„A puskád.” *Hatházy Elemér* azázados „A puskád” című könyvecskéjének 3. kiadása a napokban hagyja el a nyomdát. Nem ismeretlen a csendőrök előtt ez a könyvecske, amelyet a m. kir. „Kilátsz Pál” honvéd altáisztképző in ézet rendszerezett tansegédletként több, mint 10 éve használ. Az előző kiadások a 31. M. puská és löszer rendszerezése és folytatónak vonatkozásban elévültek és így szükségessé vált a könyvecske átdolgozása. Hézagpótló munkát végzett a szerző az új kiadás elkészítésével, mert a 31. M. puská és löszer ismertetéséről eddig nincs kiadva sem szolgálati könyv, sem tansegédlet. A szerző az új kiadásnál általában megtartotta az előző kiadások anyagcsoporthoz tartozását és eladási módját, de a 3. kiadás, a 31. M. puská és löszer bevezetése következtében szükségessé vált módosításoktól is eltekintve, lényegesen terjedelmesebb és részletesebb az előzőknél. A szerző súlyt helyezett arra, hogy a könyvecske segítségével az altáisztek önállóan, tisztok közvetlen iránnyal nélkül is, képesek legyenek hasznos és eredményes oktatást tartani a puská- és löszerszerteretből, szakszerűen végrehassék és ellen is őrizhassák a puská és löszer karbantartását. „A puskád” 3. kiadása 2 főrésze tagozódik: Az első főrészt „Puska-ismeretek” cím alatt azakszerűen és részletesen foglalkozik a puská jelentőségével és hűfásával, a puská fűrészelével és azok egyenkinti alapos megismertetésével. Ez utóbbiak kapcsán röviden, de minden szükségset felölelő módon tárgyalja a töltésben, elsűtésben, ürítésben és biztosításban az alkatrészek működését. Figyelmet fordít a csendőr-szurony és a csendőrségnél használatos töltés mód ismertetésére is. Foglalkozik azután a puská azétszedésével és összerakásával, rámutatva arra, hogy mit szabad a csendőrnek magától szétzedsz, s mit csak külön parancsra és felügyelet mellett, meddig terjed a „teljes szétzedsz”. Majd a puská karbantartásának tárgyalása következik, a részletes tisztogatás kiválóan sikerült ismertetésével.

vel. Ez és az ezt követő, a működési rendellenességek csoportosításával, leírásával és előfordulásukkor alkalmazandó eljárással foglalkozó rész a könyvecske legeredetibb fel fogású és legértékesebb része. A könyvecske második főrésze „Lőszerek ismeretek” cím alatt a lőszer fajtái és a mi lőszerfajtáink tüzetes és világos, egyenkénti ismertetésével kezdődik; a töltények társzása, csomagolása és megőrzése körüli hasznos tudnivalók tárgyalásával folytatódik, majd a biztonsági lőszer, a haditáskalőszer, az ör-töltény és ezek elhelyezésének s végül a lőszer-elhasználás sorrendjének ismertetésével végződik. A könyvecskeben 6 darab egészoldalas fényképfára van, ami az érthetőséget igen előnyösen előmozdítja. Megrendelhető a Pallás R.-t.-nál (Budapest, V., Akadémia-u. 20.). Ára, bár nagyobb terjedelmű az előző kiadásoknál, változatlanul 1 pengő.

Dr. Neppel György: Önműködő pisztolyok és géppisztolyok a tanulmányban röviden, de a lényegre ügyesen kiemelve áttekintést ad az ismertebb rendszerűekről, vagy rendszeresítésre alkalmas önműködő pisztolyokról. Tudjuk, hogy a pisztoly kiváló fegyver, ha — megbízható. Ez a legfőbb követelmény s ezért van, hogy még ma is nagy tábornak van a forgópisztoly híveinek. Van azonban a pisztolynak ezen felett sok más követelménye is, ezért van a sok típus, amelyek mind a tökéletes megoldást keresik több-kevesebb szerencsével. Azoknak, akik akár szolgáltatás, akár egyéni fegyverszálló ügyek iránt jobban érdeklődnek, dr. Neppel tanulmánya igen jó ismeretanyagot és áttekintést ad a kezükbe. A géppisztolyok multjáról és jelenéről szóló fejezet pedig erről, az általánosságban alig ismert fegyverszálló területeiről nyújt igen jó ismertetést. A tanulmány megrendelhető a szerzőnél (Budapest, IV., Váci-utca 75. V. em.). Ára 60 fillér.

Eladó telkek. A verebesgyházi vasútállomás mellett gyönyörű fekvésű, szőlővel és gyümölcsösökkel beültetett házastelkek eladóak. Négyzetölelként 5 P. Részlet megvételére szívesen. Érdeklődni levélben is lehet a következő címen: *Róday Jánosné, Gödöllő, Állomás-utca 2/a.*

Melléklet. Lapunk mai számához csatoltuk a Török A. és Társa Bankház (Budapest, IV., Szervita-tér 3.) mellékletét.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt. javít Várjai (Vlahin) Mihály polgári altiszt, Budapest, L. Böszörményi-út 21. sz. (Csendőrképtánya), vagy *Fekete Imre* nyug. törzserőrmester, Új-Hatvan, Toldi-u. 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P. beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli.

SZEMÉLYI HÍREK.

Határozás. Aray József ny. uradalmi főtiszt Léván március 19-én elhunyt. Aray József százados az elhunytban édesatyját gyászolja.

Szakaszpáncsok teendőikkel megbízott: a miskolci VII. kerület állományában *Marsai (Maretyák) István* tthts.

Öröspáncsokká kinevezett: A pécsi IV. kerület állományában *Gompa János* tthts.

Családi hírek. Született: vitéz Vass Alfréd hadnagy-nak Enikő Mária Elfrida nevű leánya. *Hatos Dénes* budapesti I. kerületbeli törm-nék *Dénes Miklós* nevű fia, *Baráth Ferenc* szombathelyi III. kerületbeli törm-nék *Zoltán Ferenc* nevű fia, *Kocsis Géza* szombathelyi III. kerületbeli törm-nék *Edik Ilona* nevű leánya, *Nagy Pál I.* szombathelyi III. kerületbeli tthts-nék *Zoltán Géza* nevű fia, *Németh József* szombathelyi III. kerületbeli törm-nék *Margit Magda* Mária nevű leánya, *Gál Ferenc I.* pécsi IV. kerületbeli törm-nék *Ferenc József* nevű fia, vitéz *Mohácsi József* pécsi IV. kerületbeli törm-nék *Anna Mária* nevű leánya, *Mészáros József* IV. pécsi IV. kerületbeli törm-nék *József István* nevű fia, *Varga Ferenc* debreceni VI. kerületbeli tthts-nék *Ferenc* nevű fia, *Balázs István II.* miskolci VII. kerületbeli tthts-nék *Valéria* nevű leánya, *Darvas András* miskolci VII. kerületbeli törm-nék *Éndre* nevű fia és *Gonda István* miskolci VII. kerületbeli hadnagy-nak *József* nevű fia. — Meghalt: *Domonkos Gyula* budapesti I. kerületbeli tthts. felesége, szül. *Vesszők Mária* Balassagyarmaton. — Örökbefogadta: A szombathelyi III. kerület állományába tartozó *Bakai Sándor* tthts. *Sós Sándor* nevű fiút és a debreceni VI. kerület állományába tartozó *Árkai Ferenc* tthts. *Kertész Erzsébet* kiskorú leányt.

Házasságot kötöttek a budapesti I. kerület állományában: *Hargitai János I. v. törm.* *Kosztay Mária*val Kisbérben. *Lehel János* tthts. *Barta* *Ilona*val Szécsényben; a székesfehérvári II. kerület állományában: *Moros György* törm. *Kriszta* *Ida* *Franciskával* Csákváron, *Nagy Imre I.* törm. *Németh Katalinnal* Ercsi községben, *Németh Vilmos* törm. *Frey Mária*val Mór községben és *Ikerényi Sándor* törm. *Szalkai Erzsébet* *Veronikával* Torda községben; a szombathelyi III. kerület állományában: *Afohai Antal* törm. *Dei Rozáliával* Heteden; a pécsi IV. kerület állományában: *Horvay József* törm. *Monori Etellel* Bócskán; a szegedi V. kerület állományában: *Makai Balázs* törm. *Hofmann Teréz*ával Nagykeresztúr és *Erdősi László* törm. *Szikszai Mária*val Magyarbánygyesén; a debreceni VI. kerület állományában: vitéz *Bagi Lajos* tthts. *Bakó Mária*val Hajdúszoboszló-n.

Ki tud róla? *Mojos Imre*, volt I. osztályú őrmester, aki 1914-ig a pozsonyi kerület műhelytelki őrsén szolgált, mint I. oszt. őrmester s onnan a szerb határra került, kért *Kovács János* hadirokkant, volt ausztrál őrmester, hogy adjon magáról életjelt, vagy azok, akik tudnak róla, küldjenek értesítést címére: *Jan Kovac invalid, V. Michajova p. p. Polhora pri Brezne, Slovensko.*

Bérezes Lajos, Módos György, Varga András és Lakatos Ferenc törzserőrmestereket kéri *Bányai Imre* törzserőrmester, az akasztói őrs ideiglenes parancsnoka, hogy címüket közöljék vele.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közléményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkifől elfogadjuk, de tisztelettel kérem, hogy a közléményeket csak előzetes meggyőzés után. A közlémények fogalmazási áttekintésének és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közléményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat első oldalára piros íróval: „Szószertint közlését kérem!” A kéziratot kérfűl a paplunk csak egyik oldalra, félhasabban, írógéppel írt sorrendűságra, kézírassal pedig jól olvashatóan és nem túlságosan nagy betűkkel olvashatóan kézírattal nem foglalkozunk. A kéziratot csak akkor küldjük vissza, ha a szerző megcímzett és válaszleírással ellátott borítékot mellékel. Kéziratok soráról szerkesztői ízenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmasan csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tisztelendő ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelölt közléményeket az illetékes részeseitől, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát bejegyzésünk nélkül nem szabad másuttá közzélni, sem pedig a nyomtatni. A nyomdai korrektrátát mi végesszük, kompozícióját csak kivételként adunk meg. Szerzők kiigazításait közvetlenül a kiadó-nyomda igazgatójának (Budapest, VI., Róza-utca 11.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt valójában köztől szerződésnek árasztása szerint köteles elkészíteni. Minden közléményt írásban levélre küldünk, de csak szerkesztői ízenetben; magánlevelet akkor sem írunk, ha a beküldő válaszleírást mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levele nem válaszolunk. Ha az illetékes részeseitől levelet szolgálati útra nem kerül, azok tartalma vagy beküldők kitétel felől semmi sem adunk felvilágosítást. Jelleggel legelőször a kisebb helységeket vagy ötvennél kevesebb levelet szolgálati útra nem kerül meg, nevének kezdőbetűit és állomáshelyét alatt válaszolunk. Közérdeklő kérdésekre nem szerkesztői ízenetben, hanem a „Csendőrségi Lapok”-ban válaszolunk. Előzetes csak a

csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másfől nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj feletl fizetik. Előfizetni csak legalább félévre lehet. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk azónt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342 számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Szerkesztőségi órák naponta 8—12 óráig. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Böszörményi-út 21. szám.”

Arad. 1. Kérdésére a Szut. 541. pontja teljes tájékoztatást ad. A nyomozati értesítőben mindig megtalálják a hatóság vagy őr megnevezését, amelyhez az elfogott átadandó. Ha valamelyik őr keresi az elfogottat, értesítse azt az elfogásról, az majd gondoskodik a fogoly átvételéről. 2. A Szut. 312. p. 23. alpontja alapján elfogottat ott adja át, ahová elő kellett volna vezetni. Az elfogás csak azért vált szükségessé, mert az enyhébb elővezetést sikertelenül kísérelte meg. Az elfogás csupán a csendőrség részére biztosított jog az elővezetendővel szemben, hogy az elővezetés biztosítva legyen. Még további biztosíték az, hogy ezután a most már elfogott egyént meg is bilincselték. Erre vonatkozólag még a Szut. 314. pontjának az utolsó bekezdését is olvassa el. Az ilyen egyént először nyomtatékosan figyelemztetni kell s csak azután szabad alkalmazni az erősebb rendszabályt, de sohasem hatalmaskodásból. 3. Hivatatos csomagok szállítási költségét a gazd. hivatal számolja el, a szállítóvény feltérjesztése mellett. Névtelen portóslevél kiváltásából felmerült költséget ugyanonnan kérje. 4. Ha a körülmények folytán megvan az alapos gyanú arra, hogy a 20 kg. élelemből — amint ön mondja — pár hét múlva van még a gyanúsított lakásán, akkor járjon el a Szut. 437. pontja utolsó bekezdése szerint, vagy a lapunk 1932. évi 708. oldalán közölt 173. lexikonválaszban írtak szerint. 5. A csizmák készítésére a Ruhagazdálkodási Utasítás ren elkezdi. mintalapok is vannak kiadva, azok betartása kötelező. 6. Járásbíróság illeté-

kessége alá tartozó kihágásokat a tevékenységi naplóban úgy kell tárgyalni, mint más kihágásokat. Ezt a minta világoosan megmutatja. 7. Az őrparancsnoknak joga van ezt megtiltani, még akkor is, ha tudja, hogy hátrány a posta esetleges felbontásából nem is származik. Azt azonban nem értejük, mi értelme volna az ilyen tilalomnak. Hát ha a távolléte alatt érkező postában sürgős ügy van, aminek az előtérzése esetleg 5—6 órát sem várhat? 8. Olvassa el az 1933. évi Csendőrnapi számunkban a csendőrség történetéről írt ismertetést, abban megtalálja. 9. A borfogyasztási adó kivételére az a község (város) illetékes, ahol a bort elfogyasztják. (L. 1923. évi XXXIII. t.-c. 3. §.) Ha tehát a megvásárolt bor szállítás közben elfolyik, nem esik ilyen adó alá. 10. Elég, ha a csendőrség történetét ismeri, ezt azonban alaposan. Utalunk itt a 8. kérdésére. 11. Nem. Ugy a helyes, ahogy a mintában van.

D. törm., Békés, Magyar Levente (tart. főhadnagy volt) címe: Szolnok, Gorove-utca 10. — Bauer József tartózkodási helye ismeretlen.

Vágta. Vitéz Bulcsi Jankó Kocsárd ny. lovassági tábornok címe: Budapest, IX., Közraktár-utca 24. — Kremsner Fridolin ny. ezredes címe: Budapest, I., Atilla-utca 14—16. Molnár Béla ny. ezredes meghalt; Erdőbaktal Gottesmann Alfréd ny. őrnagy címe: Dunaföldvár.

31.014. 1. Igen. 2. Nincs rá adatunk. 3. Tompos Károly volt tart. hadnagy címe: Budapest, IX., Mátyás-utca 15. Dr. Vitéz Bíró Gyula volt tart. főhadnagy címe pedig: Magyaróvár, Újhelyi-utca 42.

ORSZÁGOS RUHÁZATI INTÉZET R.-T.

Budapest, V., Eötvös-tér 1.

Telefon: 84-8-32., 84-8-31.

A tábori zubbony beszerzését óhajtjuk megkönnyíteni, mikor kiváló minőségű szövetből, elsőrendű munkával készítve.

TÁBORI ZUBBONY . . . 69.50 pengőért ajánljuk:

A fenti ár distinkció nélkül értendő

felöltési distinkció	2.50 P
törzsi distinkció	3.50 „
tábornoki distinkció	4.80 „

A szövetminta a budapesti központunkban (V., Eötvös-tér 1.), valamint az alatt felsorolt vidéki megbízottainknál megtekinthető.

A zubbony anyagából LOVAGLÓ NADRAG 42.— P

a zubbony anyagából TÁBORI SAPKA 4.90 „

FEKETE TISZTI NADRAG . . . 31.50 „

Fizetési feltétel: gb levonás mellett 12 havi részlet.

Vidéki megbízottaink:

DEBRECEN:	Balázs Mihály szabómester, Péterfia-utca 40.
GYÖR:	Farkas Ferenc szabómester, Zrínyi-utca 8. sz.
KÁPOSVÁR:	Csaba és Gerics cég, Fő-utca 12.
MISKOLC:	Szatmáry József szabómester, Tiszti kaszinóval szemben.
NAGYKANIZSA:	Marton István szabómester, Kölcsey-utca 10.
PECS:	Máté Jenő szabómester Ferenciek-u. 48. szám.
SZEGED:	Kádár Lajos szabómester Korona-u. 15. szám.
SZÉKESFEHÉRVÁR:	Salamon Dénes szabómester, Vilmos császár-tér.
SZOMBATHELY:	Sulyok István szabómester Erzsébet királyné-út 13.
VESZPRÉM:	Gyökér Mihály szabómester, Korona épület.

BÚTORT legelőnyösebben a készítőnél.
Részletkedvezmény!
Hádl István műbútorasztalos
Budapest, VIII., Baross-utca 22.

„Ha egyszer vásárol, állandó vevőnk marad.”

MINTA DIVATHÁZ RT.

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 18. SZÁM.

Selyem-, gyapjú- és mosásruhákat. Női kabátok, ruhák és fehérneműk. Férfi ruhák, felöltők és fehérneműk. Költői mellények, harisnyák és zoknik. Férfi és női cipők. Faszék, szőnyegek, paplanok, függönyök. Mérték-szabóság.

A m. kir. csendőrség tagjai részére 8 havi folyószámla-hitel, áremelés és közlelési költség nélkül.

GROSZ LAJOS egyenruha felszerelési vállalkozó
Székesfehérvár, Kossuth-utca 15. Tel.: 5-93
A m. kir. csendőrség szerződéses szállítója.
Postaküldemények. Olcsó árak. Részletfizetés.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZELETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65.-től

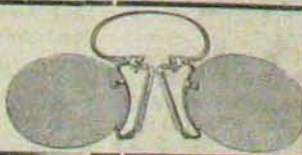
EBEDŐSZÖNYEGEK P 21.-től

Feladatok, opfanok vasbútorok (tálcák, Lakberendező Vállalat
ny-gek, fehérneművárnak, ruházati-vegek.
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árazásmény!

Calderoni és Társa

Iátszerészek Budapest,
V., Vörösmarty-tér 1. (Haas-palota) Tel.: 811-48.

Színházi látcsövek, szemüvegek és orrcsipek Zeiss punktal és Ultrasin üvegekkel.
Fényképezési cikkek nagy választékban

Rába. Ha állományparancsban 1911 okt. 1—1919 szept. 1-ig terjedő szolgálatát letárgyalták és emellett fogságba-jutásának a körülményei és a fogság alatti magatartása jegyzőkönyvvvel igazolt, nyugodtan várja ügye elintézését. A felterjesztett és ön előtt fontos jegyzőkönyv nem fog elveszni. Különben, ha a csőm fogolyláborból kapott leszerelési igazolványát a szerb hatóságok elvették, az igazolvány kiállítását és kiadását újítlag igazolhatja a csóti fogolytábor irattárát őrző Hadisírgondozó-osztálynál, Budapest, Hadik-laktanya. Írja le kérelmében a leszerelési igazolványról mindazt, amit nekünk megírt.

Szakaszvezető. 1. Nem engedélyezik. 2. Nyugodtan kérje, bizonyosan engedélyezik. 3. A csendőrsárdás megrendelését előjegyeztük. Ha kellő számú rendelést kapnak a szerzők, ki fogják adni, egyelőre csak a másfélszáznál tartanak, pedig megérdemelnék, hogy felkaroljuk a nekünk írt nótát, mert a rádióban is feltűnést keltett. A szerzők egyébként a jövedelemből 20 százalékot átengednek jutalmazási alapunknak.

Maros. Lapunk 1934. évi 94. oldalán, „I. F. örm., Öcsény” és az 545. oldalán „Névmagyarosítás” jellegre adott üzenetekben választ talál kérdéseire.

Tét. 1. Kéréime méltányos. Adja be kérvényét szolgálaim úton, a belügyminiszter úrnak (VI. c.) címezve. 2. A katonai szolgálati jelhez való igényjogosultság megállapításánál a katonai állományban eltöltött tényleges szolgálati idő az irányadó. Az önkéntesi évet figyelembe kell venni. Erről egyébként az 1923. évi 19. számú R. K. (Személyes ügyek), illetve az 1908. évi 26. sz. R. K. (Szabályrendeletek) tájékoztatást adnak.

Áltishti gyermekek kedvezményes nyaraltatása. Más alkalommal rövid jelgét kérünk. Kérdésére: nyugodt lélekkel ajánljuk a hévízi és balatonfüredi gyógyházainkban a nyaraltatást. Az ottani víz, levegő, napfény, valamint a rendszeres ellátás, gondozás s végül a „csendőrs-családi kör” gyermekének feltétlen előnyére lesz. A március 15-iki Cs. K. mellékleteként jelent meg a gyógyházakra vonatkozó szabályzat. Amint ön kérdez, az a Honvédségi Jóléti Alap kezelésében levő nyaraltatás, melybe a csendőrség nem kapcsolódhatik bele.

Hollókő. 1. A felsorolt hercegeket a Főméltóságú megszólítás illeti meg. 2. Veszett kutya lelövésére a csendőrneuk természetesen joga van, ez kötelessége is. Az is természetes, hogy nem a Szut. 330/2. pontja alapján, mert az ellentétben állana a Szut. 143. oldalán, az utolsó bekezdésben írtakkal. Nem is nevezhetjük fegyverhasználatnak ezt a ténykedést. Ezt megtenni mindenkinek joga, mert ezzel közveszélyt hárít el, a csendőr pedig erre hivatva van (Szut. 1. és 64. 7. pont).

Csók. A marosvásárhelyi 22. honvédyalogszred irattára ottmaradt, sorsa ismeretlen.

Pusztaszabolcs. A nyugtán levő bélyegilletéket a villamosági részvénytársaság köteles fizetni. Más az eljárás, ha a szerződésben ennek ellenkezője van.

I. L., Mezőberény. Az 1912. évi LXV. t.-c. 13. § 10. bekezdése értelmében nincs igénye arra, hogy a háborúban töltött ideje beszámíttassék s így nyugdíja is nagyobb összegű legyen, mert a háborúba mint népfelkelési szolgálatra köteles vonult be, az általános védkötelezettség alapján s ez idő alatt a nyugállományban megmaradt és illetékei mellett még tényleges illetményeket is kapott. Nem lehet tehát most újabb illeték elérése végett ezt az időt betudni. Számos ilyen eset van, senkinek sem számítták be.

Após. Nem lehet kérni a kivételes családi pótlékot. Csak az ön szülei jöhetnekne figyelembe, ha ön tartaná el őket.

B. I., ny. csendőr, Komárom. Az a döntő az ügyben, hogy 1923. május 1-én hol lakott? Ha az akkori tartózkodási helyére megállapított lakbérnél ma kevesebbet kap, orvoslást kérhet a belügyminiszter úrtól (VI. b. oszt.).

Marosmente. Miután öt éven belül, de két év elteltével jött vissza, a végkielégítést nem kell visszatérítenie. Ideje beszámít a nyugdíjba.

Budavár. 1. Kedvezményes nyugdíjat kérhet, ha a felülvizsgálatnál megállapítják, hogy betegsége szolgálatteljesítés közben keletkezett. Az 1930. évi XXVI. t.-c. 7. §-a nem erre vonatkozik, hanem ha balesetről van szó. 2. Nyugdíját, lakbérét a folyó évi Zsebkönyvből megállapíthatja.

Bakony. 1. Az előny abban van, hogy egyes méltánylást érdemlő esetben a sorszám szerinti várakozási időnél hamar-

Trunkbaker

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS KÉZBEN LEVŐ EGYETLEN POSZTÓGYÁRÁTÓL
KÉRJE AZONNAL SZÖVETMINTÁINKAT ÉS ARÁINKAT. BUDAPEST, XI. LENKE-ÚT 117
SZÖVETLERAKAT ÉS MÉRTEKSZABÓSÁG: IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
AZ EGYETEMI TEMPLOMMAL SZEMBEN

Megbízható, nagy állótöképes maxsziv strapa-
gép a gyári új Mercedes Prima Portable
IRÓGÉP gyári propaganda

178.⁵⁰

Kedvező
fizetési
feltételek

DIXI IRÓGÉPSZAKÜZLET, BUDAPEST
VI. PODMANICZKY-U. 1. TEL. 154 50

Fennáll több mint 60 év óta

Mauthner Ödön

magtermelő és magkereskedelmi rt.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33. Tel.: 46-3-65.

Új nagy főárjegyzék, mely növényárjegyzéket
is tartalmaz, továbbá gazdasági mag külön-
árjegyzék INGYEN ÉS BERMENTFE!

ELŐKÖZLET:

1. szám: IV., Kossuth Rajong-utca 4.
a Ferenciek templomával szemben - f. 89-2-15.
2. szám: VI., Filipsz csendőr-út 69.
a Nyugati pályaudvar közelében - T. 39-1-94.

rabb kaphat engedélyt. 2. Az osztrák háborús emlékéremre nem igényjogosult.

E. J. Örm., B. S., Lakibegy, 33.333 és Háborús emlékérem. Ha az apa nincs életben, az özvegyet illeti a háborús emlékérem. Ha él az apa, természetesen őt illeti a jog s erről lemondania nem lehet. Ha az özvegy lemond az emlékéremre való jogosultságáról, ez a jog a legidősebb fiút illeti meg. A f. évi január 17-én kelt, 166.767/VII. c. 1934. sz. rendelet értelmében ez is lemondhat s akkor a második vagy harmadszülött fiú részére adományozható az emlékérem. A lemondást írásba kell foglalni s ezt a nyilatkozatot a kérelemhez kell csatolni. Ha az apa nem a háború alatt, vagy nem a háborús szolgálatok folytán keletkezett, illetve szerzett sérülés vagy egészségrontás következtében halt meg, a háborús emlékéremre nincs igénye az özvegynek vagy a gyermeknek. Téves felfogás az, hogy aki az apa után megkapta a magyar háborús emlékérmét, az jogosult az osztrák háborús emlékéremre is. Utóbbira vonatkozó rendelet nem tartalmaz senuni összefüggést a magyar emlékéremmel. A magyar emlékérem megszerzésének módzatai az 1929. évi 26. Cs. K.-ben, míg az osztrák éremé az 1934. évi 23. sz. Cs. K.-ben megtalálhatók.

Kolozsvár. Ha engedély nélkül nőül, az özvegyi nyugdíj nem lesz illetékes, de családi pótlék folyósítását kérheti. Mivel az ön nőülvételét még tényleges szolgálat alatt kivizsgálták, kérheti a nőülvétel engedélyt azzal, hogy az előírt vizsgálat megtörtént s az akkor megállapítottak alapján adják meg az engedélyt. Mindazt, amit nekünk megírt, kérvényében is eloadhatja. Most már nem esik százalékos korlátozás alá, sorszámhoz sinés köve, ha tehát az ara a feltételeknek megfelel, akkor megkapja az engedélyt s ebben az esetben az özvegyi nyugdíj biztosítva lesz. Ha ügye irányításában fennakadna, írjon újból nekünk. A kérezzet százados úr címe az, amit ön ír. Neve változott: Hartay.

Töszeg. Felvételek most nincsenek, de kérvényét beadhatja a honvédelmi miniszterium gazdaság-közigazgatási csoportjához, ahol előjegyzésbe veszik. Kérvényéhez nem kell mellékellet. Bejutásra nincs sok reménye.

F. cső. Bátorzók. 1. A Szut. 379. pontja szerint kell eljárni. Az őrizetbe vett vadat és vadásztegyvert jelentés kíséretében kell átadni a közigazgatási hatóságnak, teki tve, hogy feljelentést magánindítvány hiányában nem tehet. 2. Kérdésére lexikonválaszt fog kapni.

Székelvudvarhely. Igen, május 1-ével lép elő.

Sárospatak. 1. Nyugállományú csendőr vagy családtagja kedvezményes orvosi kezelésben nem részesíthet. 2. Kedvez-

ményes gyógyszerellátásban sem. 3. Kórházi ápolásra igényük van az 1933. évi 21. sz. Cs. K.-ben közzétett, 113.274/VII. b. 1933. számú körendelet II. fejezete szerint. Az őrsön megnézheti ezt a rendeletet, itt hosszadalmas volna ismertetni.

Ösztrák háborús emlékérem. Ezt az érmet sorrendben a belföldi kitüntetések, jelvények, díszjelek és emlékjelek után kell viselni. Ide értendőek természetesen a szolgálati jelek. Szalagsávját pedig a többi külföldi kitüntetés stb.-hez hasonlóan, külön sorban kell viselni. Olvassa el a „B. J. thts. Makó” jelígre adott üzenetünket.

Igazságosság. Őrsparancsnokhelyettes az a hajtársa, aki e minőségben lett az őrsre helyezve. Ezzel egyúttal megszünt annak a helyettesi minősége, aki előtte ezt az állást betöltötte. Megszűnt még akkor is, ha erre vonatkozólag külön parancsot nem is kaptak, mert természetes, hogy az utolsó parancs tulajdonképpen erre is intézkedett, ha nincs is benne ez az intézkedés szavakkal megmondva. Fiatalabb rangú csak kivételesen, külön parancsban elrendelve, lehet a rangban idősebb fölötti beosztásban. A szárnyparancsnokságtól kérje ügyének rendezését, természetesen szolgálati úton.

Tolna. Az ottani gazdasági hivatal is csak azt a felvilágosítást adhatja önnek, mint mi. Kérdése egyébként nem világos, mert levele végén ideiglenes és tartós vezénylésről kérdez, levele elején viszont csak tartós vezénylésről. Egyébként meggyugtatjuk: ha a gazdasági hivatal tévedett volna, azt a törzsgazdasági hivatal helyeshitheti s ha ez is téved, a belügyminiszterium számvevősége még mindig helyreigazíthatja a tévedést, mert nem kell azt hinni, hogy ezek a szervek csak a kincstár érdekeit tartják szem előtt, hanem mindig azt az igényt, amely a fennálló rendeletek értelmében jogos.

B. J. thts., Makó. 1. Önnek van igaza, mert a kérdéses esetben csak feltehető, hogy az illetőnél fegyver van. Ha az ajtó zárva van, nyitassa fel: a járőr. 2. Az osztrák háborús emlékérem szalagsávjának viselésére az A. 26. Ut. 3. függelék 32. pontja A. fejezete az irányadó, ez pedig azt mondja: Külföldi kitüntetések szalagsávjai a belföldi kitüntetések szalagsávjai alatt, a mell baloldalán külön sorban viselendők.

D. S. Örm., Gödöllő. 1. Olvassa el az „Osztrák háborús emlékérem” jelígre adott üzenetünket. 2. Lexikonban kap választ.

Ibolya. Megilleti, mert szolgálata által a hadviselés érdekeit előmozdította. Ilyenek pedig, az 1929. évi 26. Cs. K.-ben közzétett rendelet szerint, igényjogosultak a magyar, az 1931. évi 23. Cs. K.-ben közzétett rendelet szerint pedig az osztrák háborús emlékéremre is. A megszerzés módzatait is megtalálja e rendeletekben.

A vidéki csendőrség előnyösen ismert szállítója

SÁNDOR REZSŐ

ÓRÁSMESTER, ÉKSZERÉSZ
NYIREGYHÁZA :: TELEFON: 229

Elsőrendű márkás órák
5 évi jótállással, szebbnél-
szebb ékszerek, ébresztő-
és fali órák, a csendőrség
részére részletre is.
Választékot portómente-
sen küldök. Javításokszak-
szerűen végeztenek. Ké-
pes árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Új és újjalakított
írógépkellékek, javítás, karbantartás. Írógép vétel — eladás —
csere. Sokszorosító kellékek. Meg-
bízható; szakzerű, előző:
Tel.: 16-0-87

ÍRÓGÉPEK

POLGAR

Budapest, V. Gróf Tisza István utca 3.

Pollák Rezső „ALBA” cipőruhaza

Székesfehérvár

Bőr- és lakk-sima zugszabó-
csalások, női és gyermekcipők
legjobb beszerzési forrása
Kérem kérem Árjegyzék

Kedvező üzleti feltételek.

Áruraktárunk újból eredeti régi helyén

MÜLLER J. DESSEWFFY-U. 40.

Kérjük t. t. csendőrvendőinket, hogy személyesen
vagy levélben itt keressenek fel

7777. A Szolg. Szab. I. R. 541. pont h. alpontja, illetve a Gy. Gy. Szab. 4. füzet 192/b. pontja szerint a csapatot vezető altiszt fővetést köteles vezényelni, ha nálánál magasabb rendfokozatú altiszttel találkozik, vagy azonos rendfokozatúval, ha az előjáról viszonyban áll vele.

Oktatótiszti. Lexikonban fogunk válaszolni.

Biztonság. 1. A holtig tartó lakásjogot élvező lakó által birt. lakásrész használati értéke a házadó szempontjából mindenesetre számbajön, ha az ingatlan tulajdonosa ezért ellenértéket kapott (például a megvett ingatlan árának alacsonyágában). 2. Illetéket minden ingatlant átruházó jogügylet után kell fizetni. Ha ingatlanra vonatkozó szolgalmi jog (például lakásjog) az átruházó jogügylet tárgya, ez az ingatlannal egy tekintet alá esik. Az illetéket rendszerint az átruházó jogügylet folytatn. jogot szerző fél viseli, azonban felelősek ezért a jogügyletben résztvevő felek is, sőt az illeték egy bizonyos ideig magát az ingatlant is terheli akkor is, ha a jogügylet megkötése után másra ruházzák át. Aki tehát ingatlant vásárol, jól teszi, ha utánajár, hogy nem terheli-e ezt valamely kincstári illeték, hogy azt rendeztesse, vagy a vételárból leszámíthassa. 3. Házadómentességet toldalék-építkezésre is lehet kérni.

Sz. L. csendőr, Kápolna. Választ a i. évi 6. számunkban közölt 19. lexikon-kérdés alatt kapott.

Takarékos gazda. A postatakarékbetéteket nem valorizálják. Az 1918 okt. 31-ig takarékb. tett betétek után segélyt kaphat, tízezer korona után körülbelül 60 pengőt, ha vagyoni visz. nyai szerint arra feltétlenül ráutalt. Bélyegtelen kérvényt kell beadni a Belügyminisztériumba (Hadikölcsönosztály, I. Verbóczy-u. 9.) s ehhez csatolni a betétkönyvet vagy betétkönyveket. Ugyanaz az eljárás a hadikölcsön-járadék-könyvével is.

Marosvásárhely. Ha az ara elszakított területen élne, akkor a tiszt. gyűlés összehívása előtt a kerületi parancsnokságnak felterjesztést kell tennie a Büm. VI. c. osztály útján, h gy az ara utáni előírt puhatolás külügyi úton történjék meg. A házasságkötés előtt ajánlatos az igazságügyminisztériumból úgynevezett elbocsátó igazolványt kérni, mert ez az idegen állam hatóságai előtt megkönnyíti a szükséges lépéseket. Egyébként a külföldi esküvőnek sem szolgálati, sem közjogi alapja nincs. Szabadság kell hozzá.

Duna. Választ a leksikon-rovatban kap.

Kéziratok.

Aranyosgyéresi. Jó, közöljük.

Sz. I. tthts., Csömör. Sorra kerül az is. Írásait szívesen látjuk.

K. J. prbcso., Zomba. Helytáll, amit leírt, de a szárny-parancsnok urak ezer és ezer fogalmazványon javítják eze-

Megér annyit a vagy a remény, hogy 3, 6, 12, vagy 24 pengőt befektessen havonta a m. kir. osztálykasszába.

Sokezer ember: nő-lelki, hotel-örv. szegény-gazdag az álltta, hogy igen és csokszár, mert

hol nyerhet na egyszerre oly óriási hasznot, mint az osztálysorsíték. a?

Rendellen vagy vedven tehát Ön is egy sorsjegyet bármelyik fő-árványból. Mindenkihez és minden egyes sorsjegyzek

egyenlő a nyertes osztály.

Húzás április 13-án kezdődik

Hivatalos árak:

$\frac{1}{2}$ = 3 r., $\frac{1}{4}$ = 6 r., $\frac{1}{2}$ = 12 P., $\frac{1}{4}$ = 24 P.
az összes főárványból

BÚTOR

terítés, modern kivitelben, kényelmes részlet.
fizetésre kapható:

KISIPARI TERMÉKEK BÚTORCSARNOKA RT

Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.

Fióküzlet: VII., Péterfy Sándor-u. 40.

Mérnök-u. 38.

ket a legelőnyösebb helyesítési hibákat, céltalan volna tehát a lapban is közölni.

Ibolyák. T. F. „Aztait” pedig higgye el nekünk, hogy amíg az ember a helyesírással ennyire nincs tisztában, vétek egyetlen ritmust is kicsíholnia magából. Azt írja, hogy több verset most nem küldhet, mert nincs hozzá „disponáció”-ja. Ne is keressze magában. Valószínű, hogy most megsértődik és nagyon mérges lesz ránk, így azonban gyorsan kigyógyul a verslázból s akkor majd köszönnévelet ír nekünk. A mostani versei meg sem közelítik azt, ami feltűnt annakidején, így most már határozottan lebeszéljük, hogy ilyesmire pocskolja az idejét, vagy pedig csak névnapok és lakodalmak alkalmi rigmusaiban vezesse le a költési hajlamait.

K. M. csendőr, Gomba. Multkori sejtésünket igazolta. Ritmus- és rimézke újabb verseiben is feltűnt. Az „Org. nafakadás” című versében tiszta, szép költői képet is találunk gondolatvezetése és költői felépítése szintén meglepően szép és intelligens. Aki hat elcsúpi után ilyen verseket ír, született verselő még akkor is, ha a helyesírással és mondatszerkesztésben sok a tanulnivalója. Tanuljon hát és olvasson sokat, elsősorban a legújabb költői magyar nyelv mesterét: Petőfit, aztán Aranyt, Vörösmartit, de olvasson prózát is, amiből ismeretkörét művelheti. Csak a moderneket kerülje, mert útvesztőbe viszik. Fejlődését szívesen figyelemmel kísérjük, tanácsal ellátjuk, újabb verseit időközönként küldje be hozzánk. A mostanlakból még nem közlünk, mert ezek csak

Hegedű, Harmónium, Tárogató, Szakszofon, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak, csakis itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőröknek részletek is!

MOGYORÓSSY HANGSZERGYÁRA

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen!

Ismét nagy szerencse

Töröknél!

A m. kir. osztálykasszájuk főhúzásán 1935 március 11-én a nagy jutalmat

300.000 P

a 79178. számú sorsjeggyel,
1935 március 4-én a legnagyobb nyereményt

200.000 P

a 71573. számú sorsjeggyel ismét a

TÖRÖK Bankház

szerencsés verő nyerték.

Csapán a két sorsjegyre egy hét alatt

500.000 P

nyerték ki TÖRÖK verőinek.

Vásároljon vagy rendeljen az új húzásokra melletti TÖRÖKNEL sorsjegyet.

Hivatalos I. oszt. sorsjegyárak

Egész sorsjegy

P 24.—

Fél sorsjegy

P 12.—

Negyed sorsjegy

P 6.—

TÖRÖK A. és TSA

BANKHÁZ R.-T.

Budapest, IV., Szervíz-tér 3.

kezdete annak a fejlődésnek, amiből megvan a tehetsége, de hogy az el ne kallódjék, ismételt figyelmébe ajánljuk legelőszörban a tökéletes helyesírás elsajátítását és a sok olvasást. Talán akad valaki a községben, aki ebben irányíthatja, amire kezdetben mindenki rászorult. Azt persze sose feledje, hogy azért mindenekelőtt a szolgálata! A versírás maradjon csak nemes szórakozásul a szabadidőre.

A lila és egy másik eset. Egyik sem alkalmas, amit igazán sajnálunk, mert a kifogyott csendőrhistoria-közleményeinket nagyon szívesen folytatnánk, ha anyagot kapnánk hozzá.

Sz. I. I. tftt. Szombathely. Az új március lényegét ahányan, annyiféleképpen magyarázzák s csak kevesen jól. A régi szavak idejüket múlták, nem tudunk belőle valamirevalót fésűlni.

Kezde, Bakony H. P. J. törm. Pécs, Tüskevár. Sorra kerülnek.

P. A. ny. tftt., Szeged. Nem érdekességet, hanem tanulást keresünk a nyomozások rovatában.

A tavasz. Jó verset sohase fog írni, ne bajlódjék.

A m. kir. csendőrtiszt és altiszt kar kipróbált, megbízható bevásárlási helye a

TRIBON

**RUHÁZATI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14
TELEFON: 392-85, 312-97. szám**

hol az összes egyenruházati, továbbá női-, férfi- és gyermekruházati cikkek és lakberendezési textilárak a legnagyobb választékban kaphatók.

**Mérsékelt árak.
Megbízható minőség.
Pontos kiszolgálás.
Legkedvezőbb fizetési feltételek.**

Ápróhirdetések árszabása a budapesti napilapokban.

A lap címe	Egy ezé ára	
	első nap	második nap
Budapesti Hírlap	8	16
Fries Újság	14	24
Függetlenség	14	24
Kis Újság	10	15
Nagyság	12	16
Nemzeti Újság	12	16
Neues Politisches	10	10
Pester Lloyd	12	16
Pesti Hírlap	16	28
Pesti Napló	10	20
Újság	11	20
Új Magyar	12	16

Az első szö és a vastagon szedett szavak kezdőbetűi kiemeltnek.

Ha nem óhajtja címét hirdetésében megnevezni, a beérkező ajánlatokat jelleg alatti íródámba címezheti. A jellegű leveleket mindenkori felbonthatatlanul, pontosan rögtön továbbítom, biztosítva mindenkiel szemben a legbizalmasabb titoktartást.

Ápróhirdetést adja fel

Erdős József

hirdetelirodájában

Budapest

VI, Teréz-körút 35.

Telefon: 12-5-58.

Út a börtönbe.

(7.)

(Dr. Jaeger János fegyvertudományi lelkész „Hinter Kerkermauern” című gyűjteményéből fordította Plucz Zoltán órnagy).

Megállapították, hogy az eladott kerékpár nem az ismerősöm, hanem a bátyjám volt, hogy én vittem ki a szobából, én vittem le a lépcsőn is, az ismerősöm pedig, miután a szobát nekem kinyitotta, a konyhába ment, állítólag, hogy egy üveg sört gyorsan megigye, a valóságban azért, hogy édesanyja figyelmét rólam elterelje és így számomra a lopás elkövetését megkönnyítse. A szülők részéről történt erőltetett felelősségrevonása alkalmával ugyanis az ismerősöm mindent reám kent a azt hazudta, hogy a 90 márka egy részét is nekem adta. Később egy levelemben azzal mentegetőztél előttem, hogy azt hitte, Svájcba szöktem s így nem fenyeget már semmi veszély, azért kevert bele ilyen csúnyán a dologba, hogy magát mentse. A bátyja a lopás miatt megtette a feljelentést, de az őccse ellen nem adott magánindítványt, csak az én megbüntetésemért lóvánta. A főtárgyaláson az elnök meg is jegyezte, hogy nem engem, hanem a káros őccsét kellene bezární, aki — eskü nélkül ugyan — de mindvégig határozottan megmaradt amellett, hogy a kilencven márkából harmincat nekem adott. Mintán lopás miatt már büntetve voltam, a bíróság, annak dacára, hogy ennek az alávaló tanúnak szemmeláthatóan egy szavát sem hitte el, mégis elítélt négyhavi fogságra, amelybe a vizsgálati fogságból két hónapot beszámítottak.

E büntetésem kiállása után a hannoveri bíróság is kikért, átkísérték és a 280 márka miatt újra elítéltek négy hónapra. Ennek az utóbbi büntetésemnek kitöltése végett egy kis vidéki bírósági fogházba, Verdenbe kísérték.

Itt aztán bőségesen volt alkalmam tapasztalni a börtön erkölcstelenítő hatását; mint Münchenben, itt is az volt az érzésem, hogy a rosszabb legrosszabbja gyűlt össze ebben a börtönben, hogy aljaaságban és ocsmányságban egymást felülmúlják.

Az erkölcsi fertő szabadjára tenyészik az ilyen börtönben és ami a legrosszabb: az embert magával ragadja, akár akarja, akár nem. Először, amíg egy szemernyi erkölcsi ér-

Lantos könyvkereskedés, Budapest, Múzeum-körút 3.

2 Pengő 90 fill. ellenében portómentesen szállítja a

„VILÁGHÁBORÚ”

című (Aggházy-Stepán) 320 oldalas, 54 képpel ellátott könyvet

Négy évtizede vásárolnak legjobb meglepedésre kiváló

hangszereket

REMÉNYI MIHALY

Öfensege dr. József Ferenc kir. herceg és a m. kir. Zeneművészeti

Főiskola szállítmányát.

Budapest, VI., Király-utca 58-60. sz.

Kérem árjegyzéket!

a magyar csendőrkedvenc cigarettapapírja

Magyar gyártmány

Csak 10 fillér

zék v n az emberben, minden erejével védekezik ellene, de aztán idővel hozzá szokik, nevet a piszkos és trágár beszédnek és adomákon s végül pedig határozottan érdeklik ezeknek a testileg és erkölcsileg elzárkózott embereknek a viselt dolgai.

Es senki sem tartja érdemesnek, hogy a börtönnek ezt a rettenetes befolyását legalább megpróbálja ellensúlyozni; Münchenben legalább néha-néha láttam egy fiatal káplánt, aki itt-ott szentírásmagyarázatot tartott, itt a négy hónap alatt sem láttam sem papot, sem az intézeti igazgatót, de még egy tisztviselőt sem, csak a börtönőröket, akik persze a rabok erkölcsével nem sokat törődtek.

Igy van ez mindenütt olyan kis fogházakban és börtönökben, ahol csak 60—100 fogoly van együtt. Itt ugyan meg nem javul senki; keserűséggel és gyűlölettel hagyja el mindenik az ilyen blüntető intézetet, hogy aztán rövidebb-hosszabb idő múlva újra visszakérüljön.

Végre elérkezett az én szabadulásom napja is. Újra kilétem a börtön falain. Istenem, csak egyetlen barátom, vagy valakim volna, aki a kezét nyújtja nekem, aki megment; de egyedül voltam, egyesegedül egy hatvanmillió országban és a hatvanmillió közül egy nem akadt, aki érdemesnek tartotta volna, hogy megmentse egy segítségért kiálló ember életét.

De hát persze, egy elbocsátott fegyencnek nem szabad, hogy ilyen gondolatai legyenek, mert hiszen az embertársai, a becsületesek a makulátlanok már régen megszaktítottak vele minden érintkezést és nem akarják őt többé megismerni.

Visszatartam Hannoverbe. Itt találkoztam egy emberrel, akit annakidején Baden-Badenben a versenyek alatt ismertem meg. Gőfőbe készült, hogy a telet ott töltse. Nagyon részletesen érdeklődött a sorsom iránt: holman jövök, hova megyek és mert semmi okom nem volt, hogy hazudjak, elmondtam neki az igazat, honnan jövök és azt, hogy Hannoverben állást szeretnék kapni.

Mosolyogva hallgatott, aztán megveregette a vállamat:

— Kedves barátom, én 15 évvel idősebb vagyok, mint te, tehát 15 évvel tapasztaltabb is. Én is megismerkedtem már kétszer is a börtönrel. Mind a kétszer azzal a becsületes szándékkal jöttem ki, hogy dolgozni fogok és tisztességes ember leszek; minden erőmmel azon voltam, hogy újra becsületes nevet szerezzek magamnak. Azt hiszed, hogy a tömeg, amely társadalomnak nevezi magát, engedte, hogy ki-mászzam a pocsolnyából? Dehogyan! Mindig újra és újra visszalöktek, ha kidugtam a fejemet. Nem akarták észrevenni a bűnbánatomat, nem a szenvedésem, sem a kétségbeesésem: én az ő szemükben gazember voltam és az is maradtam. börtöntöltelék, akit hideg részvétlenséggel félre kell rugni. Ezek nevezik magukat keresztényeknek,

ezek beszélnek szeretetről, mikor szemernyi érzés és részvét sincsen bennük. Csak a szájukon hordják a szeretetet, de a tettekben nem.

Te talán még hiszel a keresztény társadalom részvételtjes szeretetében? Én nem. Mert az, akit lassan, de biztosan halálba kergetnek, nem hiszti, hogy a vallás, amelynek nevében ezt teszik, valóban a szeretet vallása volna.

Elhallgatott egy pillanatra, mert nagyon belejött a beszédbe. Egy szóval sem szakítottam félbe, annál kevésbé, mert amit mondott, azt bizony, sajnós, a magam esetében is tapasztaltam.

Félreaimította a haját a homlokáról és folytatta:

— Akit egyszer a társadalom kiközösített és megbélyegzett, az soha többé meg nem találja az utat visszafelé; újra és újra visszataszítják a mélységbe, amelybe beleesett. Majd meglátod, így lesz ez veled is. A mi számunkra már csak „előre” van, „vissza” sincsen, mert az egyenlő a halállal és a tönkremenéssel. Az én apám gazdag fuvaros volt, kítárgadott. Tudod, ki mentett meg az éhenhalástól? Egy olyan leány, akire mindenki megvetéssel néz, az dőtt ennem, amikor egy utcánál összeestem az éhségtől; megosztotta velem a nyomorúságát és a végén még azt sem engedte, hogy megköszönjem neki. Minden megbánásom, minden jóakaratom, hogy megjavuljak, oda lett, számomra hazugság lett a megbocsátás, amiről olyan sok prédikációt hallottam a templomban, nem maradt más hátra, mint harc és harc ez ellen a könyörtelen társadalom ellen.

Hát nem volt ennek az embernek igaza? Hát nem ugyanezt mondtam már én is el ezerszer magamban? De valami, amit nem tudok magamnak megm gyarázni, valami,

TELEPES ÉS HÁLÓZATI RÁDIÓK GRAMOFONGÉPEK ÉS LEMEZEK CSILLÁROK

Készítre is legolcsóbban. Csereakció.

Reich Miklós cégnél

Budapest, VI., Vilmos császár-út 45. szám. Nagymező-utca sarok.
Kéjje a legálabb árjegyzéket!

M. Kir. csendőrség tagjainak leghosszabb részletfizetésre!

Hálószoba	Szalon	Ébédőszőnyeg	Fehérnemű
Ébédő	Becsmár	Futók	és Ágynemű
Egyes	Fotelek	Összekötők	Vásznak
bátordarabok	Matrac	Szalonlakarók	Inganyag
stb.	Sodrony	Paplanok	Ruhaszövet
	stb.	stb.	stb.

Írjon nekünk és a legpontosabb árjegyzékkel szolgálunk
Lakásberendező és Textil állalat, Liszt Ferenc-tér 5. T. 271-77

VITEZ BUDAVÁRY SÁNDOR

Budapest, VIII., Vas-utca 1. Telefon: 42-5-03

Minden csendőrségi egyenruha és felszerelés.

Kékelt lóden méterenként 6.— 11.— 15.— P

Kékelt kamarn méterje 15.— 15.— P

Fekete kamarn méterje 13.— 18.— P

Összes bel- és külföldi érmek, szalagok kedvezményes áron.

MAGYAR

GYARTMÁNY

Számtalan csendőr-

elismerő levél

bizonyítja, hogy a

PUCH

MOTORKERÉKPÁR

úgy a csendőri szolgálatban, mint szolgálaton kívül a legjobban bevált.

Gyári fiók:

BUDAPEST-VI-LEHEL-U.

♦ 25 ♦

Kérjen új modelljeinkről árajánlatot!

talán a jónak, talán a hitnek, vagy nem tudom minek egy atomja mégis mindig visszatartott a teljes kétségbeeséstől.

— Na és mégis, hogy vitted annyira, amennyire vagy, hiszen tudtommal nagyon jó anyagi viszonyok között élsz?

— Azt rövidebb elmondhatom. Nehány hónapon keresztül én is megpróbáltam a nyomorúságot a maga legsúlyosabb rétegében látni. Egyszer aztán 500 márkát nyertem kortyán. Száz márkával költözködtem, a többi négyszázal bukmékereskedni kezdtem különféle versenypályákon. Először az állóhelyen kezdtem, minden tétet elfogadtam, a legkisebbeket is. Kezdtél jól menni, lassan-lassan feltornáztam magamat, úgy, hogy már külföldi versenypályákon is próbálkozhattam. Ennek már nyolc éve; szerencsém volt s ma kb. 35.000 márká vágyom van. Németországban tilos ugyan engedély nélkül bukmékereskedni, de azért a legtöbb helyen szemet hűnynek főltte, mert hiszen az egész versenyzület a bukmékerek kezében van.

Nevezzenek az emberek, aminek akarnak: reám nindhatják, hogy szerencselovag, hogy kalandor vagyok, de azt, hogy gazember vagyok, nem foghatja reám senki. Franciaországban és Angliában a bukmékerek tekintélyes emberek és éppen olyan szabadon dolgozhatnak, mint a totalizátor. Amivé lettem, magamnak köszönhetem, nem tartozom senkinek hálájával érte.

Kifizette, amit fogyasztottunk és elmentünk a kávéházba. Ittközben elbeszélte még, hogy a társa, akivel együtt dolgozott, megnősült és letelepedett s így ő most egyedül maradt. En rokoncsenzem vagyok neki s mert a bukmékerek, bizonyos okok miatt mindig kettesével dolgoznak, ha kedvem van, tartanak velem.

— Németországban vége ugyan a versenyidénynek, mondotta, de a néhány téli hónap hamar eltelik. Te neked, ahogy én tudom, a szerencsejátékokban különös tapasztalataid vannak, amelyeket az én mesterségemben is igen jól értékesíthetsz. Ha ügyes leszel és szorgalmas, annyit kereshetsz, amennyit akarsz. Én majd megtanítalak arra, amire meg szűkséged van.

Mit tehettem volna? Utasítsam vissza a kezét, amely segítségemre siet s ehelyett vágtam volna neki újra a bizonytalanságnak? Nem, ezt nem tehettem annál kevésbé, mert bennem is egyre erősebb lett a meggyőződés, hogy a tisztességes társadalomba való visszatérésem útja egyszerű mindenkorra el van vágva.

Két nappal később elutaztunk Strasszburgha. Új barátom mindenütt ismerős volt s mindenfajta játékosok közé szabad befáradása volt. Ha eddig mindig szerencsétlen flótás voltam, amíg tisztességes munkát kerestem, hát itt azután mellem szegődött a szerencse. Az első este 800 márkát nyertem.

Most tehát volt pénzem bőven. Eleinte úgy terveztük, hogy Genfhe megyünk, de most megváltoztattuk a tervünket és Brüsszelbe utaztunk. Brüsszelben — minden szélhámos téli eldorádójában — egyetlen éjjel 7000 frankot nyertem. Elkezdődött a „nagy” élet, amilyen a magamfajta emberek között élnek, amikor jól megy nekik. Ahogy jött a pénz, úgy ment. Az ember nem ismeri ilyenkor a pénz értékét: itt ötszáz frank egy félúcat ruháért, ott ezer frank egy gyűrűért és nyakkendőért, itt kétszáz frank egy lovaglósfolyamra, ott háromszáz egy könnyelmű „művész-nővel” töltött éjszakáért s így tovább. Az ember egyenesen arra rendez be az életét, hogy csak nyerjen és nyerjen s amit nyer, annak mielőbb a nyakára hágjon.

(Folytatjuk.)

Pályázat.

Utasítssunk előírja, hogy tűzvész, vízáradás, elemi csapás esetében a csendőrnök a rendet fenn kell tartani, de különös kötelessége ezen felül a vagyon megmentésében és megőrzésében közreműködni. Pályázatot hirdettünk olyan egyéni teljesítmények leírására, amelyeket egyes csendőrnök vagy járőrök az említett esetekkel kapcsolatban kifejtettek. Meg kell írni, mikor, hol történt az eset s részletesen azt, hogy mi volt benne a pályázó közreműködése, hogyan, milyen intézkedésekkel és tettekkel járult hozzá a veszély elhárításához és a vagyonmentéshez.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi egyenlítői fogadjunk el. Határidő május 1. az eredményt a május 15-i számunkban fogjuk közölni. A legjobb pályázatot díszes osztali szivar- és gyufatartóval jutalmazzuk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHACSY LAJOS százados.

Stadium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI., Rózsa-u. 111. — Felelős Igazgató: György Aladár.

Legjobb, legszebb, legolcsóbb kardbostonok kuphatók:

„G A N S” kardbostonüzemben
Budapest, I., Budavári-út 11-a.

REFORM

RUHÁZATI RT.

A m. kio.
csendőrség
megbízható
bevásárlási
helye

Női dupla átmeneti kabátok
30.—, 38.—, 35.— P
szürke, drapp és barna színekben

Női téveszi kabátok
tiszta gyapjúszü-
vetből, sötétkék,
fekete és az összes
divatszínűkből . . . 50.— P-101

Női ruhák, tiszta
gyapjúszüvetből az
összes színekben . . . 22.— P-102

Női selyem matracain
ruhák . . . 32.— P-103

Creme de chine szok-
nyakombiné mo-
dern szabás . . . 9.30 P

Színes
női szoknya-
kombiné selyem
melyes hímzéssel . . . 3.60 P

Charmante szoknya-
kombiné szép szí-
nes hímzéssel . . . 6.00 P

Opán selyem háló-
ing, különleges
szép fazonok . . .
11.80, 12.—, 12.90 P

Gyermek Habertnu,
tiszta téveszi
loden . . . 14.— P-104

Sötétkék matrónka-
bát flu és leányka-
gyermekruhák rész-
re (3—12 évesig) . . . 16.50 P-105

Számonként 1.— P emelkedés

Leányka matrónka szü-
vetruhák . . . 14.— P-106

Kabát- és ruhaszüvetek, selymek
gyönyörű választékban.
Férfi fehérneműk.

Kérje
képes árjegyzékünket!

Mintákat szívesen küldünk.

Reform Ruházati Rt
Bp, VI, Vilmos császár-út 5

Készletek küldünk — előleg-
szer nélkül — több darabot is
kiszállítás céljából